

Токуш Чолпонбаев

АТА ЖУРТ, АДАМ, МАХАБАТ

(Ырлар, арноолор)

«Бийиктик»
Бишкек – 2009

УДК 821.71
ББК 84 Ки 7–5
Ч 77

Чолпонбаев Токуш.
Ч 77 Ата журт, адам, махабат: Ырлар,
арноолор – Б.: Бийиктик, 2009. –376 б.

ISBN 978-9967-14-630-9

Токштун бул жыйнагындагы ар бир ыры окурманды тажатпай таза арыктан бурган суу кандай оцой агып кетсе, окурман дагы так ошондой жецил окуп бүтөт. Ал эми Токштун дагы бир өзгөчөлүгү ырлары элдик оозеки чыгармаларга абдан үндөшүп турат. Акындын ырларын-дагы музыкалуулугу, лирикалуулугу жана сезимталдуулугу окурмандарга өзгөчө жагат.

Акжол, арыба, Токуш акын!

Ч 470230037– 09
ISBN 978-9967-14-630-9

УДК 821.51
ББК 84 Ки 7–5
© Чолпонбаев Т., 2009.

АЛГЫ СӨЗ

Токуш Чолпонбаев ыр жазууну мектепте окуп жүргөндө эле баштаган. Бүгүнкүң күндө он бир оданын-даңазанын беш жыйнактын автору. Атап айтканда "Кыялышы" жа-шайын" "Оштуктар", "Эрке Тоолор", "Ийне" деген сатирадык көлөмдүц чыгарманын автору. Ал эми менин колумда турган жыйнағын "Ата журт, адам, маҳабат" деп атаптыр. Аты айтып тургандаи бул көлөмдүц жыйнагында ата журтту адамды жана маҳабат туралуу автор бар поэтикалык өзүнүн жеке даремети жетишинче үзүрлүц әмгектенген. Токуштун бул жыйнагындағы ар бир ыры окурманды тажаттай таза арыктан бурган суу кандай оңой агып кетсе, окурман дағы так ошондой жеңил окуп бүтөт. Ал эми Токуштун дағы бир өзгөчөлүгү ырлары элдик оозеки чыгармаларга абдан үндөшүп турат. Ақындын башка калемгерлерден айыр-

масы – уйкаштык туралуу эч кандай кыйналбайт. Ырдын бардык уйкаштарына жакын теңтүштәй болуп калган. Олуюлдуу окуруманым, ақындын ырларындагы көркөмдүк менин кабылдоомо караганда бир топ жогору. Ақындын ырларындагы музыкалуулук, лирикалуулук логикасы, сезимталдыгы кээ бир ақындардын ырларындагы жогорку айтылгандаи жактары кем эмстей сезилет. Ақырында айтарым ақын Токуш Чолпонбаев жорго ақын деп аттайт элем, анткени анын жорго ақын экендиги ар бир сөзүнөн, ар бир сүйлөмүнөн даана көрүнүп турат. Дагы бир жагы ақын көрөңгөгө бай. Ак жол, арыба, Токуш ақын!

Төлөгөн Мамеев – ақын, Кыргыз республикасынын маданиятына эмгек сиңирген ишмер

*Бул жыйнагым апам
Жанисанын жаркын
элесине арналат*

АТА-ЖУРТ

Ата журт! сага дайым ынак болуп,
Ай күнүң турса болду чырак болуп.
Ар күнү ак береке ак токчулук,
Акса дейм, ар төшүндөн булақ болуп.
Ал эми эл кыйнаган тартышчылык
Арадан жоголсо экен жылас болуп.

Турсаң болду бүпбүтүн мертинбестен,
Тургунуца жоготуу келтирбестен.
Коргой алам күч жетет, акыл жетет
Кумурсканды бей ажал өлтүрбөстөн.
Тилейт элем тик туруп аруу менен,
Турсаң болду түн ичи силкинбестен.

Ээнбаш тырмак эт-бетинди чийбесин,
Эркин бийлик, эркин жашоо бийлесин!
Жарандардын ар бирине эскертем

Жат түстүүлөр жайытыма кирбесин.
Ата-журтту ыйык тутуу жүрөктө –
Анык менин, ачык менин милдетим.

Айлананы карап турам тикчийип,
Адамына калбасын деп ок тийип.
Канатыма ката коем душмандан
Калабы деп баатырына көз тийип.
Ала көрбөй, чала көрбөй келатам,
Ата-журтту илгертен эң бийик!

ҮЧ ИНСАН ТУУРАЛУ ҮР

Орто Азия журту билет Исқакты,
Ортосунда иштеп жүрүп тиш какты.
Айдай болуп Рazzаков жашында
Айыбы жок адамдарга бүт жакты.

Абсамат Масалиев туурабы,
Анын ишин түптүз бойдон улады.
Ала көрбөй, чала бөлбөй кыргызды,
Ала-Тоонун болуп калды чырагы.

Оштук сүйөт Ибраимов Султанды,
Оштук үчүн тецир туура ултарды
Ата-энеси ак тилемешип табышып,
Ак сурашып, келтиришип илхамды.

Кайырма:

Үчөө тен жашайт түбөлүк,
Үчөө болуп күбөлүк
Үмүт менен жашашкан,
Үлгү тутуп жүрөлүк
Өзгөчөлөнгөн эс менен,
Өмүр жолун билелик.

ШАРИП АБАМА

Кара-Кулжанын катыгы,
Канчалар ичти ашымы.
Оодара албай өтүштү
Оомадылуу ташыңы.
Апталап күндө таңгалуу,
Ала-Тоо болуп балдары.
Адашып жолдо жүрүшөт,
Алигилерден калганы.
Боздодук жетим тайлактай
Өтпөй калып аймакта
Жетимиш жылдык тоюбуз.
Абабыз тириүү болгондо
Өткөрүп коймок өзү эле.
Карап турган күн түнү
Кара-Кулжанын көзү эле.

ГЕНЕРАЛ МУРЗАЛЫ АБАМА

Ош жаңжалы сиз аркылуу басылды,
Ошол замат бүркөлгөн күн ачылды.
Мурзаалы абам Сулайман тоо бар үчүн
Тынчтык көчү – оштуктарга ташынды.
Азыр дагы ошол күнду эстесем
Алдымдагы төгүп алам ашымды.

ТОКТОМАМЕТ ТАГАМА

Атактуу «Громыкосу»
Алайкуу деген аймактын.
Орок балкасындай өндөнөт,
Ортодо турган байрактын.
Тагаман калган үч булак,
Тагамын атын чыгарат.
Үч булактын абийири
Утуру күндө чыңалат.

АБДЫКАДЫР АБАМА

Адам деп сизди жактырып,
Айланып кетпейт жакшылык.
Аймак билет дапдаана,
Атқарат ишин так туруп.

Ала-Тоо билет тактығын,
Айыл билет актығын.
Санаалаштар бүт билет,
Сагызгандай сактығын.

Ала-Тоо карап суктанат,
Ага макул туш тарап.
Аппак сакал кызыр да,
Абам жакка ықталат.

Кесибин сүйүп жанындай,
Келет ишке жаңылбай.

Көркөмдүгүн карачы
Кереге таштын багындай.

Абама бөлмө жарашат
Аялдар аңдып карашат,
Кебин келип айта албай
Канча көз журөт арасат.

Күштармын аба сыныца,
Күштарлық берет ырыма.
Түш келбептир бир дагы
Турмуштун түрлүү чыгына.

Тамактын түрүн жегендири,
Такай тооба дегендири.
Карылыштын дооруна
Кант наваттай бөлөндүр.

Кийимдин түрүн кийипсиз,
Короого алкыш үйүпсүз.
Баамдасам аба калтырбай,
Мартчылыкты сүйүпсүз.

Океан тура тегиңиз,
Ооба, дедик эми биз,

Турганбаевдар тууралуу –
Туура ойдо элибиз.

Күп болдум аба ийилип,
Күт келгэнсип сүйүнүп.
Жакшы жагы жугат деп,
Салам берем бүгүлүп.

АЛЫКУЛ ТУУРАЛУУ ҮР

Кыргыз жоктур Алыкулду билбegen,
Кырды, ойду кынтыксыз деп сүйлөгөн.
Кыргызым, деп жашап келет бүгүн да,
Кыргыз үчүн кирпикче да күйбөгөн.

Бүт өмүрүн ырларына белектеп,
Бүтүн жашоом ырларыма керектеп.

Калган артта, бүгүн эртең тириүүлөр –
Көзү менен, акыл менен көрөт деп.

Башын сайып ыр жазуудан коркпостон,
Басса-турса бардык ишин токтоткон.
Баса бер деп, жаза бер деп сүрөөлөп,
Бар периште баарын айдап жол тоскон.

Тоскоолдукуту күндө жецип иштеген,
Тапкан ойдун тамырларын тиктеген.
Айтар ойду, аппак кылып булуттай
Аласы жок, чаласы жок бүт деген.

Ыр жазууну акылына батырып,
Баштагандан көркөмдүгүн ашырып.
Улуу ырлар – Алыкулга жыйналды,
Бийик мазмун элдик бурма ташынып.

Жазылганы Алыкулду жактырды,
Чогулгандан бөлүп алды жашыргы.
Чогуу отуруп сүйлөшкөндө Алыкул,
Чогуу бойdon бүт кетирди башка ырды.

Чогуу бойdon макул дешип кетишти
Чоң кечүүдөн чогуу бойdon өтүштү.

Алықулга жакпай калдық дегенсип
Аман-эсен үйлөрүнө жетишти.

Калгандарын залкар акын кабылдап,
Киришишти алар кирген суудай
дабылдап.

Баары менен эң жөнөкөй көңүл таап,
Баары менен керек болсо ағылмак.

Айтканындай баары менен тил тапты,
Ар сабына баардыгынын гүл тапты.
Алып кетти аркасынан ээрчитип,
Көрсөтөм деп баарыңарга ыр бакты.

Бакта отуруп ырлар менен арбашты,
Баары менен ийне-жиптей жалгашты.
Бардык ырды баардыгынан чогултуп,
Баарын алды калтырбастан ыр башы.

Бардык ырды өз канына сицирип,
Баягы ырлар ырларынан түңүлдү.
Басам баарын, алам баарын деп ойлоп,
Бардык жакка жан талашып жүгүрдү.

Баарын басып ырлар өттү башыга,
Бал жегендей так сүйүндү башы да.

Ыр башчынын тегерегин каранып,
Ылай кылыш жутуп ташты да.

Калган ырлар менчигине айланды,
Ыр көгөнгө кыдырата байланды...
Ар чөлкөмдөн келген ырлар сандалып,
Ар чекитке мүчө болуп жайланды.

Сандалган ырлар жыйнак болуп
топтолуп,
Ыр ээлери кир суусундай жок болуп,
Ырларынан ажырашты бир жолу
Ырксыз дүйнө кете берди кош болуп.

Ырлар калды ыр башчыда топтолуп,
Тобу ырдын жыйнак болду топтолуп.
Ыр ээлери бул дүйнөдө жок болуп
Учту кетти, кыйын болуп топтолуп.

Ал жыйнакка автор болуп ыр башчы,
Азыр дагы журөк ыйын ырбатты.
Даңкты алыш, далай жолу башчылар,
Дагы ушундай бир топ акын
жыргашты.

Кыргызымдын кыраан классик ақыны
Кыргызынын эң сүйүктүү жакыны –
Кыңыр ишке бир эли барган жок,
Башка ақындын алтын үйүн алган жок.

Үрдүс бакты өз үйүнүн төрүндө,
Үрдап жатат бүгүн дагы көрүндө.
Кара ниеттик эч убакта сезилбейт,
Эстеликтиң әлди эңсеген өңүндө.

Алыкулга арам оокат сиңбеген,
Аппак ырлар келип турган миңдеген.
Алар менен аңгемесин алыш барчу,
Ақыл менен, ай канаттуу дил менен.

Ақын ыры күндөн күнгө жаңырат,
Ақын ыры окурманды сагынат.
Азыр дагы Алыкулдуң ырынан,
Алмасы да, алтыны да табылат.

Азыр ыры – Ала-Тоонун ардагы,
Айлап жылдап аша берет салмагы,
Ачыла элек, келе элек айылга,
Айта турган жаңылыгы бар дагы.

Жазат аны жаңы коомдун өкүлү
Ачат аны акыл мезгил өкүмү.
Кыргызымдын ырларынын кашында,
Классик деп эл оозунда бекилди.

Аттиң, аттиң! көрө алbastык тушунда,
Көркөм дүйнө айнык болгон учурда.
Кайттың эрте кыргыз ырын ыйлатып
Кайгысы күч, өксүк арман – ушунда!

ЖОЛОН

(ода-даңаза)

Эстесем акын Жолонду,
Эстей берем «Долонду»
«Долон» калып Жолонум,
Эмне үчүн болдуң коромжу.

Эмне үчүн күлүк ат өлөт,
Эмне үчүн кыйын бат өлөт.
Эмне үчүн чыкпай кылымга,
Эмне үчүн алар жаш өлөт?

Эмне үчүн ыйлуу кез келет,
Эмне үчүн ажал тез келет.
Элден чыккан кыйындар,
Эмне үчүн эрте сестенет?

Эмне үчүн жанын барктабайт,
Эмне үчүн врач сактабайт?
Өмүрдүн узак болушун,
Эмне үчүн бүгүн тактабайт?

Кыйындар качан корголот,
Кыңыр иш качан оңдолот.
Кыргыздын эле ичинде,
Кыйын баштар кор болот.

Кыйын эрте кыйылат,
Көздөн жаш качан тыйылат.
Көзү ааламдан өткөн соң,
Кыйындыгы туюлат.

Ичинен ыйлап кыйналат,
Ичкертет турмуш буйдалап.

Кайгысы күчтүү көр оокат,
Катуу оору ыйгарат.

Жакшы эле деп мактайбыз,
Жамандык жагын актайбыз.
Үчилиги өткөндө,
Үйүнө кадам баспайбыз.

Союшун жейбиз бакыйып,
Соробуз арак чакыйып.
Кырктыгын араң өткөрүп,
Калабыз карап акыйып.

Жылдыгын жылма күтөбүз,
Жылдырып арак ичебиз.
Жаныбыздан кеткенди,
Жакшылай берип бүтөбүз.

Кыйын деп ойлойт башчыбыз,
Кырылдап ыйлайт катчыбыз.
Кыйылган соң кайран жан,
Кыдырата жакшыбыз.

Кыйын деп ыйлайт жерибиз,
Куп тырышат тегибиз.

Койгуча жерге кыйынды,
Купкуу болот өңүбүз.

Кыйын деп ыйлайт суубуз,
Кыйын деп жашыйт туубуз.
Өзгөчө элет әлдери,
Өлө турган куубуз.

Унутулбас аттар бар,
Унутулбас заттар бар
Унутулбас жаштар бар,
Унутулбас баштар бар.

Эң эле бийик белес бар,
Эсте калар элес бар.
Сүрөтү кооз жерлер бар,
Жүрөгү назик әрлер бар.

Аппак дилдүү жигит бар,
Аппак түстүү үмүт бар.
Алдына ат түшүрбөс,
Ар улутта күлүк бар.

Төп келишкен келбет бар,
Түптүү жерде жеңмек бар.

Түркүк болбойт пенdezат,
Түбөлүктүү өлмөк бар.

Көпчүлүк сүйгөн дөңдөр бар,
Көз уялткан өндөр бар.
Кылымдан улук наам алган,
Кыйын-кыйын эрлер бар.

Бүркүт сымал көзү бар,
Балдан ширин сөзү бар.
Жок болгон менен көз, сөзү
Жомоктогудай өзү бар.

Чүйлүү тумшук киши бар,
Чыныдай аппак түсү бар.
Аалам менен жашмажаш,
Артында калган иши бар.

Алды жала денесин,
Алалбайт калган мөмөсүн.
Эрте асылсаң адамга,
Элимен бирди көрөсүң.

Өлгөнүн уктук гезиттен,
Өпкөлөп болдум кезип мен.

Аркалап келем ашыкча,
Ақынды бийик сезип мен.

Өлбөйт деп ақын талаштық,
Өзгөчө кызық караштық.
Өзгөчө басып кол шилтеп,
Өлбөстөй болуп бараттық.

Талантын айттық топтошуп,
Түштүгүн турду жоктотуп.
Капыстан келген ажалды,
Коет әлем тоқтотуп.

Бирибиз өзүн актадық,
Бирибиз ырын мактадық.
Жакшы сөз менен аны издеп,
Жаныбыздан таппадық.

Чайханада кайғырдық,
Чалкабыздан тайғылдық.
Итжегир ажал жолугуп,
Иниден эрте айрылдық.

Тойдо угуп кайғырдық,
Тайғылбас жерден тайғылдық.

Толуп турган убакта,
Тоо бүркүттөн айрылдык.

Кап, кап деп чаптык алакан,
Куюндар өмүр талашкан.
Тургузбай алдың сен ажал,
Турганда Жокем арашан.

Кийик от эле ырлары,
Кишиге тийип нурлары.
Журтуна маалым болду эле,
Жүрөгүнүн кылдары.

Үр эле анын эрмеги,
Үраазы эле әлдери.
Тоголотуп булбулду,
Тоесунбұ жер деги...

Мектепке атың коюлду,
Мардайып жедик тоюңду.
Кой деген сөзгө көнбөстөн,
Кой баштап бәэлер союлду.

Аларды жедик майланып,
Ар кыл ойго байланып.

Үрларың Сенин Жолонум,
Бизди турду айланып.

Ырыңдын оту чачылат,
Ыраңы ар тұс ачылат.
Ырыңдын алыча мончогу,
Ыраңыма тагылат.

Жокемдин нукур туйганы,
Жокемди эли сыйлады.
Туугандарынын сүйүнүчү,
Төгөрек жерге сыйбады.

Баштаганда китеbi басылып,
Бармактар жатты ашыгып.
Басылып бүттү дегенде,
Бат эле кетти сатылып.

Темалары коюлган,
Төрт эли бийик оюндан.
Ар сөзүнүн мааниси,
Алыс алыс бой урган.

Китебинин көркөм сөздөрү,
Кыймылы катуу тездеди.

Жалын ыр менен өттү бейм,
Жокемдин оргуп кездери.

Элестүү сөздөр дүбүрөйт,
Эриндери күбүрөйт.
Элдик уйкаш жаңырат,
Эң эле оңой табылат.

Солдаттай саптар тизилет,
Сонодой болуп сүзүлөт.
Соңуна чыкса өмүрлөр,
Сабынан «топ» деп үзүлөт.

Саптарда ыргак дирилдейт,
Сандалганы билинбейт.
Саптардын араларында,
Сапарлуу үндөр жүгүр дейт.

Саптардын узак тилеги,
Салынуу сулуу килеми.
Ыр деген оңой неме эмес,
Ырларды сыйлап жүрөлү.

Уйкаштын узун өмүрү,
Ушундай берген тецири.

Ушалангыс ыр жазды,
Кыска болуп өмүрү.

Уйкаштар келет өздөрү,
Умачтай ачык көздөрү.
Жоргосун табат уйкаштын,
Жокемдин әгиз көздөрү.

Турмуштун көрөт бышканын,
Туптуура койгон кыштарын.
Туурасын эмес тең көрөт,
Төгөрөк жана туштарын.

Болбайт сабы бышпаган,
Болбайт ою уктаган.
Талыкпай ырдын чаначын,
Табылгыга ыштаган.

Ырынын таза тембри,
Ыланцабайт кендери.
Ыраазымын ырына,
Окурмандын мен бири...

Ташты ырдаса ыр кылат,
Тарыхы чоң сыр кылат.

Таштан бөлүп боекту,
Олтурат Жокем ыр курап.

Муундары турат жуптاشып,
Моюн алышып укташып.
Биригин сөзүн бири алат,
Бир өскөндөй ыкташып.

Ырлары жорго чекеден,
Ымшыйт терим чекемен.
Ырлары жалын бүркүшөт,
Ыраакка сапар түртүшөт.

Ырынын таза жүрөгү,
Ырдап дайым жүрөлү.
Ырынын баркын туугандар,
Ыйынбай таза билели.

Таңданат акын суктанат,
Таңдарга талант чукталат.
Таза-таза ырларга,
Таалайллуу киши ыктанат.

Дүйнөгө толкун оролот,
Дүйнөнү туйган оцолот.

Дүйнөнү билбей таланттар,
Дүбүртсүз бат жоголот.

Күздүн тарткан ырацын,
Күздөй жанчу, чырагым.
Күнү келсе күз келет,
Күз да менин ынагым.

Энелер анын жүрөгү,
Энесиз адам жүрөбү.
Энени бүгүн билбеген,
Элдей өмүр сүрөбү.

Талаанын ырдап тарыхын,
Талаага болду салымың.
Таруу сымал ыр болду,
Талаага баскан арымың.

Талаанын, жаздын элесин,
Таасирдүү этип бересиң.
Талаанын такыр түгөнгүс,
Тамыры болуп өнөсүң.

Жокемдин жеңиш эргүүсү,
Жокемде кычыйт эл күүсү.

Жорго деген акындан,
Жокем кыйла ондуусу.

Тарткансың «Интер» чылымды,
Тарткансың ырга кылымды.
Дүйнөлүк муундар окушат,
Дүбүртү күчтүү ырынды.

Келечекти келтирет,
Кейибейт Жокем темтиrep.
Турмушунда бүгүн да
Турушпайт ырың жем тилеп.

Жомоктогудай болгонду,
Жокем берди томдорду.
Жамаатына ырлардын
Жаштайынан чоң болду.

Аялды жазса ак жазган,
Адаштыrbай так жазган.
Ар бир ою ырынын,
Айландыrbай сак жазган.

Орустун ырдап жергесин,
Ооруткандыр келдесин.

Болбосоң дагы арада,
Үрларың менен әлдесиң.

Үр менен өрүк бышырган,
Үр менен күшту учурган.
Жанчу эле ыры оозунан,
Жолукса Жокем тушундан.

Ош, десе кетчу жалындал,
Ош, десе күйчү дабылдал.
Таандық эле Жокеме,
Ошту, Оштой сагынмак.

Албарсты чыгып жолунан,
Ақ күшум учту колуман.
Тикенек басып келатам,
Тилегим чыкпай онунан.

Азыткы чыгып жолуман,
Акыным учту колуман.
Коркуп келе жатамын,
Кокустуктун огунан.

Чалыштай берип буттарым,
Чаң-тополон қыштагым.

Так ушу бүгүн турмушту,
Төбөгө келет муштагым.

Үлүндөй берет көздөрүм,
Утуру карыйт сөздөрүм.
Том-том кылып жазаармын,
Турмушту бүгүн әзгенин.

Акынга артат кусалык,
Акырын басам тушалып.
Ал окурман чөйчөктү,
Акын үчүн жуталык.

Аз жашайт адам кыйыны,
Арбыбайт аздын жыйыны.
Үйыны эмес ыр кылган,
Үргалып турган үйүнү.

Камырды ырга ачыткан,
Кетет эле атып таң.
Көшөрүп көпкө иштесе,
Кетет эле качып таң.

Үрдүн жазды күлүгүн,
Мазмундун тапты иригин.

Ойлонуп ырын окуган,
Окурмандын биримин.

Окусам ырың канамын,
Ойлонуп басып барамын.
Эң эле оңой бере алган,
Эненин күткөн талабын.

Жаттасам оңой жатталат.
Жазса эле жакшы башталат.
Жалпы ырлар тагдыры,
Жашыл токой жашыл бак.

Намысым – акын Жолонум,
Наристе кезде кородун.
Кен сыйктуу денени,
Кепинге эрте ородун.

Тирегим акын кыйылдың,
Тирелбес болуп тыйылдың.
Билишет баары кыргыздар,
Бири элең айтсак кыйындын.

Ыр эле айткан жомогун,
Ырысым менин омогум.

Толуп ташкан кезинди,
Топуракка ородуң.

Түшүрүп колдон шуруму,
Түйө албай белге куруму.
Элиң менен ал жерде,
Эстедик өткөн жылышы.

Акынды ажал тепсебе,
Адамга бат-бат беттебе.
Адамдын канча жашоосун,
Арым менен чектебе.

Жолонду тап деп сөгөмүн,
Абийириң бүгүн төгөмүн.
Орок менен билгизбей,
Ортоңон тең бөлөмүн.

Адамды дайым ток кылам,
Ажалды бир күн жок кылам.
Арматурдан, алмаздан,
Ажалга арнап ок кылам.

Күн келет сени атамын,
Эл көрбөс жерге катамын.

Көшүндү берип кузгунга,
Көшүлүп эргип жатамын.

Анда мен алам ыракмат,
Аскага чыгам булактап.
Киммин деп тоодо макталып,
Кийикти тутам кулактап.

Айлана менен куптاشып,
Адамдар менен жупташып.
Алтымыш күн эс алам,
Ай менен бирге бет алам.

Андан соң турсам ойгонуп,
Андан ары ойлонуп.
Жүздөгөн алам ыракмат,
Жер үстүндө той болуп.

Тойлорду кетем аралап,
Кызык заман жаралат.
Жок кылсам эгер ажалды,
Адамды ким ала алат.

Өмүрлүү нурду таратам,
Өлбөстүкту жаратам.

Бүтпөсө керек адамдан,
Бул дүйнөдө аласам.

Кештелүү нурду таратам,
Кемибес өмүр жаратам.
Көргөндөр болуп ыраазы,
Көпчүлүктү карасам.

Өмүргө улап өмүрдү,
Көтөрөм көйрөң көңүлдү.
Жокчулук капитап турса да,
Жоготпо адам өңүндү.

Атаган акын ырларын,
Аз жашаган өмүргө.
Айтып акын сырларын,
Алган эмес көңүлгө.

Анык билген өлүшүн,
Алдастап иштеп эл үчүн.
Эңкейсе жазган ырларын,
Айтпасак малым өрушүн.

Ар сөзүн күндө сомдогон,
Алтындан артык колдогон.

Жалындуу жаңы ырларды,
Жазбаган күнү болбогон.

Аздектебей оорусун,
Аттиң деп, чаап соорусун.
Билбей калып алдырды,
Бир күнү ажал тоорушун.

Ыраңы сурпка окшошуп,
Ырлары менен коштошуп.
Жүзү жок ажал бир паста,
Жүрөкту койду токтотуп.

Аарыдай болуп ырлары,
Жолонду турду өпкүлөп.
Аялы турду чок болуп,
«Акыным эрте өттү» деп.

Жашоону ырга алмашып,
Жаза бердиң кармашып.
Арылбас оору акынды,
Ажалга бердиң карматып.

Айла жок акын ыйладык,
Ак шуру жашты тыйбадык.

Атыңды коюп мектепке,
Арбагыңды сыйладык.

Аткарылды тилегиң,
Ак жолтой экен жүрөгүн.
Торколуу болуп топурак,
Тозоксуз болсун түнөгүң.

Ыр сабында жашайсың,
Ыплас өлүм кашайсын.
Акындар үчүн түбөлүк,
Обону онбос Атайсың.

«АК ЖОЛ» ЭЛДИК САЯСИЙ ПАРТИЯСЫНЫН МУЧӨСҮ ЖОГОР- КУ КЕҢЕШТИН ДЕПУТАТТЫГЫНА КАНДИДАТ АТАМБАЕВ НУРПАЗЫЛ МЫРЗАГА

Алтындај уулу Чалманын,
Аябай тиштеп бармагын.
Абийирин коюп ортого,
Атайлап көрдү салмагын.

Күмүштөй уулу Чалманын,
Күн алыс тиштеп бармагын.
Жарышка чыкты чын эле.
Жеттиби деп салмагым.

Алчасы колдоп жигитти,
Арчасы колдоп жигитти,

Ала-Тоо колдоп жигитти,
Ашырат ишке үмүттү.

Күштары колдоп Чалманын,
Түштары колдоп Чалманын
Гүлдөрдү такты төшүнө,
Гүлдөрү колдоп алманын.

Улары колдоп Чалманын,
Булагы колдоп Чалманын,
Бакыйып түштүң тизмеге
Бар экен Нуке дарманың.

Чаканташ колдоп мактанып,
Чар тарабы такталып.
Жараткан колдоп ишици,
Жатасың эми бакты алыш.

Жемиши колдоп Чалманын,
Жециши колдоп Чалманын.
Түшүнүпсүң 100 пайыз,
Бизнестин түмөн тармагын.

Шамалы колдоп Чалманын
Адамы колдоп Чалманын

Жаркыратты маңдайын
Жараны колдоп Чалманын.

Бұркүтү колдоп Чалманын,
Бұгұн берип жардамын.
Алып кел десе әл жери,
Аябайт бұгұн мал жанын.

Туманы колдоп желпинет,
Туу тутам Нуке әлди дейт.
Туш-тушуна байкатпай,
Туйлап бакыт келди дейт.

Гүлдөрү колдоп жайнады
Гүлүп койду Ай дагы,
Жеткиздик дейт Нукеме
Желедеги тай дагы.

Чаканташы чалкалайт,
Чатырына калкалайт.
Чаян чыкса чагам деп
Чака менен талкалайт.

Кыраңда тұлқу сүйүнөт,
Кыткылыктап жүгүрөт.

Нукеме келди дөөлөт деп,
Кыл кылтакка илинет.

Нурпазыл деп бакырса –
Илген кылтак чечилет.
Кечир Нуке кечир деп,
Бошотуп тез кетирет.

Сүйүнгөндөн кашкулак,
Тоголонду куланды.
Нурпазыл деген жаңырық,
Сакта деп тоодон суранды.

Аман калды кашкулак
Астынан коргоп таш кулап,
Көөнү азып далайга
Көзүнөн кетти жаш кулап.

Уясынан суур чыкты,
Оттой болуп бүркүлүп.
Сүйүнгөндөн өлгүдөй,
Бетине ылай сүртүнүп.

Бар жакшылық болсун деп,
Баштыгыбыз толсун деп,

Бармактай болгон күйкөсү
Кол салганын койсун деп.

Көр чычкан чыкты уядан,
Нукеме оомат келсин деп.
Кол салгандар бирөөгө¹
Кокусунан өлсүн деп.

Элиги тоонун секирет,
Сүйүнүч батпай койнуна.
Колдойбуз деп Нукеми,
Мергенден Кулжа бекинет.

Чаканташтын таштары
Жарыгын чача баштады,
Термелет катар Нуке деп
Текелердин баштары.

Чаканташтын чөптөрү
Чоктой болуп беттери,
Сүйүнүшүп Нуке
Дуу-дуу этет эттери.

Бой берет муюп бийиктер,
Бой керет жыргап кийиктер.

Жаранга кызмат кылам деп,
Жарк этип Нуке күлүп көр.

Жылгалар жылуу жылмаят,
Кыраандар шайыр бир карап.
Нур жамынат туш тараап,
Нукеге колун булгалап.

Чаканташтык булуттар,
Чарчаганын унугаар...
Ак ниети менен тик карап,
Алардын ичин жылытаар.

Чаканташтык кекилик,
Чаар ташка бекинип.
Нуке келет дегенде
Бийлеп ийет секирип.

Чаканташтын түлкүсү,
Чарчагансып күлкүсү.
Нукеми көрүп кубанды,
Нак чочутту уларды.

Чаканташтын булагы
Чакан ырын улады.
Нукеден угуп жаңылык,
Бетине бетин сылады.

Чаканташтын гүлдөрү,
Чакыйып кайра гүлдөдү.
Талаасына гүлдөрдүн
Нукеми «Таң калтырып» жүр деди.

Чаканташтык кыялар,
Чаканташтык уялар,
Жетишкендигин Нукенин
Жеткиликтүү туялар.

Чалмалык бүт кыйындар,
Чалма деп өткөн жыйындар,
Чалмалык Нүке деп аталып
Чалияр колдоочу сыйын бар.

Кайкып учкан ооматы
Кайталап айтып тообаны,
Жомоктогудай Нүкеге
Жолукканы ооганы.

Оомады Нүке табышты,
Ойдо кырда жарышты.
Экөө бирге отуруп,
Эришип жыргап калышты.

Бир бүтүмгө келишти,
Бир керемет өбүшту.

Пикирлерин ойлорун,
Бир мейиздей бөлүштү.

Бөлүшкөндү жутушту,
Бөлүнүшүп учушту.
Кош айтышып жайдары,
Нурпазыл алды утушту.

Үйүнө келди сүйүнүп,
Учкан күштай түйүлүп.
Эшигингидеги тереги
Сүйүнчү деди ийилип.

Болсун деди кубанып,
Боз Терек турат жангансып.
Болгонун айтты Нукеме,
Борборго жетип баргансып.

Аңгыча келди жолдошу,
Айылдын имам молдосу,
Салам айтты кишенеп
Сарайда турган жоргосу.

Депутаттык тизмеге
Нурпазыл тик түшүптур.
Ойлогону тую болуп
Оюнdagы иши бүтүптур.

Нукедеги сүйүнүч,
Бүт Чалманын калды эсинде,
Нурпазылдын ак таңы
Жүрөгү ойноп жигиттин,

Жүр-жүр дейт алга үгүт күн.
Алып келет ырысқы
Алдындағы үмүт күн.

Үгүт күн берет түшүмүн,
Үлгүрүп ачат бүчүрүн.
Үгүт күн менен бүчүрү
Тилегин колдойт жигиттин.

Нурпазылдан:

Элим деп согот жүрөгүм,
Жерим деп согот жүрөгүм.
Эл мұдөөсүн аткаруу –
Эң биринчи тилегим.

СООРОНБАЙ МЫРЗАГА

Ардактуу болуп баратат,
Ар кандай ишти талашат.
Айылдан чыккан кандидат
Айына өсүп келеатат.
Айылда, шаарда, борбордо
Ар кандай десек жарашат.

Абийири барат бийиктеп,
Ала-Тоо турат сүйүп бек.
Жарандардын арызын –
Жүрөккө сактайт сүңүп бек.
Айылынын абалын
Айына турат иликтеп.

Арыздарды аткарат,
Аларды туура башкарат.

Адамдыгы кадырдын
Ана ошондон башталат.
Алдына койгон максаты,
Ар убак бирдей сакталат.

Бардык соңдор сыйлашат,
Бар акылын жыйнашат.
Соке, Соке кел, дешип,
Акылынан бер дешип.

Эл үчүн Соке жараган,
Көкүлүн эл деп тарангандан.
Тарбияны куп алган,
Тагдыры күчтүү адамдан.
Адам үчүн ар күнү
Ар кандай жерге бара алган.

Министрге кире алат,
Министр да тил алат.
Жолдош болуп бепбекем
Жуурулушуп жүрө алат.
Билип окуп турмушту,
Бирдей билек түрө алат.

Залкар ойду көрө алат,
Зарыксаң сура, бере алат,

Кандай чечим болсо да
Кеңешүүгө келе алат.
Сөзүмө турал ишенем,
Сокенин сөзүн эл алат.

Аксакал алат тилини,
Көк сакал алат тилини,
Жаштар алат тилини,
Энелер алат тилини,
Жеңелер алат тилини,
Төрөлөр алат тилини.

Белгилүү бизге салымың,
Белгилүү элге тарыхың,
Каракулжада калбады,
Тийбеген сенин жарыгың.
Балдай болуп шипширин
Баратат күчөп сагынуум.

Көрүнүшү жайында,
Көкүрөк тосот айылга.
Күн санап иш бүтүрөт
Кызыр жүрөт жанында.
Беш болот иши дегенсип,
Периште турат арында.

Өкүлүсүң элеттин,
Өзөгүсүң желектин.
Өмүрүңдү узартаар
Өөрүшүңө келет күн.
Улуу кичүү Кызырдын,
Батасын алып жөнөткүн.

Оомады турат келгени,
Ободо сени көргөнү.
Көнүндөгүдөй талпынат,
Көз караш сага элдеги.
Кулуктап кал дөөлөттү –
Кудайым турат бергени.

Түк оорубайт белибиз,
Түшүнүп бүткөн элибиз.
Тууруна кайра коносун,
Түшүнөбүз сени биз.
Эригени турат сен жакка,
Элибиз эмес жерибиз.

Артыкча салым кошкону,
Атанын турат достору.
Ак кагаздын үстүндө
Акындын ойнойт кош колу.
Банкетине келишет,

Баткендеги достору.
Эң чоң салым кошкону
Эненин даяр достору,
Арналып сага илгери
Алынып бүткөн тосттору.
Алабыз дейт мөөрөйдү,
Айылдын жанган оттору.

Ушалашып кош колун,
Утабыз дейт досторун.
Көрөбүз кудай буюрса –
Көөнүндөй салым кошконун.
Көрүп мен кеттим сел болуп,
Көзүндөн жанган отторун.

Сокем деген имиш көп,
Сокем деген жүрүш көп,
Санагандай жер жерде,
Сапары сак чечим көп.
Сокемин өмүр баянын
САЛИЖАН турат иликтеп...
Сокем деген үмүт көп,
Сокем деген үгүт көп.

Тоолуктар келди бүтүмгө,
Төрт өкүлдөн түзүк деп.

Тоолуктарга ырахмат,
Тоолук мааниси түзүк кеп.

Ийне жуткуч болбойбуз,
Имиштерди колдойбуз.
Айнек жуткуч болбойбуз,
Атуулдарды колдойбуз.
Адашканды жолунан
Алып шефке ондойбуз.

Канаттуу күштар сени деп,
Кандай сулуу жери деп,
Кара ынтымак эли деп,
Карабастан эч кимди,
Келеатат оомат эми деп.
Көздөрүн бизге ымдашат
Кандай күчтүү теги деп.

Сүрөйбүз сени биригип,
Сүрөйбүз сени жүгүрүп.
Сүйүнөсүң от болуп,
Сүрөйбүз билек түрүнүп.
Сүрүлүп келип баардыгы,
Сүйүнүп кетет ал күнү.

Бузбайт даамын кантыбыз,
Бузулбайт түзгөн антыбыз.

Карап тур сени тартабыз,
Каракулжалык жалпыбыз.
Учурабыз Бишкекке –
Ушундай болгон антыбыз!

КУРМАНБЕК МЫРЗАГА

(Жогорку сотко шайлангандыгы
тууралу ыр)

Атанын уулу Курманбек
Айтканына турган бек!
Рахмат айтты туугандар,
Илимдүү ишмер чыкты деп.
Айыл-журт карап тургула,
Алыска колду сунган бек.

Адашпай бакты сак келет,
Арына карай бак берет.

Акыйкатты колдосо –
Аткарылат ак тилек.
Атанын эстүү баласы,
Айткан сөздү так билет.

Толкудук угуп туугандар,
Толкундан артык тууган бар...
Бир кептин түшүп артынан
Бир ай, бир жыл кууган бар.
Алар сага таң калды,
Астыңы жипсиз буугандар.

Сен болгон күнү сүйүндүк,
Сезимтал каттап биримдик.
Ар бир үйдө болсо деп
Ат башындей шириндик.
Угалы деп үналгы,
Үй-үйлөргө жүгүрдүк.

Указды угуп жыргадык,
Уулубуз деп ырдадык.
Үргүлөп кирди караңгы,
Үй-үйлөрдөн жылбадык.
Оболоп учуп куунактык,
Ошол түнү жыргадык!

Өтө жууппуз советтик,
Өлгүдөй ичет әллеттик.
Оо Кудай, бер, деп өмүрүн,
Ошол түндү өткөрдүк.

Аксакалдар қубандык,
Алладан өмүр сурандык.
Алиги өткөн шайлоодо,
Айтканыбызга туралдык.
Бир кишинин айтканын,
Бир кишидей угалдык.
Энеси баптап төрөгөн,
Жеңеси баптап жөлөгөн.
Мұдөөсүнө таптап жер әнем,
Советтин салттуу бешиги
Сармардан күнү бөлөгөн.

Бешке билген иштерин,
Белдүү жерде иштедиц.
Көрүнөө жана түшүңдө,
Көк чөп жеди иштериц.
Койкоюп келип Будайык
Колуңа конду күткөнүң.

Ак закондун өкүлү
Ардак-ардак әэлер төшүңү,

Кып этип алды койнуна
Кадырлуу "Ак чүй" эшиги.
Ириде өстүр мүнөттөп,
Иргелген сүрдүү пешини.

Айтайын сөздү кесе мен,
Арбысын жолуң эседен.
Ардагы болуп әл-журттун
Ачылсын иштеп пешенец.
Алдыңа келчү ырыскы,
Ашып турсун кесеңен.

ЖУСУПБЕК МЫРЗАГА

Күндөр тандап үгүттү,
Көкөлөттү үмүттү.
Ай жылдардын максаты
Адам тандап бирикти.

Кош сүйүнүч көздөрү
Көрдү даана жигитти.

Мезгил сени тандады,
Мээримдүүлүк жандады.
Алкыш алсаң элицен,
Ата эненин ардагы.
Куп сүйүнүп толкундал,
Колтуктаган жалдалы.

Жыргадык угуп советтик,
Жыргалга жакын элеттик.
Замандын бүгүн кыйынын,
Келебиз мактап бурбай тик.
Дуулдал каракулжалык,
Дуба кылдык туруп тик.

Туулган жериң кубанды,
Даярдал сага буларды –
Тумарга даана жазабыз,
Толкундал туруп буларды.
«Аман бол Жусуп бар бол» – деп
Ала Тоого кал бол деп.

Даярдал Жүке барабыз,
Мойнуна тумар тагабыз,

Астына туруп туугандар
Ай, Чолпон болуп жанабыз,
Сыйынды көрүп арнаган
Советти көздөй маңабыз.

Эмдиги жылды келебиз,
Элжирейт оттой денебиз.
Эң жогорку сыйлыкты –
Эл менен биргэ көрөбүз
«Элдин уулу сенсиң» деп
Эң бийик баа беребиз.

КАДЫШ МЫРЗАГА

Тектирдин Кадыш баласы,
Тегинде жок карасы.
Кызматынын туурунда.
Кылчалык болбойт чаласы.

Кызыл-Кумдун чүрпөсү,
Карагуздин эркеси.
Ката кетпейт бир дагы,
Калчаганда эңкеси.

Тасманын так жараны,
Тасмадан үлгү алалы.
Тамырын көрүп иликтеп,
Тааныйм десең баланы.

Чыныгы юрист экенин,
Чын тандаган Мекенин.
Мекенчилдиги ушунда.
Мекендин тилейт эсенин.

Алдыга бир күн өтөм дейт,
Аткарат ишин бекемдеп.
Сынчыларды жеңе алсам,
Сыйлыкка деле жетем дейт.

Жылуу сөз уксам элимен,
Жылдыздай болуп көрүнөм.
Адамдык болгон аракет,
Аппак тер агат өңүмөн.

Иштесе таштап тамагын,
Ийилип айтып саламын.

Өөнү жок Каке аткарат,
Өкмөттүн койгон талабын.

Өкмөт деп жалпы иштесек,
Ал ишти оң деп тиктесек.
Өзүңө-өзүң кыласың,
Өгөйдөй көрүп бүтпөсөк.

Жат нерсе андай мен үчүн,
Жүгүруп иштейм эл үчүн.
Ал жакшы жигит деп уктум,
Араласам эл ичин.

Бир абамын әмгеги,
Биякка тез кел деди.
Жакшы иштеп күн-түнү,
Жакшылыгын көр деди.

Адам кылат элет жер,
Абам болуп себепкер.
Болот ушул Кызыр деп,
Болуп калдым талапкер.

Талапкерлигим өттү окшойт,
Тандалып чоңго кетти окшойт.

Иргелип жатып бир топ күн,
Ийгиликке жетти окшойт.

Буюрган нанды тиште деп,
Буйрук келди иште деп.
Кеңешин айтты бир досум,
Келечекти тикте деп.

Абама айтам ыракмат,
Ар убак болсун жыл аппак.
Алдыңыздан өчпөсүн,
Алладан тилейм чырак бак.

Күрмөгүн терип күрүчтүн,
Кудай деп ишке кириштим.
Билейин деп иш сырын,
Бейчеки баспай тырыштым.

Баш ийди мага иш деген,
Бирөөлөр келди «чүч» деген.
Бат эле тил табыштым,
Байгеси чексиз иш менен.

Эмгек деген улуу экен,
Эл жерде жок сулуу экен.

Эми билдим маңызын,
Эл ызаттап туруу экен.

Эмгектердин окудум
тетиктерин,
Эмгек менен көрдүм ээ,
эшик төрүн.

Келер күндү сөзсүз эске алганмын,
Эгер болсо турмушта кечиккеним.

Курдаштардан калышпа,
Кубулжуган жарышта.
Алдыга тарт Кадышым,
Акыбыз жок танышка.

Улам жылсын чининц,
Улам күтсүн сүрүнц.
Урмат менен сый менен,
Уяттуу өтсүн күнүнц.
Айтылуу тарыхы бар,
Аймаңдай жарыгы бар.
Алайлык баргылар,
Атуулдугу жагынан
Атактуу Адыш бар,
Анын жээни Кадыш бар.

Паспорт бөлүм башчысы,
Бар экен иште бактысы.
Милициянын майору
Мекенинин сакчысы.

22.03.2009-ж.

МАМАТИБРАИМ МЫРЗАГА

Ак шам сунуп жериме,
Ак кур байласп белиме.
Адамдыкка умтулуп,
Ак кызмат кылам элиме.

Ыраазы болуп чалдары,
Ырахмат дешип балдары.
Убада октон тайбаса,
Уулундай көрөт калганы.

Анда мен Эл деп жұғурәм,
Ак әмгекти сицирем.
Наалат албайм әч качан,
Нары тур деп биринен.

Эл, жер мага ықташат,
Эл келип мени жытташат.
Адам әгер умтулса
Ар қандай максат ишке ашат.

Ак жамғыр болуп төгүлсөм,
Атагым менен көрүнсөм,
Ак батаны бересиң –
Айланып туруп әлим сен.

Байгеден чыккан құлұктөй,
Мактанып турған жигиттей
Батасын алып сүйүнүп,
Башталған жакшы үмүттөй.

Алышаар әлим әсине,
Анда ашық кирип әсине.
Тагышаар турмуш төш белги,
Таалайлуу менин төшүмө.

Демек, күн-түн иштеймин,
Эринди кесе тиштеймин.
Сүйүнгөн эргип жүрөккө
Сүйүнүч болот күт деймин.

Сүйүнчү айтаар тилегим,
Сүйүнүч күтүп жүрөмүн.
Кантсе да туюп жүрөгүм,
Калың әл өзүң – сүрөөрүм.

ЗУЛПУКАР МЫРЗАГА

Зулпукар ким? Кара-Кулжа тургуну,
Ал жигитти арзыйт чыны ыркылуу.
Министрди келем багып күнүгө,
Мени багат таяк деди ар жылы.

Кара-курөң түсү тоонун өңүндөй,
Көкүрөгү чакан таштын белиндөй.

Әңә жүрт, адам, таҳабат 67

Санаасы жок жашап келет эл менен
Сакасы алчы, сыр аягы толот
төгүлбөй.

Башканы кой, элдин сүйгөн чабаны,
Жашаганы Ак-Таш жайлоо дабаны.
Жакшы көрөт бүгүнкүнүн заманы,
Тийген эмес эч бирөөгө залалы.

Иши менен багат бала-чакасын,
Сыйлай билет күндө эне-атасын.
Көргөнүмдө ушундай уулду эл жерден,
Көңүлүң ток, капарың ток жатасың.

Баатырдыгы, балбандыгы дагы бар,
Бакылдаган боорукерлик жагы бар.
Турмушу анын чондукунан жогору,
Адамга да, айбанга да жагат ал.

Турмушунда нааразылық байкалбайт,
Бой көтөрүп, бөйрөк таяп чайкалбайт.
Кошуналары менен маек курсаң чын эле,
Жакшы жагын бир сөз менен айта
албайт.

Ар убакта аты менен көрүнөт,
А дегенде жыйын тепетең бөлүнөт.
Ашыра албай жүргөндөрү улакты,
Атасына, энесине жалынат.

Жолдоштору жети уулдан бирден бар,
Жете албаган жолдоштукка жүргөн бар.
Мен Зулпукардай боломун деп ичимен,
Көп жерлерде уч маал тилеп жүргөн
бар.

Күндө турат ой-пикирин жаңылап,
Келчү күндөр Зулпукардайды сагынат.
Ооматыда оордун тапкан немедей,
Оомадылуу жигит жакка ағылат.

Эки жүздөй менчигинде кою бар,
Эң бир таза жаркыраган ою бар.
Адаштыrbай келиширип бычылган,
Алла берген өзүнө төп бою бар.

Зулпукар иним, сага узун өмүр берсин,
Ага кошуп элпек күлүк көңүл берсин.
Ар күнү ар пендеге оюң ушул,
Астыңа айран-сүтүң төгүлбөсүн.

Ар күнү өтчү күнүң жеңилдесин,
Намысың түбөлүккө эңилбесин.
Айтып кой буудайыктай таптап
жүрсүн,

Ак көйнөк ар мезгилде өмүрлөшүн.
Короону периштелер коргой берсин,
Корооңо берекелер орной берсин.
Башталган максатыңды, иштериңди,
Арбагы эне-атаңдын ондой берсин.

1982-жыл

АБДИБАЙТ МЫРЗАГА

Дарыгердин башчысы,
Дарыгердин ачкычы.
Дарыгерлик ишинде,
Давандан бийик ак киши.

Жигит эмес арасат,
Жигитчилик жарапшат.
Районду карасак,
Үчтүн бириң санасак.

Ооруга арнап өмүрүн,
Оорутпайт адам көңүлүн.
Жагат майдай жамаатка,
Жерден алыш жеңилин.

Жамааты сыйлайт четинен,
Жалпы өөп бетинен.
Таттуу кеңеш тамчылайт,
Таалай бак сунган эсинен.

Район мактайт жыйында,
Теңеди өткүр кыйынга.
Макталат аймак ичинде,
Мелдешке кел быйылда.

Айылга барса түш дешет,
Айран, кымыз ич дешет.
Агер калса жөтөлүп,
Айланайын чүч дешет.

Кесибин туура колдонот,
Келечек жолу корголот.
Сарасап салам көп жерде,
Сапары бирдей оң болот.

Кириш сөздү түшүнөт,
Кишинин ишин бүтүрөт.
Жамаатына оболу –
Жакшылык гана күтүнөт.

Сылыштыгы набаттай,
Сыйлайт кирсең жадатпай.
Жүргөн менен турганы,
Жүрөктөрдө калат жай.

Ар качан жибек тартымы,
Акырын кара артыңы,
Коркпос жигит аталып
Көтөрө бер баркыңы.

Жетекчилик түрү бар,
Жетиле турган гулү бар.
Жетигендей жамааты,
Жеткиликтүү билип ал.

КУБАНЫЧ МЫРЗАГА

(*классташтан*)

Жигит көп кара жер-жерде,
Жылуулук берген эл жерге.
Күйгүм келет отуна,
Кубанычты көргөндө.
Айтып турчу жеңеке
Айылыңа келгенде.

Эмне үчүн ысық карашың,
Эмне үчүн мага жагасың.
Иликтеп барып сурасам,
Ичиме чокту саласың.
Улантып Қуке кетерсин,
Ушул ырдын чаласын.

Суктанар Сутак кургурум,
Суктанар аңдып булбулум,

Сыры болор сүйүнүн,
Сырдашып баскан бул күнүм.
Жаныңа чымын жолотпой
Жанымдай көрөм билгинин.

Мага жагат жүрүшүң,
Мага жаккан бир ишиң.
Эркелеткенсің жанымда,
Энчиленип күнү-түн.
Жаралдың билбейм дагы эле
Жакын болуп ким үчүн?

Сен турсаң жанымда,
Сел жүрөт менин канымда.
Сен келбей калган күндөрү,
Сөгүлөт бирден кабыргам.
Айласы бир күн табылар,
Акылдашсак анын да.

Жаңылбайм сени күн, десем
Жаныңда качан сүйлөшөм.
Келбесең мейли өзүң бил,
Каерде айтчы үндөшү,
Барасыңбы концертке
Чакыруу жазып, жүр, десем.

Көргүм келет утуру,
Көңүлгө тут ушуну.
Көзүндөгү айнегиң
Көкөлөтөт күшуму.
Өткөрбөйлү өмүрдү,
Өмүр деген бычылуу.

САГЫН МЫРЗАГА

Кара-Кулжалык тургундар,
Кара тоолук жылгындар.
Кайрашты тилин Сагын деп,
Канча жердеш булбулдар.
Сапарын бузбай келатат,
Советтен чыккан туйгундар...

Жер таза болсо эр таза,
Кан таза болсо сен таза

Бел таза болсо кел таза,
Кан, белден келчү жел таза.
Тұнөгу таза уядан,
Туулат жигит эң таза.

Чалманын:

Сагын деп өсөт чынары,
Сагын деп сайрай улары,
Санаса Сагын тоолорун,
Сагынат тынбай кумары.
Чак эле тұптыз айтканда,
Чакан таштын тумары.

Айталычы сурап так,
Атасына ыракмат.
Анықтайлычы ырастан,
Апасына ыракмат.
Там берем ата-әнеге
Тарбиялаган кулактап.

Омокту кармап курагын,
ОшМУда бүгүн мугалим.
Ала-Тоо берген Сагынга,
Аппак сүттөй ырацын.
Қыздардын көзүн қызартат
Қынтығы жок курагын.

Толкусун тоодой агымың,
Тоо мүнөздүү Сагыным.
Көбөйсүн жылдаپ мөмөсү,
Көйкөлүп турган багыңын.
Көп каректи эритти,
Көзүңөн жанган жалының.
Аvasын Оштун сицирдин,
Ал байгесин илимдин.
Бүгүн әмгек сицирдин,
Бүркүтү бол билимдин
Эркеги бол илимдин,
Эл деп Сагын жүргүн.

АНАРКАН АЙЫМГА

Ээлеген әркин тактыны,
Эсептен таап бактыны.
Энеден Анар төрөлгөн,
Эң ыйык жума сак күнү,

Эчен күн өттү ағылыш,
Эмгекти келет сагыныш.
Эгеем колдоп келатат,
Эмгектин гүлүн тагыныш.

Эчен жыл өттү күш убак,
Эл журут дагы күшубак.
Эркелетип жатпайбы,
Анаарды әгемендуу ушул убак.

Эсепке берип маанини –
Эсептин болуп маалими,
Элге тийип жардамы,
Эмгегинин далили.

Анаш деп келет карысы,
Анаш деп келет баарысы,
Айткандарын аткарат,
Азыркы турмуш дарысы.

Күнүм деп келет курбусу,
Күндөлүк сөздүн уңгусу.
Күп дегенде Анара,
Жүрөгүн келет сунгусу.

Айым деп Жанара,
Анда да макул Анара.
Жаным деп келет таанышы,
Жалынып келет баарысы.

Анаш – мартым деп, келет,
Аны дагы эп көрөт
Айылы әмес, бүт чөлкөм,
Алыс жактан көп келет.

Аны дагы аткарат,
Ар кандай ишке шап барат.
Анаркандын канында,
Адамгерчилик сакталат.

Чиновник келет зарыгып,
Чын эле келет сагынып.
Эринине бал сөзүн
Эжеке деп тагынып.

Аяшы келет жалынып,
Апта сайын сагынып.
Ак куу көлгө сүзгөндөй
Ага турат ағылып.

Адам жок иши бүтпөгөн,
Адам жок аны күтпөгөн.
Аймагында кыргыздын
Анаштай жок иштеген.

Ак жол болсун ишинде,
Ак пахта көр түшүндө.
Айтарыбыз советтик,
Ак көңүлсүн дитинде.

Ден-соолугуң бек болсун,
Демек максат эр болсун.
Иттериндин жегени,
Илайим бирдей чөп болсун.

Жардамың сени коргосун,
Жараткан дагы колдосун.
Кызыктуу күндү тосууга,
Кызырлар болсун жолдошуң.

РЕСПУБЛИКАЛЫК ТУРИЗМ АГЕНТ-ТИГИНИН ГЕНЕРАЛДЫК ДИРЕКТОРУ ТУРУСБЕК МАМАШЕВГЕ

Жанын үрөп астыға,
Жакты иним башчыға.
Таң калып мен келемин,
Таалайыңа, бактыңа.

Карыган талант жүрүң деп,
Кара-Кулжалық иниң деп.
Жазалы жана мактайлы,
Жаз сыйктуу жүрүң деп.

Соолубасын гүлүң деп,
Сөз кылалы жүрүң деп.
Эгемен Кыргызстанга,
Эмгегиң менен билин деп.

Эмгеги менен көрүндү,
Ээледи сонун бөлүмдү.
Жаратылыши кыргыздын,
Жаркыратат өңүндү.

Уулубуз биздин Турусбек,
Ушул жигит дурус деп.
Ушул ишке көтөрдү,
Ушунун иши жүрүш деп.

Ыракмат деп башчыга,
Ырысқы келет жакшыга.
Оомадылуу Турусбек,
Оордуңу таптың аа.

Ийгилик издең жолуна,
Ишти алды колуна.
Күндө ыраазы тообага,
Курсагынын тогуна.

Аталардын арбагы,
Алга деди, арбады.
Аны биздин инибиз,
Алтындай бек кармады.

Көбүргөн жок шарактап,
Көп журналды барактап.
Көп жаңылық бетинен,
Көп нерсени алат так.

Туризмди чечмелеп,
Туруп жаныман кетпе деп.
Туулган ата-энеден,
Турганыңы эсте деп.

Архивге барды акырын,
Ата-эне тутуп акылын.
Ар окуду нечен гезитти,
Окуяларга кезикти.

Кыл чет журналдан,
Аябай тапты жакынын.
Кыймылсыз жаткан барактан,
Кыйынсын деген сөз укту.

Чет элдик журнал эзилди,
Черттирип күндө сезимди.
Улутуңа көрсөттүң,
Урматтуу этип кезинди.

Эрдик берет кишиге,
Эрте барсаң ишице.
Туризм кушу айланат,
Турусбектиң тұшұнө.

Айланған күшту кармады,
Ардақтуум деди жалжалы.
Бере турған Тукеме,
Береке капитайт бар дагы.

Ачпаган журнал калған жок,
Азияның ичинде.
Туризм сөзу калғансыйт,
Турусбектиң изинде.

Жаңылықтарды окуду,
Туризм сөзу жөнүндө.
Сулуулугу улуттун,
Сүйкайып жанат деминде.

Чет әлдик журнал калбады,
Чеберчилик ал жагы.
Алсак дагы Тукемде,
Ачыла әлек бар жагы.

Туризм деген түшүнүк,
Ээледи боюн көлкүлдөп.
Маңдайынан тери акты,
Сүйүнгөндө мөлтүлдөп.

Чыйрактыгы билинди,
Чынарга сөзү илинди.
Туризмдин сүрөтү,
Иш бөлмөгө илинди.

Боюнду көрүп сүйүндүм,
Оюнду угуп түйүлдүм.
Сөздөрүнду укканда,
Секирип көккө жүгүрдүм.

Сөздүн Тукем зергери,
Ойдун Тукем мергени.
Адамдарга билинди,
Азыркы иште деңгээли.

ЖУСУ МЫРЗАГА

Тасманын таамай жигити,
Тасма деп тынбайт үгүтү.
Астына адам салдырбайт,
Адамдык салтты билиши.

Тасма деп таштайт кадамын,
Тилин билет баланын.
Тамырым деп кучактайт,
Тасманын көрсө жаранын.

Тасма деп бурса рулун,
Таскагы чыгат ырымын.
Таалай бак берсин Жусуга,
Татына менин кылымым.

Тасма деп ишин келтириет,
Тапшырган ишти өлтүрөт.

Тасма үчүн намыс чакырса,
Биринчи Жусу бел түрөт.

Тасманын улуу камчысы,
Тасманын таасын жарчысы.
Адашпай конот өкчөсө,
Ашыгынын алчысы.

Дипломаты Тасманын,
Туу чокусу "Асканын"!
Дей турганын так билет,
Демек оюн башканын.

Шефтин оюн жандырат,
Демек суусун кандырат!
Шефти шефтей түшүнсө,
Шефтин жүзү албырат.

Кел, кел, Жусу кел болсун,
Кел дегендер эле болсун.
Кандай учур болсо да,
Кыдыр сага бел болсун.

ЖАМШИТТИН УУЛУ ЖАҢЫБАЙ

Жамшиттин уулу Жаңыбай,
Жаратылган жаңыдай.
Эл жерине тик туруп,
Эмгек кылат жаңылбай.

Үлгү эле бизге атасы,
Үтүрдөй жок катасы.
Канча жыл өмүр сүрсө да.
Кирдебеди жакасы.

Атанын сөзүн кармады,
Айтқыла болсо жалганы.
Жаңыбай үчүн бир гана,
Атасы болчу ардагы.

Аң калтырып кыргызды,
Ак мечитти тургузду.

Алып түштүү ичине,
Асмандагы жылдызды.

Атуулдугу көрүндү,
Атаандаштар жеңилди.
Азыр сага собоптор,
Ак жаандай төгүлдү.

Эсепсиз жерге баргансың,
Эсепсиз бата алгансың.
Эгем колдоп Жаңыбай,
Элдик уул болуп калгансың.

Канча келсең ошончо,
Катырып бердин союшту.
Калматайлык туугандар,
Каалагандай тоюшту.

Собобуна Жаңыбайдын,
Эсеп жетпейт санасак.
Жанат бизде кабактар,
Жаңыбайды карасак.

Колтугунда үч түркүк,
Көп катары аларың.

Арасында әлдердин,
Алар алган бааларың.

Кыргызга маалым алганың,
Кудайга шүгүр балдарың.
Ш-ларды да байытты,
Шатылап берген жардамың.

Улуу әлдин алдында,
Уздай болсун көңүлүң,
Улуу, кичүү атынан
Узун болсун өмүрүң.

БОЛОТБЕК МЫРЗАГА

Чолпондой биздин Болотбек,
Чыныгы инсан болот деп.
Чакан-Таштын кырына,
Чакыйып бир күн конот деп.

Аймагын Оштун жиреген,
Атаң Бүргөш тилеген.
Үчтүн бири болот деп,
Тымызын жүрүп сүрөгөн.

Үчтүн бири нак болду,
Ишке өтө сак болду.
Орус менен иш баштап,
Ойлогон ою так болду.

Бардык улут жактырды,
Баштаганын бат кылды.
Аралаштыrbай бирөөнү,
Айткандарын ак кылды.

Республикага ай болду,
Иштеген колхоз бай болду.
Көпкөн жок элге кыйкырып,
Көңүлү толо шай болду.

Окууну бүтүп кыйналбай,
Оомадыны жайгандай.
Опоңай алды дипломду,
Оңай сууну бургандай.

Бий уругу башынан,
Бийликке келди жашынан.
Карасак Кыргызстанда,
Кызматкер болду таанылган.

Адамдыкты түя алат,
Айбанга кылбай кыянат.
Актыкты жүрсө карманып,
Абийирди асан жыя алат.

Бөлмөдө Болот олтурат,
Баргандын мәэсин толтурат.
Жагдайына карата,
Жакшына ишти болтурат.

Бир дагы арыз ыйлабайт,
Бир бүдүр әэсин кыйнабайт.
Барган кайткан үмүттөр,
Бири дагы кыйрабайт.

Үмүттөр болуп ыраазы,
Үйлөрүнө кайтышат.
Болгонго ынап көңүлдөр,
Баары ыракмат айтышат.

Үракмат өсүп майсалап,
Үрүскynы кайтарат.
Кыпкызыл таза кишиге,
Кыдыр салам айталаат.

Кыдырдын салам бергени,
Кишиге салым келгени.
Бошобойт кайра чыңалат,
Болоттун журтка эмгеги.

Кысылып турат көңүлүм,
Кыска экен Боке өмүрүн.
Тияктагы турмушту,
Тейлесин эми Тецирим.

МАМЕТКАСЫМ МЫРЗАГА

Ата кесибин улаган,
Айылда бар бир адам.

Ал адамга жолуксам,
Алтын өндүү ыр алам.

Ата кесибин кармаган,
Ак батадан калбаган.
Алдындагы ишинде,
Арыбаган талбаган.

Ата жолун жолдогон,
Алла каста колдогон.
Аткара турган жумушун,
Алдын ала болжогон.

Ата сөзүн аткарған,
Ак марага так барган.
Атасынын насааты,
Азырға дейре сакталған.

Ата жүзү байкалат,
Айран калат ай калат.
Атасынын накыл кебине,
Ар убакта чайканат.

Жибектей Казыбек атасы,
Эсепчи болгон жеткирбес.

Калган бизге эмгеги,
Кылым өтсө эскирбес.

Атасын тартып баласы,
Арымда жок чаласы.
Атасын айтып муңайды,
Адамга жакын баласы.

Атанын алыш кесибин,
Алланын көрүп насибин.
Өргө сүрөйт жеңилбей,
Өзүнүн алган чечимин.

Ар күнү оңдол катасын,
Айылдын алыш батасын.
Алланын алтын булагын,
Адашпай барып татасың.

Жүрөгу ак баласың,
Жүрөктөн орун аласың.
Жүрө бер бейгам Касыке,
Жүмуштун дартын табасың.

Кара көздөр карашат,
Калы бары талашат.

Касым Касым кайда деп,
Канчасы жүрөт арасат.

Оо Касым деп жөөлөрү,
Ой талдын колдоп дөөлөрү.
Ырысқыңы сүрөсүн,
Үйык жердин ээлери.

Бир кылым жак отунду,
Бир кылым как чотунду.
Кош колунда тууруңа,
Кош оомады отурду!

ЖОЛДОШАЛИЕВ АБДЫЛДАГА
Карасам элде жигит көп,
Карасам журтта күлүк көп.
Ак калпак кийген уулдарды,
Айтамын баарын жигит деп.

Таң калам кыргыз уулуна,
Таржымалын иликтеп.

Алардын бири инибиз,
Жигит деп жүрүбүз.
Абдылда айтсам биз үчүн,
Ачылган таамай гүлүбүз.
Абдылда десе туугандар,
Абада шашыйт үнүбүз.

Мектепте он жыл мактанып,
Мектептен чыккан таптанып.
Сан байгеге катташкан,
Сабагын бала аткарып.
Мектепти сүйүп жанындай,
Мектепти жүргөн башкарып.

Уу-чуу анда кез эле,
Юрфакка өттү өзү эле.
Берметтей болуп жылт этип,
Беш жыл өттү тез эле.
Аны жакшы билемин,
Атанын оң көзү эле.

Оозуна шекер куйгандай,
Окууну бүттү кыйналбай.

Тартибин бекем кармады,
Тамга деп кыш жыйгандай.
Ардактады мыйзамды,
Астыда бакты туйгандай.

Он кашы кагып буйланбай,
Оомадыны туйгандай.
Беделдүү дайым иштеди,
Белинде айып тургандай.
Алкышка жылда бөлөндү,
Ак жолтой келген жылдардай.
Утуру Кыдыр жетелеп,
Утуру чие көкөлөп.
Уясынан ата-эне,
Учурган туура бөпөлөп.
Өзүн-өзү даярdap,
Өзүн турду жетелеп.

Алды-арты кетти көгөрүп,
Ак мыйзамга жөлөнүп.
Абанын айткан насаатын,
Азыр да жүрөт өңөрүп.
Кең кесири турмушу,
Келкиге жүрөт бөлөнүп.

Учурдун мыкты жигити,
Үч жылдыз таккан мүрүсү.
Үмүттүү бул жигитте,
Үч муундун бар жүрүшү.
Менимче эсте каларлык
Мекенге кошкон үлүшү.

Ай-күндөн ашык курбу бар,
Аны деп турат курбулар.
Көксөгөн максат колтуктап
Көңүлүңдү тыңдырар,
Кудай бир күн алдыңа,
Куймулчакты жылдырар.

ТОКСОНБАЕВ ИСМАИЛГА

Эр тагайын тартат дейт,
Элден эрге артат дейт.
Элдин уулу Исмайыл,

Эл жүгүн дайым тартат дейт.
Табыштабай өзүнө,
Тапканын эрге артат дейт.

Эл билет анын шарттарын,
Эл билет анын тапканын.
Эсептеп жүрөт эл жери,
Элге берген аштарын.
Улуулугун алганда,
Уулусуң дың тасманын.

Өзүн-өзү жетелеп,
Өр алды, өстү көкөлөп.
Адамдар азыр ысымы,
Артынан эәрчийт Көкө деп.
Сүйлөшө албай канчасы,
Сыртынан жүрөт ака деп.

Улууну сыйлайт көргөндө,
Урматы ашты жер жерде.
Угуту күчтүү жигит деп,
Ушундай сөз бар элдерде.
Укмуштай ысык ыманы,
Эң алгачкы көргөнгө.

Батаны алган мектептен,
Ысмайылым деп кеткен.
Ата-эненин тарбиясынан,
Алуу жактан беш кеткен.
Алсызын Ысан тарбиянын,
Алган эмес четтеткен.

Түптүү кармап чоң ойду,
Түркүгү жок чоңойду.
Катуу кармап чоң ойду,
Карысы жок чоңойду.
Дагы улантып чоң ойду,
Дамкратсыз чоңойду.

Ата сөзүн кармады,
Энеси болуп ардагы.
Эгиздей берди кызматы,
Эстүү чыгып алганы.
Эл журтуна көрүндү –
Эч кимдин тийбей жардамы.

Сылыктык өнүп кебине,
Сый менен барат жерине.
Каерге барса иш менен,
Калкы өт дейт төрүнө.

Караңгалгыр бакыт да,
Карайт окшойт тегине.

Иши да кыштай кыналган,
Ишинде сыйра "чиp" алган.
Аймагында чөлкөмдүн,
Ак мыйзамдуу сыналган.

Аябай окуп жаңылык,
Акылы токтой чыңалган.
Байкап кадам таштаган,
Бакарбай жамаат-баштаган.
Ойлонуп мээлеп аткарат,
Оор жумуштан качпаган.
Ойлонбой жашай бересин,
Омоқтуу ишти башта адам.

Ысмайыл сүйөт кесибин,
Эч буздурбайт чечимин.
Кыдыры кыйын немеби,
Коруйт мыкты эшигин.
Кызматтан көрсө кыйшык иш,
Кийгизет тетири өтүгүн.

Элиндин бол акылы,
Мыйзамдын бол жакыны.
Баргандардын кептери,
Байытып турсун башыңы.
Чыгармачыл үстөлүң,
Чыгарат бийик атыңы.

УРМАТТУУ УУЛУ ТАСМАНЫН

Уулусуң улуу Тасманын,
Дүбүрттүү чыгып таскагың.
Кароол болуп карады,
Карогуздук асманың.
Кылымдар бою айтылат,
Кырк том болуп дастаның.

Атаңын актап эмгегин,
Энеңин актап эмгегин.

Эсибизге айтылат,
Эл-журтуца бергениң.
Облуста жапжалғыз,
Окуучумсун сен менин.

Жакшы бол деп жаныңда
Жай-кышы кеңеш бергемин,
Кыйла жерде мен дагы
Кыйын кеңешчи делгемин.
Даана-даңгал коюлган,
Дасторконуңду көргөмүн.

Мээрици бөлбөйт бакшыга,
Мектепти буттүң жакшына.
Мээнетиң менен көрүнүп,
Мекендин чыгып астына.
Элжирешип сүйлөшүп,
Эритип жүрдүң ташты да.

Чыртыйып кәэси кызганды,
Чимирип турдуң ВУЗдарды
Чөнтөккө салып чогулттуң,
Чөмүчүң менен сузганды.
Агай деп сага жалынган,
Артыңда сулуу из калды.

Күндө күчөп кадырың,
Көбөйдү белем кадрың.
Кафесинде жаштардын,
Агай азыр келет деп,
Күтүшкөнүн көргөмүн
Помидор менен бадыран.

Исполком менен чай ичиң.
Райком менен пай ичиң,
Агай деп ээрчип артынан
Обком менен май ичиң.
Арак менен винону
Адаштырат деп ичиң.

Таамай гүлдөй ачылдын,
Таанышты тандап ашырдың.
Тамтаңдал мас көрүнсө,
Там айланып жашындың.
Өзөгү жок турмуштан,
Өзүңү туура качырдың.

Үлгү болчу иштерди,
Үйүңө туура ташындың.
Үйрөн деп сага окуучум,
Үйрөткөн күштай асылдым.

Бөтөнчө уктуң кептерин
Бөрүбаев Асылдын...
Жашыңда жаштай иштедиң,
Жаман делбей эч жериң.
Журналда турат жаркырап,
Жалпы эле алган бештериң.
Алдыңан тоссун жаркылдап,
Ар күнү келчү кептериң.

Эр азamat болупсун,
Элүү жашка толупсун.
Эргий бер алга иничек,
Элиң менен толуксун.
Элдер күбө мынаке,
Эми жигит болупсун.

Алтымыш деген колунда,
Жетимиш күтөт жолунда.
Сексен күтөт жолунда,
Токсон колун берет деп,
Жүздүн жүзү жылмайып,
Кылым гүлүн терет деп.

АСАН МЫРЗАГА

Тиш доктурдун кыйыны,
Тикендей жок кыйыгы.
Турат үстөл үстүндө,
Таза дайым күнүңүз.

Тиши алат оорутпай,
Тамырларын жоорутпай,
Дитин коюп дарылайт
Демек дартка тоорутпай.

Кадыры бар ишинде,
Карасы жок ичинде.
Ооруну кылат ыраазы,
Өңүндө жана түшүндө.

Керемет абийир камдаган,
Кесипти туура тандаган.

Адамдыгы ашыкча,
Ақыйкаттыкты жандаган.

Чыгармачылық жагы бар,
Чынында башка багы бар.
Эч ооруну чыгарбайт,
Эшикти көздөп кагып ал.

Пахтадай жумшак врачым,
Баарыбызды угасың.
Иликтетпей, издетпей,
Иш ордунда турасың.

Иштей бер иним талbastan,
Ийри жакка барbastan.
Ирик болот өзү эле,
Илим менен кармашкан.

Абийир керек сактай бер,
Адамды иним мактай бер.
Алтын жылдыз алыш берет,
Ак әмгекті жактай бер.

Асаным бузба сыныңды,
Ардакта күмүш жылыңды.
Адамдык касиетице,
Арнадым ушул ырымды.

АЙГАНЫШ

(*Эсепчи кызга*)

Артынан түшүп әсептин,
Аруулук менен өтөт күн.
Айганыштан жылмайып
Ыраазы болуп кетет күн.

Эсептин чагып данегин,
Эсептин жыттап карегин.
Эсине алган жат кылып,
Эсептин келчү дарегин.

Эсептин чагып чучугун,
Эсептин саптап учугун.
Актап койгон күрүчүн,
Аткарчу күндө ишинин.

Элден калбай кат билген,
Эсептегенин жат билген.
Кайра-кайра карабай,
Эң керегин так билген.

Эсебин турат сагынып,
Эс акылы ағылып.
Адамдыгын баалаган,
Айганыш өзү ак урук.

Атына заты төп келет,
Алтындай кыз деш керек.
Аны жактап колдогон,
Алды артында көч келет.

Аздектеп келет кесибин,
Акырын жаап эшигин.
Айылында, ишинде,
Аткарат айткан чечимин.

Ичинен айтып келмесин,
Ызаттап иштөө бөлмөсүн.
Акылдуу кыз Айганыш,
Азали кордук көрбөсүн.

Алпейим кыз кецири,
Атайлап жасап тецири,
Ушундай ширин кыздардын,
Узун болсун өмүрү.

Эмгектен тап бактыңы,
Эл унуптайт жакшыны.
Жаныңда жүрсүн әгиздей,
Жакшылыктын ак күнү.

ЭШЕНАЛИЕВ КАЛИЛГЕ

(*Бир төңтүшүнүн суроосу
боюнча жазылды*)

Карагузга барсам дейм,
Карегинде жансам дейм.
Карегинде жайланаңып,
Керме тузак салсам дейм.
Карагуздин ичинде,
Кароол болуп калсам дейм.

Талааца бат-бат барсам дейм,
Тааныш болуп калсам дейм.
Талаанын болуп бир гүлү,

Талааца конуп калсам дейм.
Кыргыйыңы азгырып,
Кыргоол болуп калсам дейм.

Тектирице барайын,
Теңтуш болуп алайын.
Таба алсаң көмүрдү,
Тааның болуп калайын.
Табитище жараша,
Тамашаца салайын.

Болот десен купташып,
Боз жоргоңо учкашып.
Кекилигин болоюн,
Калсам эгер тустатып.
Каратада бербей жараткан,
Кое көр бизди жуптатып.

Тутунам дебейм бөлөгүн,
Турмушуңа көнөйүн.
Тутуп бер дебейм түйгүндү,
Тоонун кызы элемин.
Түйүндөрүн турмуштун,
Түшүнсөң болду себебин.

БАКТЫГУЛ КЫЗЫМА

Бакышым кызыым мунарым,
Балээден сактап турарым.
Ажал келип айдаса,
Алба деп колум сунарым.

Бакышым, кызыым, чынарым
Батпайт ичке кубануум.
Басылса эгер жүрөгүм,
Бакырып күйүп турарым.

Бакышым кызыым наватым,
Бассам алыс канатым.
Бакыш жакшы кызың деп,
Бакыш деп турат жамаатым.

Бакышым, кызыым, аселим,
Бакыш бар келбейт кеселим.

Салбайт мага ченгелин,
Сасык тумоо жөтөлүң.

Бакышым кызым кубатым,
Бакышым эсте турасың.
Жан канымда айланган,
Жазылуу сага кулачым.

Бакышым кызым, ырысым,
Басам тынбай ыр үчүн.
Бакканы үчүн бапестеп,
Байкабай калам жыл ичин.

Бакышым кызым айымсың,
Бактың чексиз жайылсын.
Барамын деп Бакышка,
Бар жакшылык жалынсын.

Бакышым кызым – мекеним,
Башыңын тилейм эсенин.
Эл билет жана мен билем,
Эрке кызы көчөнүн.

Бакышым бар чыйракмын,
Бир кунумда турмакмын.
Бакыт келсе туш-туштан,
Бакышыма бурмакмын.

ЧЫНАРЫМ

(Мусанын ыры)

Чын эле менин Чынарым,
Чын эле менин мунарым.
Чынчынына келгенде,
Чын эле менин тумарым.
Чынарым жанда турганда,
Чын эле таркайт кумарым.

Маңдайда жанган чырагым,
Маанайы шириң ынагым.
Алдыңа үч маал ийилип,
Апежелеп турамын.
Астымда Чынар турганда,
Карыбайт такыр курагым.

Баткендеги Айгүлүм,
Берген сага Ай нурун,

Келиштирип токуган
Келбетице Май күнүн.
Жараштырып боёгон
Жамалыңа жай күнүн.

Чынарга чымын айлансан,
Чачына эгер байлансан.
Чын эле бирди көрөсүн,
Чыканагына жайлансан.
Чымыным кургур өлгөнчө,
Чын эле бир аз таймансан.

Чын эле менин жакыным,
Чын эле менин акылым.
Арча кылып жазалбайт,
Акылы бийик акының
Чын мөңгүдөй ак бетин,
Чачып турат атырың.

Көгүчкөнүм жардагы,
Көп гүлдөрүң бар дагы.
Үйрүлүп турам жаныңда,
Үйбүлөмүн ардагы.
Карабагыла көз тиет,
Каракулжанын балдары.

Бейалма жеген кундузум,
Бет маңдай жанган жылдызым.
Кыздары менен чынардай,
Кымылдайт ичтен кыргызым.
Чынардай, Мусадай кылып төрөсүн,
Чыныгы эне уул-кызын!

НУРГУЛ АЙЫМГА

Атынын сөзүн уккан кыз,
Ак жорго минип чыккан кыз.
Ак билимдин томунда,
Аябай ишке бышкан кыз.

Эненин сөзүн алган кыз,
Энеге кылган жардам кыз.
Энесинин алкышына,
Электрдей жанган кыз.

Окутту кызын бек туруп,
Ойлогон оюн төп кылыш.
Алтын медалга жетиши,
Атанын сөзүн эш кылыш.

Кызын университетке өткөрдү,
Катырат кызым деп келди.
Бир топ жылдар өткөн соң,
Окуусу кыздын «беш» делди.

Кыйын күндөр багынды,
Кызыл диплом алынды.
Кырк чачыңан кетейин деп,
Кызына ата жалынды.

Юрист болду кесиби,
Булуттай таза сезими,
Болду сот десе Тасмадан
Бүркүткө теңеп өзүмдү.

Ааламга учтум мактаныш,
Ак Лайнерден сактаныш.
Ак мыйзамдын турмушунан
Анык чыктың текталыш.

2006-2008-жылдары

Мыкты адам табылды.

Дагы турбай жакшылық,

Демек алга ағылды.

2007-жылкы сүйүнүч,

Мыкты судья аталдың.

Милый другдарыңан,

Миң канаттуу кат алдың.

Абийиригинин салмагы,

Ата-Журттун ардагы.

Болсун узун өмүрүң,

Боло берет калганы.

Аткарат ишин кандырып,

Ак чырагын жандырып.

Туугандарын көргөндө,

Турат бети албырып.

Сабаттуулугу жетишет,

Ашканын берет кыйылбай.

Чечимдерин окусаң,

Мыйзамдуу өткөн жыйындай.

Кыргыз тилин келтирең,
Орус тилин өлтүрөт.
Ак бөлмөдө олтурат.
Ак жүзүндөй мөлтүрөп.

МЕДЕРБЕК МЫРЗАГА

Кудайберди тим эле,
Океан болучу тим эле.
Адамдын оюн көзүнөн,
Айттыrbай билчү жөн эле.

Алтыны болчу адамдын,
Агымы сымал замандын.
Ағылса керек биринчи,
Аматовдон алар күн.

Ал эми иним Медербек,
Кудайбердинин баласы.

Кудайдын бергендигине,
Эч кимдин жок талашы.

Атанын көзү барында,
Эненин тириү чагында.
Экөөнөн уккан насааты,
Сакталып калган арында.

Так ошого таянып,
Так Медербек ишин баштаган.
Арбагы ата-эненин колдойт деп,
Ак базарды актаган.

Ак ооматы тилеги,
Аппак согуп жүрөгү.
Тил табышты бат эле,
Тилеги менен жүрөгү.

Алганда колго үлүштү,
Алдыга иши жүрүштү.
Карабай артын утуру,
Катуу ишке киришти.

Алдыга билек түрүлдү,
Адамдыгы билинди.

Соо болуп, так жұрсөң,
Соолута албайт гүлүңдү.

Медербек иним жибектей,
Илинген сулуу сүрөттөй.
Тамыры таза экенин,
Карманат өзү жүдөтпөй.

Туш тарабы келишкен,
Турат колдоп периштем.
Аксакалдар Медерге,
Аябай бата беришкен.

Аба деп жагат күлгөнү,
Ақ суурулуп жүргөнү.
Адамдардан калышпайт,
Акылы жана билгени.

Атаңын ашын бергенде,
Аймактан баары келгенде.
Жанып турдуң чырактай,
Жалпы турган өндөргө.

МАМЕТИСА МЫРЗАГА

Ой-Талдын таза абасы,
Оо дедирет карачы.
Оорубайт бир да тумоолоп,
Ой-Талда адам баласы.

Сулуулары боржом кайнаган,
Супсулуу кара айланам.
Төрт түлүгү төшүмдө,
Топ жылдыздай жайнаган.

Төрт мезгили ырахат,
Төбөсүнөн сыласак.
Кудай берген жер деди,
Кыдырынан сурасак.

Кызыл жипке байланып,
Кыдыр менен айланып.

Кыдыр уулу экөөбүз,
Кел десе кеттик кай багыт.

Баратып калдым Кыдырдан,
Байкалбай аянт кыдыргам.
Аябай болдум кападар,
Ажырагансып күшумдан.

Ой-Талдын чыгып кырына,
Ой-Талдын батпай чугуна.
Төрт тарабын карадым,
Ой-Талдын түнөп нугуна.

Жолугаар деп ынагым,
Жолумду дагы уладым.
Түн кирип кетти аңғыча,
Тамызды бирөө чырагын.

Абайлап барып корунуп,
Ал инсанга жолугуп.
Турмуш жайын сурашка,
Туруп калдым тоорулуп.

Ал келип мен менен көрүшүп,
Азыркыдай өбүшүп.

Ал жайыбызды сурапштык,
Ажарыбызды төгүшүп.

Атыңыз ким деп сурадым,
Ажайып болуп ынагым.
Ташиев Ашим деп айтты,
Тарыхта калчу кеп айтты.

Эмнелерди билесиз,
Эмне үчүн түнү жүрөсүз.
Айтыңызычы угайын,
Аман болуң ылайым.

Бир кызыр дос бар эле,
Бир керемет жан эле.
Мамет Исаны колдо деп,
Айтып келем дагы эле.

Жолуктум Кызыр досума,
Сүйлөштүк узак олтура.
Тарыхын айтса түгөнбөс.
Тагдыр өзү том тура.

Кыдыр колдоп инимди,
Кыйшайбас келет билими.

Көз тийбесе экен деп,
Койнума катам үнүмү.

Макем келет кебелбей,
Мактагандарга теңелбей.
Ар качан келет санаасыз,
Аскадагы берендей.

Кадырлайт бийик сөзүму,
Караан тутуп өзүмү.
Кандай ишти баштаса,
Карайт менин көзүмү.

Эрөөл тутуп тегими,
Эки дебейт кебими.
Таарынтастан бир дагы,
Таяп турат белими.

Ыраазымын иниме,
Ырысқылуу күнүмө.
Ызаттаганын эске алыш,
Ырахмат айтам күнүгө.

Кесибин келет аркалап,
Кесиби келет калкалап.

Кандай иште болбосун,
Каалагандай аңтарат.

Ишинин майын чыгарат,
Ишинин багын сугарат.
Кемчилдигине ишинин,
Кандай десе тура алат.

Жамаатка үлгү боло алат,
Каалаган жерге коно алат.
Текшерем деп келгендин,
Көңүлдөрүнө толо алат.

Жаркырап турса иштери,
Жагып турса түштөрү.
Жагып турса баарына,
Жакшы көрөт бүт теңи.

Кишинин баарын биле алат,
Кишидей болуп жүрө алат.
Кыпынын дагы калтыrbай,
Кишидей доорду сүрө алат.

Намысты келет таянып,
Наадандыктан аянып.

Сыноолорду тутунуп,
Сылыктык болуп ысырык.

Кыл тийгизбей арына,
Кудай деп келет барына.
Алла деп колун куушурат,
Ар күнү аткан таңына.

Эркине жазбай бара бер,
Эр жигит бойдон кала бер.
Эгем берген насипти,
Эл катары ала бер.

АКУН МЫРЗАГА

Көп көздөр калган сызылып,
Көп көздөр ээрчийт кызыгып.
Көрө элек көздөр учушса,
Көрпөсүн тебет учуруп.

Калтасы менен тузду алыш,
Калдуулар жүрөт кызганып.
Калгандарын Акундан,
Карысак дагы туздадык.

Жүуруулуп нечен беттешкен,
Жубандар калды жетпестен.
Калабыз Акун менен деп,
Канымпааша өкчөшкөн.

Сан тамырды козгошуп,
Сахнада калды боздошуп.
Акунду бүгүн кетирбей,
Алдынан чыгып тоз дешип.

Акыры кепти улайм деп,
Акундуң чачын сылайм деп.
Азилдешпесе бир күнү,
Акунун,
Актоодон барып кулайм деп.

Тұштуктұн канча келини,
Түйрүлүп бүттү әринип.
Түкүрүп жүрүп колуна,
Түгөндү әрте өмүрү.

Түкүрүк болуп өнүрү,
Тұндуктұн сулуу келини.
Тытып бүттү чачтарын,
Таранчыдай жецили.

Ар чөлкөмдүн келини,
Актап баптап өңүңү.
Ала берет дагы эле,
Акундуң ичи кецири.

Акунум алтын жигит деп,
Актаган бүгүн үмүт көп.
Аймагында Бишкектин,
Акунду келем ирик деп.

ОШТУК ГУЛНАРАГА

Ак булуттай жүзүндөн,
Алгансып өңдү жүзүмдөн.
Бетиндин көрүп актыгын,
Ишиндин тиктеп тактыгын.
Кайырмак салып бутума,
Кармады мени сактыгың.

Эмнеге жете сүйүнсөм,
Эмне болом күйүнсөм.
Эмне деп ушак боломун,
Эл журтума билинсем.
Тургунуң болуп калайын,
Тузагыңда илинсем.

Пайгамбар жаштуу курагым,
Байкап аны турамын.
Сен жакты көздөй күнүгө,
Серелеп колду сунамын.
Кубаныч кошуп жүрөккө,
Гулнара болду ынагым.

Ынагым дагы чырагым,
Ылдыйлап калып курагым.

Көрбөй калсам сени мен,
Кубула берет ыраңым.
Эргүү басты денемди,
Эми эмне кыламын.

Жардам бер жанга жараткан,
Жаштык бер сенден сурарым.
Көзү тийсе көздүүнүн,
Коргоп калаар ыраңын.
Убадага бек болсоң,
Учурашып турамын.

Калаты адам деги мен,
Кайдан да көрдүм сени мен.
Өзүндү өзүң бийлей бер,
Өлкөбүз болгон эгемен.
Өгөйлөй берсин өзгөлөр,
Өрт чыгат көрсөм көзүңөн.

Сүй мени деп айталбайм,
Сүйүсүз күндү кайтарбайм.
Түлкү болуп түн бою ,
Түнөгүнө жалпаңдайм.
Жүрсө да сел астыман,
Жүрөгүм жаш жалтанбайм.

Аярлап жазып олтура
Аял көп бизде толтура,
Ал жагын сезбей жүрүпмүн
Аялды сүйүү том тура.
Жалынбай жалган сүйүүгө
Жакшы көрүү оң тура.

Өлкөнү издеп табайын
Өртүңө кошо жанайын,
Айланып сурап табайын
Айлыңа күндө барайын,
Бар бол десең ыр абын
Байкоочуң болуп калайын.
Гулнара кечир жаңылсам,
Гүлүңөн берчи сагынкткан.
Күлүп коюп кете бер,
Көрүнө калып жалынсам.
Болот элем ыраазы,
Сүйүүнүн «Бомбасына» жарылсам.

ДИЛБАРКАН АЙЫМГА

Алкышка батып ичимен,
Адамды тааныйм түсүнөн.
Адамдын ишмер экенин,
Айттыrbай туруп түшүнөм.

Рахмат алып элимен,
Ырыскы жугуп жеримен.
Ыйманы ысық экенин,
Ырасы жанат өңүнөн.

Байлыгы төрдө жайылган,
Балини угуп айылдан.
Далай жакшылыктарга,
Дасторкону жайылган.

Ишине так караган,
Ичибизде бар Адам.

Дилбаркандай болсо - ов!
Дили таза ар Адам.

Эсепчилик – кесиби,
Эки болбайт чечими.
Эс алса дагы ишине,
Эч болбогон кечигүү.

Эне - атанын тумары,
Үй - бүлөнүн чырагы.
Насирдикова Дилбарга,
Жамааттын агат кумары.

Казаны толгон кайнаган,
Караса көзү жайнаган.
Көр оокаттан жецилбей,
Көтөр башты кайра Адам!

Бүбайша эжен апасы,
Келбептир бир да капасы.
Айылдын асты болуптур
Апасынын апасы.

Өркүндөй берсин учугун
Өңүндөй болуп кышымын.
Тура берсин кебелбей
Турмуштан алган утугуң.

ШЕРМАМАТ МЫРЗАГА

Жагалмайдай чыйраксың,
Жарық көргөн жыйнаксың.
Бийи болсоң бир жердин,
Бир кылымга турмаксың.

Тапшырманы тактайсың,
Таза ишти баштайсың.
Тагылганды аткарып
Тактыкты дайым жактайсың.

Үйгө деп аштык жыйнайсың,
Үй-бүлөнү сыйлайсың.
Үй-бүлө болсо ыраазы,
Үч эсе сен мыйдайсың.

Жолдошту бийик баалайсың,
Жогору намыс каалайсың.

Жолдошторуң түшүнсө,
Жолдошторго таалайсың.

Өкмөттүк ишти колдойсуң,
Өмүрүндү жолдойсуң.
Өксүгүн дайым өкмөттүн,
Өзүңкүндөй ондойсуң.

Эл деп иштеп келесин,
Эл менен сен өнөсүң.
Эл дей бер Шеке жүрөктө,
Эскирбей турат элесин.

Мисал болчу жагы бар,
Мүнөттө турат ағып ал.
Аракетинде жаңылбай,
Ат башындаи багы бар.

Көрөңгөлүү жигитсиң,
Көп жигиттен ириксисиң.
Адатындаи иштей бер,
Алгыр болуп үмүттүн.

ИСА МЫРЗАГА

Тууганды бийик түшүнөт,
Тууганга чайын ичирет.
Тууган келсе үйүнө,
Туура баалап күтүнөт.

Ажары агат көзүнөн,
Адамды тааныйт сөзүнөн.
Кишилиktи окуган,
Кичинекей кезинен.

Айтсам деп турам төгүмбү,
Алсам деп турат көңүлдү.
Айрыкча билем сурабайм
Атадан алган өрүндү.

Менмин деп учпайт көкөлөп
Мейманды турат бөпөлөп.

Дагы дагы алып кел деп,
Тасмалдын баркын көтөрөт.

Сыйды сыйдай аткарат,
Сый-урматын башкарат.
Көздөн баарын өткөрүп,
Көөндөгүдөй аткарат.

Тарбия алган төрүнөн,
Тарбия жуккан жеринен.
Таланты турат көрүнүп,
Тамылжып жанган өңүнөн.

Тойлордун күтөт келишин,
Толтура иштейт әл үчүн.
Эң ыраазы мен болдум,
Эл менен барып көрүшүн.

Кармабай билет тамырды,
Карап билет алыңды.
Кайталангыс инсансың,
Каалайм дайым барыңды.

Келишине дөөлөттүн,
Келиниң балким себепкер.
Келиштирген экөөнү,
Кереметтүү элет жер.

САДЫК МЫРЗАГА

Акылдуу болчу жигитке,
Ата-энеси себепкер.
Денесин таза өстүрүп,
Демек биздин элет жер.

Элет жер берет жигитти,
Элет жер сүрөйт үмүттү,
Ээси бир күн табылат,
Элет жер тандайт күлүктү.

Элет жер таза жер келет,
Элет жер таза эл келет,
Эгер жаңылбасам мен,
Элет жерден эр келет.

Ата-эненин тазасын,
Элет жерден жазасын,

Алтын менен күмүштү,
Элет жерден казасың.

Суктануучу үй-бүлө,
Элет жерден табылат.
Боло турган жигиттер,
Элет жерден ағылат.

Элет жер берген чондорду,
Элет жер ээлеп борборду.
Эрдиктери бааланып,
Элет жерден зор болду.

Элет жер элди башкарды,
Эл мүдөөсүн аткарды.
Эң биринчи китеpte,
Элет жерден катталды.

Аматов Садык инибиз,
Элет жердин өкүлү.
Кадр маселесинде,
Карагуздун көкүлү.

Айыбы жок ишинде,
Ай кармаган түшүндө.

Аты келет макталып,
Ар качан айыл ичинде.

Садык билет кимдигин,
Садыкка баалуу түрдүү күн.
Чоң болот уулум деп,
Чоң эне тарткан түндүгүн.

Мектепте мугалимдери,
Мекениң менен жүр деди.
Чын буйруктун жоргосу,
Чымырканып мин деди.

Баарын келет аткарып,
Баарын жүрөт катка алыш.
Ийгиликтүү келатат,
Иштеген жерин башкарып.

Кеңешчиси келини,
Кебинде жок бөлүнүү.
Ийгилик сырын беш билет,
Ишинде жок эңилүү.

КЕЛИНДЕРДИН АСТЫСЫҢ

Уқ окурман тасмабыз!
Уксаң керек башкабыз,
Өтө жакын келебиз,
Өнөр менен атка биз.
Буюур бизге тапшырма,
Бұтқөрөбүз аста биз.

Бир келин бар Тасмада,
Билгени да башкача,
Жұргөнү да башкача,
Құлғөнү да таптаза.
Жалғаны жок чыпачын,
Жарашат бүгүн мактаса.

Кең жогору билими,
Келиндердин ширини.

Тарбиясы кепкенен,
Так түшүнөт тилици.
Адамдық сапатынанбы
Алыстап тааныйт үнүңү.

Атасынын тапканы,
Апасынын аппагы.
Элжирешип сүйлөшсө
Эрип турат таш дагы.
Атпай журтка таанытты,
Алтын келин Тасманы.

Муундардын тетиги
Мугалимдик кесиби,
Теги кайдан десеңиз
Кең Таластық тектиги.
Токочтуу жердин баласы,
Толуктап турат этици.

Ишинде иши беш делген
Жараткан жакшы эс берген.
Үч муунун бирдей Тасманын,
Үч убак дайым эскерген.
Тапкансың орун биринчи,
Тасмалық актай дептерден.

Атагы чыккан жер жакшы,
Аял жакшы эр жакшы.
Аталар айткан кептер бар
Ар күнү үйгө кел жакшы,
Айтышкандын ордуна
Айтыш керек сен жакшы.

Келин жакшы төр жакшы,
Келип кеткен эл жакшы.
Кел, кел, жаап үнүгө,
Кетер оокат эң жакшы
Келиндик тапкан кыйынын
Келишкен иним сен жакшы.

Уул-кыздын таптың жакшысын,
Уул-кыздын берсин бактысын,
Карагуздун ичинде,
Келиндердин астысың.
Турмушту куп курдуңар,
Тургузуп дөңгөәл алчысын.
Курбу-досту таптыңар,
Кутка толду астыңар.
Көргөндүн баарын суктантты,
Коендой окшош бактыңар.
Эл чогулган жерлерде
Экөөң бирдей башсыңар.

Тасма ырдап жакшы ырды,
Тазасын бизге тапшырды.
Таза келин болсун деп
Тиледик тик бактыңды.
Кебибиз кетпей бекерге,
Келиндерге баш кылды.

Айтпаганда башкысын,
Аялзаттын астысынц.
Туурасы жыргап келесинц,
Турмуштун көрбөй запкысын.
Карап тур сага беребиз,
Карагуздун ачкычын.

КЫЗЫМ АЛТЫНДЫН ҮРҮ

Аман жур ата кашымда,
Алтының бар кашында.
Аттырып коём көздүүгө,
Атама ажал асылба.

Эсен бол ата жанымда,
Эркин жаша барымда.
Билгизбе ата бар жокту,
Биз жокпуз ата жанында.

Атамын тоодой мүлкүмүн,
Атам менин түркүгүм.
Энебиз мурда барында,
Эстебей эле жүрчүмүн.

Атама жүрөм таянып,
Атаман калам аянып.

Атаң жакшы деп уксам,
Калат жаным жай алыш.

Жалғыздыкка жендирибен,
Жамандыкка әндирбен.
Удургуса капалық,
Ушакчыга сездирибен.

Ырысбегиңдин тоюн көр,
Ышкындай келин боюн көр.
Ышкыңыз ата жетишет,
Ыр музыка оюн көр.

Сүйүшүңүн тоюн көр,
Суусардай келин боюн көр.
Сизде талант оргуштайт,
Сырдуу кызық оюн көр.

Гүлзатыңдын тоюн көр,
Күйөө бала боюн көр.
Аталарды кубанткан,
Ажарын сонун оюн көр.

Сөзү күчтүү жыйын көр,
Сүйүшүңдүн сыйын көр.

Балдарыңдын үйүнөн,
Барктуу нарктуу туюм көр.

Чыйрак болуң сүйүнөм,
Чыгып туруң сүйүш үйүнөн.
Барыңызды каалаган,
Балдарыңдын биринен.

Жетимиш белин аркалан,
Сексендин кырын талкалан.
Токсондон ашып даванын,
Чокусун 100дүн балталаң.

АСЫЛБЕК МЫРЗАГА.

Депутаттыгын түшүнөт,
Демократияны күтүнөт.
Дегениндей иштерин,
Демек, бекем бүтүрөт.

Атуулусун мекендин,
Анык уулу көсөмдүн.
Омоктуу сөзүң менен,
Оозуна кирдиң нечендин.

Депутаттык жарапшат,
Демең бирден карасак.
Асылбегим барган жер,
Ачылган гүлдөй таң атат.

Жолу шыдыр жигитсиң,
Жоргосундай күлүктүн.
Жоргоңу жазбай бир калыпта,
Жолдууларга бириктиң.

Гезитти үзбөй окуган,
Кешик ичкен Ошунан.
Көкүрөгүнүн байлыгы,
Көрүнөт күйгөн отунан.

Китеттен ооп акылы,
Китет жолдош жакыны.
Ширеси жукса әмгектин,
Шириң кылат ашыңы.

Атанын сөзүн унуптай,
Сактап шимийт куру пай.

Атасындай Асылбек,
Ашын берет тырышпай.

Карапайым кийгени,
Кабылдайт таза дүйнөнү.
Талашпа "А" тууралу,
Таза оокат сүйгөнү.

Уюган бышып жашында,
Угуту бар башында.
Белдүү жигит болору,
Белгилүү болгон жашында.

Сөзүң иним бышыптыр,
Сөзсүз бийик учуптур.
Сезимдүүлүккө жеткирет,
Сөз жарышын утуptур.

Оң жагында кылыш бар,
Сол жагында ырыс бар.
Күн, кул эмес ишинде,
Күлүп турат жылыштар.

Тарыхын билет жылдыздын,
Таалайын көрөт кыргыздын,

Таң калган күнү эсимде,
Тагдырын көрүп бир кыздын.

Атабыз бир деп келет,
Энебиз бир деп келет.
Болоттой туруп "А",
Бөлүнүүнү жек көрөт.

Маза сүйөт энесин,
Таза тутат денесин.
Эл оозунда макталып,
Эгиз жолдо келесин.

Кемтиги жок келесин,
Карыштап аста өнөсүң.
Кембагалмын дегенге,
Кезинде жардам бересин.

Карысы мактайт советтин,
Жарышы мактайт әлеттин.
Кыр бийикке чыгарчу,
Кийиктер менен келет күн.

Логиканы текшерип,
Зор сүйүнөм өкчөлүп.

Калың әлдин ичинен,
Койдум төргө өткөрүп.

Сөздөрүңүн дарманы,
Сөзсүз әлдин ардагы.
Атуулдардын ичинен,
Ашат тартса салмагы.

Оюнан калбайт жаңылып,
Отурат издең жаңылык.
Канча жерден сураба,
Канчасы жетпейт сагынып.

Сурай сурай табасың,
Суу үстүндө жанасың.
Сүйлөшкөндө бетме-бет,
Жообуна толук канасың.

Көрөңгөлүү туюмун,
Көрдү, билди туюмуң.
Такай жүрөт тагынып,
Табылғынын уюлун.

Ыңсырык үзбөйт үйүнөн,
Ыйманыңа сүйүнөм.

Барктуу үйдүн баласы,
Бал тамат дайым тилинен.

Келечеги кецири,
Кирдеген жок өңүрү.
Жогорку бийлик тизмеги,
Жеткирди да тецири.

Китең болсун колунда,
Кызыр күтсүн жолунда.
Кыйын болуп кете бер,
Кыйындардын соңунда.

САЯК МЫРЗА ТУУРАЛУ

Арчалуу жердин баласы,
Алчалуу жердин баласы.

Ары күчтүү элинин,
Абасы таза жеринин.

Шамалы таза төрүнүн,
Шамалдай туткан өңүрүн.

Айылынын баркы бар,
Алтындай болгон наркы бар.

Көчөсүнүн көркү бар,
Көпчүлүктүн эрки бар.

Айылы билим кийинген,
Ак гезит келсе сүйүнгөн.

Бириңчи мектеп ачылған
Билимге түгөл шашылған.

Прокурор чыккан ай менен,
Жылына чучук-май жеген.

Соттор чыккан, күнгө окшоп,
Соолубаган гүлгө окшоп.

Кадрлар чыкты жайылып.
Калк өзү тура бай урук,

Айга окшоп чыкты мугалим,
Асманга көтөрүп ураанын.

Окуйбуз деди жалпыбыз,
Ошол биздин антыбыз.

Ойлорун бир түз бурушуп,
Окушту катар турушуп.

Субанов Алмаз баш болуп,
Бөрү элине каш болуп.

Жашынан таанып тецирди,
Жашынан әлге көрүндү.

Баардык ишке иштеди,
Бааланасын күт деди.

Ордо билет ким эле,
Океан болчу тим эле.

Жүрөгү тоодой бар эле,
Журтуна күйгөн шам эле.

Ичин элдин эзбекен,
Иштетчү элди сөз менен.

Район бүтүн сыйлаган,
Ишкерликти жыйнаган.

Өзүн туура туялган,
Өмүр бою сый алган.

Атасын тартты Саяги,
Акжолтой болду аяги.

Атасы тилди жый деген,
Алды-артыңды туй деген.

Атасы берет батасын,
Ар убак ондоп катасын.

Атанын жолун жолдоду
Ар ишке барса жол болду.

Атасын тартты өзүндөй,
Ала-Тоонун көзүндөй.

Атасын тартты коендой,
Ар башка түскө боелбой.

Атасын тартты урулдай,
Арам ишке бурулбай.

Атанын тартты актыгын,
Атанын тартты тактыгын.

Аркадан үзүлбөй ээрчисин Саягым,
Алтын арткан бакты күн...

14.11.2009-жыл.

АКБАРЫМ

(бир айылдын сөзү менен жазылды)

Автоунаң ак экен,
Алыссы жолго бап экен.
Алайкуунун адамы,
Автожолго сак экен.
Адамдыгын калчасам,
Ашыгы менен бар экен.
Ак жоргоң жолунда баратат,
Ак тизгининц колунда.
Ал эми менден жакшылық,
Ак кызмат кылуу оюмда.
Айтканың турат эсимде,
Алиги булак боюнда.

Сөздөрүң шуру тизилген,
Сүйлөмү таттуу жүзүмдөн.

Мамилеси жыпжылуу,
Маанайы алжир үзүлгөн.
Айтаарың болду белгилүү,
Ажары жангандын жүзүндөн.

Ар бир ойду иргеген,
Аларды ороп гүл менен.
Адамды чоксуз эритет,
Асели тамган тили менен.
Ак унаанда баратып,
Андан бетер шерденем.

Эргитет аста дүйнөңү,
Эркин билип бейнени.
Көрүндү мага көлгө окшоп,
Көпөлөк канат көйнөгү.
Алгым келет тизгинин,
Аттин ай, ойдун көйрөңү.

Шымынын кыры бычактай,
Шымаланган учактай.
Кайрылып мени караса,
Калгым келет кучактай.
Көтөрүп келет дүйнөгө,
Көрсөткөн мага ызатты ай.

Жапжашыл турсун бактарың,
Жакыным болдуң Ақбарым.
Салыштырам сага мен,
Сары талаанын ак таңын.
Алмаштыrbайм чын эле,
Азыркынын жаштарын.

Жылдызы жылуу Ақбарым,
Жылдыrbайт окшойт капканың.
Жүрөгүм менен сүйлөшүп,
Жүрүүнүн салтын сактадым.
Жүрөгү сага окшобойт,
Жүзү жанган башканын.

Араладым колтуктап,
Ак кайың арча бактарың.
Жүрөккө жазап алгамын,
Жакшы көрүү ак тагын.
Ак көңүлдүү жигитти,
Арзып жүруп тапкамын.

Бөлө албаймын эми уяңан,
Бөлүүдөн корком уялам.
Бөлүнүү өзү кыямат,
Эң бийик аны туялам.

Тим жүр шайтан киришпей,
Тизгиним жыялам.

Аман жүр эми коштошом,
Айлап, жылдап жоктошом.
Айып көрбәйм оо турмуш,
Акбар үчүн соттосон.
Ава менен байланыш,
Айылдык жигит жоктосон.

СООРОНБАЙ МЫРЗАГА

Болгон менен кичине,
Болоттой карайт ишине.
Көөсү жок тырмактай,
Көз карашы кишиге.

Күнүн таза өткөрөт,
Күндө киши көп келет.

Адамгерчилиги жагынан,
Айтканы иши төп келет.

Аптасын мыктай аткарат,
Дегени туура сакталат.
Берген тапшырмалары,
Бөлмөлөргө аттанат.

Аткарылат бергени,
Ал жигиттин жеңгени.
Бүктөйт иштин белдерин,
Бүгүнкү Соке деңгээли.

Кызыр колдоп иш күнүн,
Кызыктуу өтөйт түш күнүн.
Билимине таянып,
Бүтөт асан бүт күнүн.

Кылдат тутуп кесибин,
Кыйшайтпастан тетигин.
Кынтыгы жок аткарат,
Кыялышындагы чечимин.

Башын туура иштетет,
Баардыгына күч жетет.

Өз тетигин өзүнө,
Өз маалында тиштетет.

Жаза билет бармагы,
Жамаатынын ардагы.
Жаза турган миндеген,
Жакшы жагы бар дагы.

Өзүнө жетет сабаты,
Өзүнөн ашат санаты.
Көңүлү чапкан тарапка,
Көтөрүп учат канаты.

Теңтүнтун баасын биле алат,
Теңтүштай болуп жүрө алат.
Тең барабар түшүнүп,
Теңтүштүк доорду сүрө алат.

Атка минсе жарашат,
Айылы бүт карашат.
Кадыры бар, баркы бар,
Калбайт жолдо арасат.

Турмуштун гүлүн билет,
Турмуштун түрүн билет.

Турмуштун жолун билет,
Турмушту сонун билет.

Бөлмөгө туура жайгашып,
Компьютер менен таймашып.
Ай көрүп аппаратынан,
Отурат каттуу кармашып.

Ай ичинен көргөнсүйт,
Алтын саптуу кашыкты.
Аны алуу көңүлү,
АТ чапкандай ашыкты.

Алтын кашык жөнүндө,
Аллавга Соке жалынды.
Жалынган сайын уланыш,
Береке байлык ағылды.

Оң келсин күндүк иштерин,
Оң[^]келсин көргөн түштөрүн.
Орун тапсын бөлмөндө,
Оозунан чыккан бүт кебин.

Күндө ысырык жыттагын,
Күндө аралап кут багын.

Көзү көккө жолуксаң,
Келмең менен сұктагын.

Көңүлүңөр келишсе Сага!
Күзөттө турсун периште.
Күн коротпой^кете бер,
Күт орокгон жеңишке.

ИБРАИМ МЫРЗАГА

Жашайт жашыл чөлкөмдө,
Жаңы талап өлкөмдө.
Жаның барбы калемим,
Жаңы адамды көркөмдө.
Токто ақын шашылба,
Ибраим турат кашында.
Сугарылган турмуштан,
Супер өнөр башында.

Кат сабаты мизилдейт,
Кат деген эмне изилдейт.
Каерде аба болбойун,
Каалаганым жүзүмдөй дейт.
Кабагын кара жылуу экен,
Кат-сабаты сулуу экен.
Мага жаккан сүрөттөй,
Мамиле соту жибектей.
Ушундай укмуш паксачы,
Утурлайт көр деп паксасы.
Ушундай инсан үйүнө,
Утуру байлык аксачы.
Ылайды алыш колуна,
Ыйман тилейт жолуна.
Ичинен тооба келтириет,
Иши чыкса оңуна.
Көргүлө урган паксасын,
Көздөргө кантип жакпасын?.
Көк көздөрдөн суктанган,
Көрөгөч кызыр сактасын.
Айтпаганда башкасын,
Айтышат көргөн паскасын.
Арык көздүү адамдан,
Аалам өзү сактасын.
Паксасы жыгач устасы,

Ким болду әкен устаты?
Жасаган ишин жактырдым,
Жарактуу киши кыскасы.
Утурлап кармап араны,
Келинлиз деп карады.
Коштоп турат кылганын,
Колундагы жарагы.
Өнөрдүн Ақматов атынан.
Мындай турмуш кечирет,
Ибраимдин өнөрүн.
Айткыла ким өчүрөт?
Жаңы талаптык Ибраим,
Сундум сага ыр аяк.
Үзүлбөсүн алдыңан,
Үмүтү зор сыр аяк.

СУЛУУ КЕТИП МЕН КАЛДЫМ

Өзгөндүн аялдамасы,
Өзгөчө баяндамасы.
Өзгөчө адам экен деп,
Төтө эле аярлабачы.

Өзүңөн көрүп сулуулук,
Өң менде турду кубулуп.
Орттөнүп барат жүрөгүм,
Өттүбү мага жылуулук.

Бетиң аппак булаттай,
Кашың айдай жаңырган.
Көргөн сайын жаңырат,
Көзгө жакын табылган.

Төшүңө бели жарашкан
Тентек көздөр карашкан
Карайм дешип сулууну,
Канча көздөр адашкан.

Жанына басып баралбай,
Жалындуу сөз таба албай.
Катып калдым казыктай,
Напазими алалбай.

Жаш көздөр алды орошуп,
Жанына барып торошуп.
Баралбай калдым тартынып,
Барымды бүтүн жоготуп.

Жаштар колун кармашты,
Жан дүйнөдө бар жакшы.
Жаңы сөздөр сулуунун,
Жакасына жармашты.

Бутундагы кийгени,
Бурду болгон дүйнөнү.
Кирпиктери тик турат,
Кийгизгендей ийнени.

Ирметпей көздөр карашты
Ич дүйнөбүз жарашты,
Өзүмдөгү өзгөрүү,
Өрттөңгөңсүп баратты.

Алып кетти сулууну,
«Ауди» келип Бишкекке
Уладым мен да жолуму,
Калдым катуу арманда.

КАРМАЙ АЛБАЙ КОЛУҢЦУ

Ашыктық дарты менде бар,
Алоо оту сенде бар.
Азғырып бирөө кетпесин,
Ақыл калчап кел деп ал.

Сүйүү дарты менде бар,
Сүрөө жагы сенде бар.
Сүйрөп бирөө кетпесин,
Сөөмөй сермеп кел деп ал.

Жакшы көрүү менде бар,
Жалын оту сенде бар.
Жандап бирөө албасын,
Жаңылбастан кел деп ал.

Карай берем көрүнсөң,
Качан болсо өңүм сен,
Каласыңбы бапестеп.
Карегиңе төгүлсөм.

Эстей берем кубанып,
Иликтирдей чыңалып.
Жок дегенде аптада,
Жолугушуп туралы.

Эки жүрөк көрүшүп,
Эс тутумун бөлүшүп,
Алалычы ыракат
Айтылчу ойду бөлүшүп.

АЙЫЛДАШ АЛЫМКАНЫМ

Айылдаш Алымканым,
Апталап жалынткинам.
Азали эстен кетпейт,
Ака деп багынткиның.

Айылдаш Алымканым,
Ар күнү зарыкканым.
Апталап эстей берип,
Ачылды жанып канып.

Көңүлдөш Алымканым,
Көп жолу чала уктадым,
Көрүнүп койгон күнү
Көөнүмчө гана уктадым.

Классташ Алымканым,
Кыялда барымтамын.

Ар качан жолукканда,
Алдында жарымтамым.

Максатташ Алымканым,
Мен качан таарынктамын.
Күштарлық аша берип,
Күшумду агыткамын.

Ай сымал Алымканым,
Айбыгат элден жаным.
Турганда маза болмок,
Турмуштун татып балын.

Гүлгө окшош Алымканым
Гүлдөргө ағып жалын
Күндөлүк жазат белем,
Күп көрсө тарыхтарым.

Талапташ Алымканым,
Танапташ жарықтарым.
Айылдын тарыхында,
Айтылып калат белең.
Аткарылса талаптарым.

АЛТЫН КҮРӨК КЫШТАГЫМ

Алтын күрөк кыштагым,
Асманга учат күштарың.
Аман турса болгону,
Ар баләэден тыш жагың.
Ййгара көр Жараткан,
Ййман менен кут жагың.

Күмүш уям кыштагым,
Гүлгө оронгон түштарың.
Күндө карайм таң калып,
Күндө учса күштарың.
Күндө көруп турамын,
Кут жолотпойт ич жагың.

Кыштагымдын жылгалары, дөндөрү,
Кудайымдын эки колдоп бергени.
Кыргызстан аймагына белгилүү,
Кыздарынын кызыл гүлдөй өндөрү.
Көруп кетет аптасына, айына
Кызыгышып кыйла жерден келгени.

Кыштагымдын кымызыымдын ышкыны,
Кыштагымдын түрлүү түстүү учкуну.

Кыштагымын географиялык картасы,
Кыргыз үйдүн кыялга бай туштугу
Кыштагымдын кырдагы акын булбулу,
Күүлөп турат сүрөп турат ыйманы,

Кыштагымдын төрт кубулат ырацы,
Кыштагымдын кыт-кыт күлөт булагы.
Кыштагымы ого бетер толкутат,
Кыштагымын төрдө жанган чырагы.
Кымылдаган кылым өтсө дагы эле,
Кыштагымын бүгүн жаштай курагы.

Кыштагымын кызгалдагы байрагы,
Кызыктырат кымыз менен айраны.
Кыркасынан комуз чертет ойнотуп,
Кыштагымын жигиттери, кыздары.
Карышкырдын кайрып мойнун оодарат
Аlam ойнок эшектен чоң тайганы.

Эл деп келем, сен деп келем кубанып
Эл улуу турсаң болду сугарып
Эргүү мага сен тууралуу келсе эгер
Элге атынды тура берем чыгарып
Эл мактаган элдин уулу аталып
Эл көзүнө эгиз болуп туралык.

КИМ БОЛДУ

Жылколдун ээси ким болду,
Жылмайтып гана тим болду.
Жылгандан кийин кафеден,
Жүргөн жерим гул болду.

Жылкол тартып адамды,
Жылдыrbайт карыш кадамды.
Жыргап куунап тосомун,
Жылдызы жылуу жубанды.

Жылколдун өтөм тушунан,
Жем түшкөңсүп бутуман.
Жылдыrbаган бир күч бар,
Жубайым жоктугунан.

Аргасыз кирип чай ичем,
Арасында пай ичем.
Алиги келет бекен деп
Акырын шашпай жай ичем.

Ачылса эшик каранам,
Ак бубак чачты таранам.
Ак гүл колго алгансып,
Ажайып кайра жарадалам.

Бир дагы киши калбады,
Бир киши назар чалбады,
Аңдыганын көрбөсө
Ақындын бүтпөйт арманы.

Кафеден чыктым кубарып,
Жеңил арман уланып.
Чекесинен чыккан тер,
Жеңине турду куланып.

Туш тарабың караңғы,
Туйлаган ушул заманды.
Түкүрдү жерге баш чайкан,
Туш кылдың деп жаранды.

Эки арман жөлөп ақынды,
Эх! деп желке кашыңды.
Башыңды көтөр ақын деп,
Боз туман күн ачылды.

Ачылган күнгө чайканып,
Ақын кетти кайкайып.
Ақылы менен талантын,
Ақырын турду балчайып.

Акынга сунду ичкин деп,
Акырын жолго түшкүн деп.
Күнөө сенде калган жок,
Куп кафеде күттүң деп.

Акын түштү жолуна,
Айнегин алыш колуна.
Ашканада нак түшкөн,
Ашыктыктын торуна.

Аш менен жуткан кыл чайнайт,
Ашыгым деген тынчытпайт.
Ағылбаса илхамы,
Акындан келип ыр чыкпайт.

Жылколдон тамак ичем деп,
Жылколдон сени күтөм деп
Жылуу сага сөзүм бар,
Жылколдо айтып бүтөм деп.

БИЙИКТЕГИ ШАРКЫРАТМА

(Болуш Мадазимовгө)

Күүлөрдүн билет алышын,
Күүлөрдүн чертип чалышын.
Шерденем мурдум көтөрүп
Болуш аbam бар үчүн.
Заманам бүгүн мактанат
Залкар деп таанып ак ишин.

Күндө Болуш машыгат,
Күүлөр гүлдөй ачылат.
Болуш чертип жатканда,
Ат жалын кылдан чачылат.
Ат баккандай алты айлап,
Ар бир күүнү асырайт.

Ар бир кайрык шаттанат,
Ар адамга ашыгат.
Нуска-кыска кайрыктар,
Кыздарга окшоп каш кагат.
Кадамдары кайрыктын,
Катуу жаандай башталат.

Түшүнгөндөр түшүнөт,
Түшүнүүнү күтүнөт.

Укса күүсүн Болуштун,
Уккусу келет үч ирет.
Болуштун черткен комузу,
Шалкыйып башы кичирет.

Кандай күү чертсе өлтүрөт,
Кайдасын укмуш келтириет.
Чачылып чыккан күү тамчы,
Чачыла берет мөлтүрөп.
Чарчабай күүлөр кайрадан,
Чабылам деп энтигет.

Сүйлөшөт түрлүү күү менен,
Сүйүүгө жакын күү деген.
Төрага күүгө боло албайт,
Теминип күүгө чу деген.
Келтире албайт колуна,
Күү кошуп күүгө дуу деген.

Ак жамгыр болуп дабырайт,
Ак күүлөр кылдан шыбырайт,
Келе элек комуз ичинде,
Келем деп күүлөр тыбырайт.
Укканды кылат ыраазы,
Келишкен салкын ырын айт.

Талантың таптап күш кылат,
Татыктуу элге түш кылат.
Болуш чертсе экен деп,
Күүлөр катар жыш турат.
Кара топурак ичинен
Кайрығы менен күш кылат.

Күү кыштар түшүп сынакка
Күү берет тунук булакка,
Туруштук берет агымы,
Туюму күчтүү кулакка.
Ал булак балким күйгүзөт,
Май болуп тамган чыракка.

Болуштун күүсү шаркырайт,
Иликтир болуп жаркырайт.
Мейман күүлөр укканда,
Мээси ачылып паркырайт.
Орой шарай укканы,
Ортосунда калтырайт.

Билбегенди алсыратпа,
Бирден бирден кансыратпа.
Бийлигин бийлигиңе талантыңы,

Бийиктеги шаркыратма.
Чала билген комузчуну
Чыйрыктырып калтыратпа.

МАГА БЕРГЕН – САГА БЕРГЕН

Сулуулукту сага берген,
Суктанууну мага берген.
Арнап сага атайлап,
Ак периштем ала келген.
Алып барам жеткизем деп,
Ак баштыкка сала келген.

Кашты дагы сага берген,
Кароолчулукту мага берген.
Кара чымын жолотпоймун,
Карап турам тоготпоймун.
Капыс келген кара жинге,
Как белицен оротпоймун.

Көздү дагы сага берген,
Көзөмөлдүкту мага берген.
Көздүүлөрдү келтирбеймин,
Көмүр мисал жана бергин.

Көрөбүз десе көк көздүүлөр,
Көз мончокту тага келгин.

Аппактыгың карга окшош,
Адамдыгың барга окшоп.
Алыш-бериш мамилең да,
Ашық бүткөн жанга окшоп.
Эриницен тамган сөздөр,
Эми сүзгөн балга окшоп.

Бетиндеги жангандар нурун,
Берекелүү бермет жылым.
Ээрчиттиret эркин туйлап,
Элде жоктой элик сының.
Эритет сени коргошундай,
Элпек келген әмки ырым.

Бар турмушту бүтүн кара,
Махабаттын күчүн кара.
Бардык жашоом сага арналат,
Сен бар деген учун гана
Мага жолдош мага жакын.

АК КАНАТЫМ КЕЛГЕН ЖОК

Үйүмүн ырас, бийи мен,
Үйүмөн чыгып сүйүнөм.
Жазды сүйгөн жанды чаап,
Жазмакердин бири мен.

Ыраазы болом тагдырга,
Ырымды жууган жамгырга.
Ырасы билгиң келсе эгер,
Ыймандуу тагдыр жамгырда.

Келгин күштар келишти,
Мөөнөтү менен көрүштү.
Меники деп бүт инсан,
Мээримин бирден төгүштү.

Бир тааныш күшум бар эле,
Бир канаты ак эле.
Сайраганда эриткен,
Санаалаш мага жан эле.

Күндө чыгып караймын,
Бутагынан алманын.
Эми эмнеге жараймын,
Эмшиңдеп тынбайт арманым.

Күндө кечте издеймин,
Бутагынан өрүктүн,
Үмүтүмү түздөймүн
Көрбөй досту ээликтим.

Түнкү ыйлаган баладай,
Түштөнүүгө карабай.
Тунгуюкка кабылдым,
Туман баштан тарабай.

Сарайыман чыкпадым,
Сарайыма уктадым.
Келип калар бекен деп,
Өзүмдү өзүм куптадым.

Таң сөгүлүп чыгыштан,
Таркады денем тырыштан.
Сөөгүм сыйздайт тыйылбай,
Сайдын муздак ташындай.

Келгин күштар келишти,
Келип салам беришти.
Кимиси кайда бараарын –
Кең отуруп бөлүштү.

Туш тарапка кетиши,
Көздөгөнүнө жетиши.
Сынагынан кыш айдын
Суу куйгандай өтүштү.

Ал күштардын тобунан,
Ак канатым жогунан.
Айрылдым деп калдым деп,
Ак суу тамат бооруман.

Каерде билбейм тынчыдың,
Канаты элең ырчынын.
Кайрыган кәэ бир күүлөрдү,
Каерде калды түмшүгүң.

Ак канат кимге жем болдуң,
Азабың тарткан мен болдум.
Кайрылып келбей досуңа,
Каерицен кем болдуң.

Кыргый күш же алдыбы,
Жагалмай кол салдыбы.
Ал жагы мага белгисиз,
Чын эместир баардыгы.

Кобурап шыбыш уланат,
Көөнүм өңүм кубарат.
Алдыбы жеп салдыбы,
Ала мышык сугалак.

Кубулуп түрлүү ушактар,
Куурады канча бутактар.
Аман болсо ак канат,
Акыры бир күн кучактаар.

ЧЫНДЫККА ОЮМ АЙЛАНСА

Жибек жип болуп байланса,
Ак канатым короому.
Акыры бир күн жайланса.

Канабайт эле бармагым,
Калбайт эле арманым.
Чындыкка бир күн айланар
Чымчык да болсо каарманым.

ЭРКЕЛЕЙМИН

Эркелеймин сөзүңө,
Эркелеймин өзүңө.
Эмне кылдым кечигип
Эркеси өктөм кезине.

Эркелеймин барыңа,
Эркелеси күчтүү арыңа.
Эркелегим келе берет
Эртели кеч сагына.

Эркелеймин кашыңа,
Эл таң калган жашыңа.
Эркелегим кыстайт-кыстайт,
Эрке деген атыңа.

Эркелеймин боюңа,
Эмнелер келбейт оюма.
Эх, болсом гана себепкер,
Энең берчү тоюңа.

Эркелеймин кашыңа,
Эркеге бай жашыңа.
Ээн отуруп ичсең ов,
Эл мактаган ашыңа.

Эркелеймин чачыңа,
Энең берген ачымы.
Эки өпкөнү күйгандай,
Эки бетиң татына.

Эркелеймин колуңа,
Эң шыдырлуу жолуңа.
Жака болуп калбапмын,
Жазда кийген тонуңа.

Эркелеймин жадабай,
Эч нерсени санабай.
Ар качан сезем өзүңү,
Алдыңдагы баладай.

КАЙБЕРЕН

Канча жолу күн өттүң,
Канча жолу гүл өттүң.
Кара тоого денеци,
Канча жылдар түнөттүң.

Бороонго жууп бетици,
Бороонго тосуп этици.
Кара тоодо жан багуу,
Кайберендин чечими.

Дарысын чөптүн ашайсың,
Тарткан жерде жашайсың,
Мелжиген сени мергенчи,
Мерт кылса көзу кашайсын.

Жырткычтар салса колдорун,
Жыра тәэп жолдорун.
Жыга сүзөт оң келсе,
Жок кылышып сыйган болжолун.

Аскалар менен талапташ,
Ала-Тоо менен жүрөктөш.
Болбосо керек жаңылыш,
Бийиктик тилин билеттеш.

Кайберендин айылы,
Кирпиктей жок айыбы.
Жазса акын түгөнбөйт,
Жайлаган зоока жайыны.

Акын менен кайберен,
Айылдаш бийик жай менен.
Аларды карап таң калат,
Асмандағы ай деген.

КАРООЛЧУҢ БОЛУП КАЛЫҢА

Каш кагышып жаныңа,
Колумду жөлөп саныңа.
Калбас эле арманым,
Кароолчуң болсом калыңа.

Бет аарчың болуп бетиңе,
Периште болуп пешиңе.
Жашайт әлем жепжекил,
Мекендеш болуп әсиңе.

Оролуп кара чачыңа,
Олтурсам ойноп татына.
Бактылуу анык болмокмун,
Башыңды жөлөп башыма.

Сумкаң болуп жаныңдагы,
Сулуулуктун агымдары.
Кайта-кайта жанып турду,
Карегимдин сагынганы.

Соткаң болуп шынгырайын,
Сулуулукту жылдырайын,
Жүзүңү тосчу эриниме,
Жүрөгүмү тындырайын.

Кирпигици аралайын,
Кишиң болуп кала алайын.
Жүрөгүңе сакчы болуп
Жүрсөк болду ананайын.

КАРЕГИМЕ - КАЛЕМИМЕ

Үр жазалы калемим,
Үрдашалы карегим.
Сурамжылап билели,
Сулуулардын дарегин.
Жалдыратпай сен мага,
Жардам берчи карегим.

Сулууларга барайын,
Сулууларын карайын.
Сулуулардын өңүнөн
Үрларыма алайын,
Ар сөзүнүн мойнуна
Ақ данадай тагайын.

Сулуу менен басайын,
Суктанууну ачайын.
Адамдыгын билүүгө,
Ашууларды ашайын.

Сынектарга жүру деп
Ала менен жашайын.

Сулууларга суктансын,
Сулууларга ыкталсын,
Үрларымын саптары,
Сулууларга мактансын.
Сулуулардын өңүнө
Болот болуп тапталсын.

Оо, сулуулар, сулуулар!
Таптагыла ырымы,
Ашырбастан катпастан
Айткылачы чынымы.
Ар бириңе жашыrbай
Ачайынчы сырмы.

Үрларымы кыйын деп,
Үрчы досум туюн деп.
Эч убакта айта албаймын,
Муюп ичимен сүйүнөм
Мага алтын буюм деп.

Сулuu менин жакыным
Сулuuнун билем акылын

Силер гана табасыңар,
Сулуу турмуш закымын.
Сурай мени жүргүлө,
Сумсайбасын ақының.

Сезимталдыгым билинер,
Сезимталдыкка илинер.
Ааламдашат бир күнү,
Ай жалтандаган сүрүнөр.
Айтышат Токуш кыйын деп
Айтсаңар эле бириңер.

СОТКАҢ БОЛУП

Соткаң болуп колундагы,
Шыбырыңы уксам деймин.
Жийде жыттуу сөздөрүңү,
Жигит катары уксам деймин.

Сумкаңын болуп ичиндеги,
Сулуулук болуп ичине.
Суу бойлоп жыргап барамын,
Сулууну көрүп түшүмдө.

Кара жамғыр шыбаганда,
Кол чатырың болсом деймин.

Корком чагылгандан десен,
Колтугуңа консом деймин.

Кара куруң белиндеги,
Кара көзүң әлимдеги.
Кап дегизет ич күйгүзүп,
Қызгалдактай әриндері.

Бардык жагы келишкендей,
Бал кара чай эришкендей.
Жаагың, мурдуң, беттериңчи,
Жаңы жубайлар өбүшкөндөй.

Өзүң оқшоп өзүң сулуу,
Өмүргө азып жүзүң сулуу.
Экөөбүздүн ортобузда
Өтө бийик сезим сулуу.

ЭЭРЧИП КЕЛЕМ

Ээрчип келем ишиңе,
Эч билдирибей кишиге.
Жетелеп барам үйүңө,
Жезде болуп итиңе.

Бөлмөңе кошо киремин,
Бөлмөң болуп түнөгүм.
Кагазыңы көтөрүп,
Карааның менен жүрөмүн.

Отурсаң отурамын,
Оюңа кошуламын.
Оң карап койсоң эгер,
Ойдолойт бош убагым.

Турсаң турам сүйүнүп,
Эркүүлүктү түйүлүп.
Боюңа бөлөк караса
Болбой калам күйүгүп.

Жатсаң жазам сүйлөнүп,
Жан дүйнөңе үйрөнүп.
Жүрөлүчү апачык,
Жүргүчөкту ийменип.

Чотунду каксам кагылам,
Ойлоруң менен жарышам.
Оң көзүң менен карасаң,
Ого бетер жабышам.

Соосун билип дүйнөнүн,
Соткаң менен биргемин.
Соо кабарды сүйүнтүп,
Соткасы бар бир келин.

Сөөгүмү кургатты,
Сөзү менен жыргатты.
Канча жолу сүйөм деп,
Кара айланып тил катты.

Жөздөй болуп жармаштым,
Жети жума арбаштым.
Алтын сөзду колдонуп,
Аябай көп кармаштым.

Жылмаңдаткан түш бүттү,
Жыйынтыксыз иш бүттү.
Жер каратпай кайра эле,
Жичитчилик күч күттү.

Башынан ишти баштадым,
Башка иштерди таштадым.
Баштагыдан сүйүнтүп,
Бат-бат какты каштарым.

Алиги сулуу имерип,
Алла-Таала жиберип,
Прокурор болгон ал бүгүн,
Бүгүн мага түбөлүк.

ОШТО БОЛУП

Кашыңа осмо болуп,
Корооңо тосмо болуп.
Көңүлдү ачалычы,
Күүлөнүп Ошто болуп.

Күндөрдү тандайлычы,
Күйүттө калбайлычы.
Өптүрчү маңдайынан,
Өңүттө калбайлычы.

Ойлонун басынбачы,
Ооматты качырбачы.
Сымбатыңа туш алайын,
Сырыңды жашырбачы.

Алтыным тартынбачы,
Ак булуттай жаркылдачы.
Аткарам деп ойлоруңу,
Айтып келет айдын башы.

Көргөндөрдөн уялбачы,
Көркүң катып кыярбачы.
Сүйүндүрсүн экөөбүздү,
Сүйүлөрдүн күз, ай жазы.

Каалагандай жүрөлүчү,
Каалагандай күлөлүчү.
Кагыштырып жүрөктөрдү,
Каалагандай бийлейличи.

Ширин чыкса багыбыз,
Ширин кармап аны биз.
Ширин болуп жүрөлү,
Ширин тынса жаныбыз.

КҮҮЛӨР

Күүлөр күүлөр толкундарга айланат,
Аста-аста сезимдерге байланат.
Түнөк болуп эрип калат көлкүлдөп,
Күү жамгыры жаай баштаса майдалап.

Күүлөрдүн ээрчиp артынан,
Күүлөрдүн чыкпай салтынан.
Күүлөргө бай аalamда,

Күндө айланам калкыман.
Күүлөр менен ааламдарга кеземин,
Күүлөрдү мен өлбөстүктөй сеземин.
Куурап калган курмушуга окшобой,
Күүлөрдөй бол менин жаштык кезегим.

МУЗЫКАНЫН САНДАЛИН

(*Атай Огонбаевге*)

Күүлөрүң кылым кийинди,
Күү уккан иштен сүйүндү.
Күндө көрүп турам мен,
Күү менен курган бийинди.
Гүлгө окшотом ар убак,
Күүңө болгон сүйүүңдү.

Күүлөрүң жанат от болуп,
Күндө жанып чок болуп.
Күүлөрүңдү укканда,
Кайрадан кетем шоктонуп.
Кайра Атай чыкса эфирге,
Калса экен колум бош болуп.

Тамырга батпай кандарым,
Тааныймын кайра жанганнын.

Атайдай болуп бир жансам,
Айтылбайт эле арманым.
Жасайт әлем телевизордун жанына,
Музыканын сандалин.

Сандалга салып бутуму,
Самай берем ушуну.
Атайдын издейм күүсүнөн,
Аппак алгыр күшуму.
Тентектей карай беремин,
Телевизор койгон түшуму.

Үрдасаң кошо ырдаймын,
Үргыштап жөн турбаймын.
Комузум алышп колума,
Кошулуп сага жыргаймын.
Сен менен болуп кызыктай,
Селкилсе дагы туйбаймын.

АЙ ТАПАНЫМ АШЫГЫМ

Сакам бар баштыгымда,
Чүкө ойногон жаштыгымда.
Дагы эле келаткансыйт,
Дагы эле катарымда.

Жашы да барып калды,
Жаш курагы ағып калды.
Көздөрүн чылпак басып,
Карылык бууйт канды.

Ашыгым сени менен
Ар убак жашап келем.
Алчы тур деп жакшылыкка
Ар убак калчай берем.

Ооба деп мени угасың,
Оонаң алчы тұрасың.
Үрасы менин жакыным,
Үраазы мени қыласың.

Калчаган сайын коносуң,
Калчоонун билем чолосун.
Канча консоң ошончо,
Кадырлуу сака болосуң.

Өкчөгөн сайын тұрасың,
Өзгөчө колду сұнасың.
Айтпасам деле түшүнүп,
Акынды ыраазы қыласың.
Алчы консоң сүйүнөм,

Алыска карай түйүлөм.
Алчың аян айткандай,
Ажайып жаңы кийинем.

Батпай жерге сүйүнөм,
Бар дүйнөгө түрүлөм.
Балдарым келип түш-түштан,
Барбалаңдап жүгүрөм.

Ак жолтой сака боло бер,
Алчыңдан жазбай коно бер.
Айылдаштар сакамы,
Ак өкчөшкө чоло бер.

АК ТАМАК

Кызыл гүлдү айланып,
Кызылыңа байланып,
Кызыл гүлдүн өңүнө
Калам дейсиң жайланып.
Кызыгың артып Ак Тамак,
Кызыгасың таң калып.

Жашыл гүлдү аралап,
Жалынасың сагалап.

Жашыл гүлдүн боегун
Жактырган гана ала алат.
Жанына гүлдүн жайланып,
Жан шерик болуп кала алат.

Ак гүлдөрдү жыттады,
Аткансып кетти кут таңы.
Аралады сүйүү тамырын,
Ак гүлдөрдүн учканы.
Ак гүлдөрдү жаңылап,
Ак тамактын шықтары.

Гүлдөр деп жүргөн Ак Тамак,
Гүлдөрдө сүйүүң сакталат.
Кайра эле гүлгө суктануу,
Кайра эле жаңы башталат.
Суусун канбай сүйүүгө
Сүтак болот Ак Тамак.

АТА ЖУРТ

Ала Тоону карасам,
Адамдыкка жанашам.
Ата Журтту жылмайтат,
Аскаңдагы тамашаң.

Арчаңы барып таянам,
Ажайып болуп жай алам.
Ата Журт өңүн кургатпайт,
Алар Тоого саябан.

Ак кайыңы чакырат,
Аркары төштө кашынат.
Ак мәндүрдөй коену,
Ата Журтка жашынат.

Аарылар топтоп қырды ашат,
Атайылап ырын ырдашат.
Ала Тоолук жандыктар,
Аңдып келип тыңдашат.

Алар да алыш аселин,
Ак жүргүзүп эсебин,
Ак әмгек менен тапканын
Ата Журт менен бөлүшөт.

Ак гүл кайыр ыргалат,
Алар өскөн жылгалап.
Ата Журт деп колдорун
Ар убак турат булгалап.

Ак чечек гүлүн таранып,
Ажайып кооз каранып.
Ата Журт деп чиренет
Ак гүлүн бачым чыгарып.

Алмалардын гүлдөрү,
Ата Журт үчүн гүлдөдү.
Аарыларды чакырып,
Адам баркын бил деди.

Ала Тоонун күштары,
Ак кийимчен кыш дагы.
Ата Журтту макташат,
Айылдагы кыштагы.

Ала Тоонун куюну,
Ала Тоонун кыйыны.
Ата Журтту ырда дейт,
Ар күн чыңап куруму.

Ала Тоонун кундузу,
Ала Тоонун жылдызы.
Ата Журтка сук артат,
Ала Тоонун сулуу кызы.

Аскалардын болгону,
Ата Журттун коргону.
Ата Журтка кан берет,
Акылмандын болжолу.

Ата Журт деп ай жанат,
Ата Журт деп чай тамат.
Ала Тоонун чөбүнөн,
Ата Журт деп май тамат.

Асман жайды нөшөрлөп,
Алың жетет көтөр деп.
Ата Журтту туйбаган,
Арман менен өтөөр деп.

Ата менен кишилер,
Айкашат күндө ишиңер.
Ак коендой окшошот,
Айда көрчү түшүңөр.

Адамдагы жүрөктөр,
Аппак көйнөк тилектер.
Ата Жүртка коюлат,
Ардақтуу биздин Илептер!!!

Ак булутту сулуу деп,
Ала Тоону улуу деп.
Ата Жүрттун мээрими,
Айтам эң бир жылуу деп.

Аябай толкуп бул күнү,
Ата Жүрттун булбулу.
Ата Жүрт улап келатат,
Атадан калган уңгуну.

Аяғыңы башыңы,
Ардақтаймын ташыңы,
Адамды кылат ыраазы,
Ак тузунун татымы.

Абазы чыгат ырымын,
Ата Жүрт деп кылымын.
Ата Жүрт деп чуркаган,
Аталарым уругум.

Ата Жүрт дейт ақырын,
Аймактагы жакырым.
Алып кел деп насибин,
Ар күн салат кашығын.

Азаңдап жөнөп жумушка,
Ата Жүрт деп күмурска.
Ана барат жумушчу,
Ак сарайын курушка.

Ата Жүрт деп ийнелик,
Ақырын учат күймөнүп.
Ал дагы ишин аткарат,
Ак жол бер деп сүйлөнүп.

Ата Жүрт деп дабышы,
Ата Жүрт деп арышы.
Ак үлүлдөр жылышат,
Аларды күтөт бак ичи.

Ата Жүртту көрөм деп,
Ак бетинен өбөм деп,
Ана келет көр чычкан,
Ата Жүртсуз өлөм деп.

Ата Журттун ырымы,
Азыр жаштай чырымы.
Аалам угат муюшуп,
Алоолоп чоктой ыраңы.

Ата Журт Сенин күнүнү,
Аргендей угам үнүңү.
Ааламдашып жатпайбы,
Ата Журттун илими.

Алладан барып сураңыз,
Ата Журт сөзүн угабыз.
Ата Журт сөзү жыпжылуу,
Ак имарат курабыз.

Ата Журт деп келебиз,
Алоолонуп денебиз.
Ата Журттун кызматын,
Ар мүнөттөп көрөбүз.

Ата Журт үчүн жарадалдык,
Ата Журттан тарадалдык.
Ар тараапка жепжецил
Ағып учуп баралдык.

Аймактагы курулуш,
Айылдагы бурулуш.
Айылдарда башталды,
Ата Журт үчүн улуу иш.

Ата Журттун баркы улук,
Андан ары наркы улук.
Ата Журт деп тик турат,
Атактуу бизде жалпы улут.

Ата Журттун бешиги,
Ак толтурат эсици.
Атагыңы чыгарат,
Ата Журттун кешиги.

Арам ойлуу болбойбуз,
Ата Журтту колдойбуз.
Ата Журтка душмандын,
Аркага колун толгойбуз.

Ата жүзүн тартабыз,
Ал үчүн күчтүү аркабыз.
Ата Журттун жүктөрүн,
Алга көздөй тартабыз.

Аппак гүлдүү жол бою.
Ак сакалчан торгойу.
Ата Журт деп ырдаса,
Анда болбайт койкоую.

Ата Журттун майданы,
Айлап өтөт майрамы.
Ата Журттун жүзүн көр,
Атыр чачкан жайдагы.

Ата Журттун калпагы,
Ак кыргыздын калканы.
Алыс барба тойгозот
Ата Журттун талканы.

Ата Журтум төгүлбө,
Ак түс турат өңүндө.
Ата Журттун элеси,
Анык калат сөөгүмдө.

Ата Журтум чачылба,
Алла турат кашында.
Ажал келсең мага кел,
Ата Журтка асылба.

Ата Журтум басынба,
Адалдык бар ашында.
Ак күш консо колуңа,
Аны сакта учурба.

Алчы конот сакасы,
Аппак жүрөт жакасы.
Ата Журт деп чардашат,
Аппак тамак бакасы.

Ата Журттун кийгени,
Ата Журттун жүргөнү.
Азық болот адамга,
Ата Журттун билгени.

Ата Журттун кыйыны,
Анық билет сыйыңы
Ата Журтум тууралуу,
Алардын күчтүү туюму.

Ата Журттун басымы,
Аруулатат жашыңы.
Алмашпаймын алтынга,
Ар томолок ташыңы.

Ата Журт менен топурак,
Акылдашып отурат.
Ар бир жандын турмушу,
Ар башкача чот урат.

Ата Журттун талдары,
Ата Журттун малдары.
Абийирици жаап келет,
Аятта жок жалганы.

Ата Журттун байлыгы,
Анык элдин айдыңы.
Адамдардын башына,
Асти салбай кайгыны.

Акыл калчап жүрөлү,
Ата Журтту билели.
Ашсын ишке күнүгө,
Ата Журттун тилеги.

Ата Журтум тайғылба,
Асти чөгүп кайғырба.
Алтымыш том болмоксун,
Аман болсоң Байдылда.

Ата Жүрттун сезими,
Ачат дарал көзүңү.
Алыстатпа Адамзат,
Ата Жүрттан өзүңү.

Ата Жүрт моюндашым,
Ак сүйгөн коюндашым.
Алыска сапар тартсам,
Ар мүнөт оюмдасың.

Ата Жүрт агайымсың,
Аныгы тагайым сен.
Ак шамыңа жөлөнүп,
Алдыңа барайын мен.

Ата Жүртка берилемин,
Ак иш менен көрүнөмүн.
Ата Жүртка арнап келем,
Акыйкаттуу өмүр өңүн.

Ата Жүрт сакта өзүңдү,
Ач душманга көзүңдү.
Ар кыл инсан угушат,
Адаштырба сөзүңдү.

Ар сөзүңө тумар кылыш,
Ар кебици мунар кылыш.
Ата Журт деп келе жатам
Аброюңу кумар кылыш.

Айга күнгө кактанып,
Атың келет макталып,
Аймагыңа Ата Журт,
Ар кыл бойлор ташталып.

Алга деген ишиңди,
Алла ондойт түшүңдү.
Актап иссек болгону,
Айран менен сутұңу.

Ата Журт астыңдамын, алсыраба.
Алыстан уяламын нан сураба.
Ар убак өзүм берем баарын сага,
Алыңа чет жакадан кан сураба.

Ата Журт көкүлүбүз,
Аткарылат өкүмүбүз.
Атайлап жыйғананбыз,
Алга деген өсүүнү биз.

Аябай бууп белди биз,
Алга сүрөп элди биз,
Ардактайлы сактайлы
Айланып турган жерди биз!

Ата Жүрт берсе кеңешти,
Анык жардам әмеспи.
Азық болсун сүрөөнү,
Ана айылдык эл өстү.

Ажарың әмей әмне,
Ата Жүрт жаткан байлыгың.
Алтын менен чайкалган,
Ак-көк болгон айдыңың.

Асмандағы жылдызға,
Ашықтар көп кыргызға.
Ата Жүрт дайым ыраазы,
Ала Тоолук уул кызға.

Айтпай койсом абаңы,
Айныбайбы жамалы,
Аalamда жок издесем
Ата Жүрттун карааны.

Ата Журттун жыланы,
Абдан дары бу дагы.
Алаканда жаш бойдон,
Ата Журттун курагы.

Ата Журттун көктөмү,
Асманга окшойт көктөгү.
Арманы жок жарандын,
Ата Журтка өткөнү.

Анык каны туулары,
Ата Журттун суулары.
Ақданасы мойнундагы,
Ана сүзгөн Ак куулары.

Ата Журттун жеңиши,
Ааламдашуу өрүшү.
Алма бехи жыттанат,
Араласаң эл ичи.

Ата Журттун Илхамы.
Ала Тоонун вулканы,
Азан менен жарышып
Ачылгансыйт ыр тацы.

Ана жаткан көлдөрү,
Ата Журттун көзүбү.
Айдан күндөн жогору,
Ата Журттун сезими.

Ар балаадан колдоду,
Ата Журттун жолдору.
Ата Журтка жазылган,
Акындардын томдору.

Ала Тоонун турпагы,
Ал акындын ыргагы.
Ата Журтту келтирип,
Алыкул акын ырдады.

Аны улап кылымга,
Акын Омор ырында.
Ар бир жанга жеткирди,
Ак отуруп туурунда.

Ата Журттун жигиттери,
Арасында ириктери.
Ата Журт деп чуркашат,
Астынdagы күлүктөрү.

Ата Журттун агымдары,
Аймака четке дайындары.
Аларды ажо даана көрүп,
Алп орунга дайындасты.

Ана тартып каштары,
Ата Журттун жаштары.
Алоолонуп беттери,
Алга кадам таштады.

Ала Тоонун жарыгы,
Ата Журттун тарыхы.
Ачылып көзү адамдын,
Анык жоктой зарыгы.

Ата Журтту аркалашып,
Ала Тоону калкалашып.
Ала Тоолук кыргыздардын,
Айраң калчу салттары ашык.

Ата Журт деп жүгүргөндөр,
Ал жакка ооп сүрүлгөндөр.
Алсак күндө эки эселеп,
Ашат билек түрүнгөндөр.

Арбышып патриот дегендер,
Адашсын алтын жегендер.
Ата Журтун ойлогон,
Ал өзү чыккан кеменгер.

Ата Журтун сыйлаган,
Ата Журт баркын жыйнаган.
Ал Адам эмес тизмеде,
Ата Журт салтын туйбаган.

Адаммын деп башынан,
Ата Журт деп жашынан.
Ата Журтка деп берет,
Ашаган күндө ашынан.

Алам кубат ишинен,
Ата Журтту түшүнөм.
Ардак даңкты алса деп
Арууланам ичимен.

Ак жоргону минемин,
Айлап кезип жүрөмүн.
Аягына чыкканда,
Айыгат оору жүрөгүм.

Ата Журттун элчисимин,
Ар кандай кезде демчисимин.
Ар дайым берсін инсанга,
Алакчылабай әнчисин.

Аппак тоолор атылба,
Ак тилек бар затында.
Алла улук жараткан,
Адам турат кашында.

Ала Тоо жердин жашаңы,
Ата Журт чекпейт нашаны.
Ажырабай эл менен,
Ар убак бирге басалы.

Аппак сүйүү булутта,
Айыл итин улутпа.
Аты улук Ата Журт,
Адам шорун курутпа.

Айтылат таңда азаны,
Ата Журттун казалы.
Азали бөксөрбөсүн
Ашып ташып казаны.

Ата Журттун чөлдөрү,
Ата Журттун көлдөрү.
Аракка окшоп кайнасын,
Ата Журттун демдери.

Аймака тааныш сабагы,
Ата Журттун табагы.
Анын майллуу жүзүндө,
Ай чолпондой жаналы.

Амандай болуп баяны,
Ата Журттун аягы.
Ар бир түшкө бак берсин,
Анын түрлүү Аяны.

Айтыла берсин кошогу,
Аны жыргап тосолу.
Ата Журт түрлүү оюндан,
Араң зорго бошоду.

Ар убак турсун кемибей,
Ата Журттун оросу.
Ар түрлүү малга жык толсун,
Ата Журттун короосу.

Ата Журттун терецин,
Акыл менен көрөмүн.
Анча ачык сезе албайм,
Ата Журттан бөлөгүн.

Айтпаганда мунусун,
Ата Журтсуз курусун.
Ата Журттан бөбөктөр,
Алып турсун ырысын.

Ата Журт үйдөн башталат,
Арышы кенен ташталат.
Ата Журтту нак тааныш,
Акылдуу жигит башкарат.

Ата Журт менин уюткум
Ар үйдө болсун уюткуң
Ар намысқа жазылсын
Ата Журт деген УЛУК КҮН!

КЫЯЛЫНДА ЖАШАЙЫН

Келбетиңе кеште болуп токулайын,
Келбетиңе кеште болуп кошулайын.
Келбетиңе көз тийип кетпес үчүн,
Келбетинди корулап отурайын.

Чырайыңа көрк кошуп төгүлөйүн,
Чырайыңа әл болуп мемирейин.
Чыдатпаса чырайың эгер мени,
Чырайыңа кам әле жеп ирейин.

Карегиңе кошулуп үргүлөйүн,
Карегиңе жармашып бир жүрөйүн.
Карай берип карегим чарчаса эгер,
Карегиңе карегим сүрдүрөйүн.

Жерди чийген чачыңы сылайынчы,
Жетти кызмат дегенди угайынчы.
"Тагдыр" орден төшүмө тагар белең,
Таң атканча жанында турайынчы.

Колтукташып көйкөлүп басайынчы,
Колтугуңа боюмду катайынчы.
Кусалыктын моокуму таркаганча,
Кыялышында эркелеп жашайынчы.

ЛИРИКА

Көбүгүн минип деңиздин,
Көкүлүн сылап әгиздин.
Канча жанга карматпай,
Кап, лирика дегиздинц.

Тұбұн издең әгиздин,
Ойготуп сырын тегиздин.
Оолукканга опа жок,
Ах, лирика дегиздинц.

Ақынга нак келип миң,
Ак әмгегиң әмиздинц.
Айнекти сүйчү аяшты,
Ах, лирика дегиздинц.

Баамчыл зергер ақынга,
Балын тоонун жегиздинц.
Баладай жанын балкытып,
Бах, лирика дегиздинц.

Карасын тандап жемиштин,
Сабагынан жегиздинц.
Таңдайым катып тамчыңды,
Тамшанып келет мен ичким.

МАХМУТТУ БИЛЕМ ЖИГИТ ДЕП... (Өзүңүн классташ кызынын ыры)

Канаттан шириң үмүтү,
Караташтын жигити.
Коомго жана үйүнө,
Катта кошкон үлүшү.
Кандай жанга жарашат,
Колтуктап бассаң түн ичи.

Ак тоолор тапкан тетиги,
Айдоочулук кесиби.
Тоодой көрүп Махмутту,
Толуктап турам эсими.
Менден да жакын көрүнөт,
Машинаңын тетиги.

Караташ сага окшошот,
Күштары коштоп топтошот.

Бийиктеги кийиктер,
Бир гана сен деп оттошот.
Караган, калган мөмөлөр,
Карасам сага окшошот.

Сен жубу болуп башканын,
Мени әмне үчүн таштадың.
Жанымда жүрөт дагы эле,
Сен жазган күндө каттарың.
Бүгүн да калбай жүзүңү,
Жыттагым келет жыттагым.

Тилинин таап ойдогум,
Дагы эле келет ойногум.
Караташтын бактарын,
Кайрадан кыстайт жойлогум.
Ээн жеринде айлымдын,
Келчи, тапчы убакыт,
Эми да келет сойлогум.

Чөлкөмдө билем үмүт көп,
Чөнтөктуү бүгүн жигит көп.
Чөнтөгү мага "причем",
Чөлкөмдү келем иликтең.
Сен үчүн соккон жүрөгү,

Сен үчүн жанган тилеги.
Махмутту билем жигит деп...

Ошко Маке каттай бер,
Мұдәесүн әлдин актай көр.
Адамды жакшы көрүүнүн,
Ак шумкарын таптай бер.
Азыр деле жашмын классташ,
Ак сүйүүңдү баштай бер.

АЯСАҢ БОЛО СЕН МЕНИ

Күн чайкалып бетице,
Ай чайкалып этице.
Ашық болду жигиттер,
Акыл алыш эсиңе.
Тийгизейин бетими,
Сенин жанган бетице.

Кашыңан кашың кем беле,
Кашайттың мени эмнеге.
Карасаң мени ыпсысык,
Караймын эрип мен деле.
Карай берип чарчадым,
Карасаң эрип сен деле.

Мен деле байкүш пендемин,
Мени деп турат эле жерим.
Абалымы ак сурап,
Аясан боло сен мени.
Экөөбүз болсок эң жакын,
Эп көрөт эле әл дагы.

Алдыңан чыksam гүл менен,
Айтышка кыйын тил менен.
Угамын качан оозуңан,
Сөзүңдү,
Учурал агай жүр деген.
Туруп калам сүйлөбөй,
Туулдуң мынча сүр менен...

Аптици булут чайкаган,
Ачык көрөт байкаган.
Астыңан тосом күнүгө,
Айылдашым Айтаман.
Секирип чыгып эликтей,
Саар кеч солдаттай,
Сен келчу жолду кайтарам.

АК ТАЦЫН СҮЙӨМ ТАСМАНЫН

Ак тацын Тасманын,
Айтарым өзүм Тасманын
Ак таңды кыса колтуктап,
Айланып нечен баскамын.

Тасманын тацы келишет,
Таланттар менен өбүшөт.
Тасманын тацы ошентип,
Таңдайларды эритет.

Тасманын тацы жигити,
Чак келет анын үмүтү.
Жигиттерди оонатат,
Кыздарынын күлүшү.

Тасманын тацы, шамалы,
Таң менен агат саламы.
Жанып турат Чолпондой,
Караанынын жамалы.

Тасманын тацы сулуусу,
Таңдардын таза сулуусу.
Уулунун шириң сөздөрү,
Угуп турат көздөрү.

ТРОЛЛЕЙБУС АЙДАГАН КЫЗГА

Эртелеп жөнөп ишине,
Эмгегин арнап кишиге.
Каласың кызым балаага,
Каталык кетсе кичине.

Эл үчүн иште кайраттуу,
Ук жолдо болгун айбаттуу.
Жорголотпо шайтанды,
Жолукса жолдор тайгактуу.

Урулду түптүз кармаган,
Бактылуу болсун бармагың.
Арытып жолду бүткөндө,
Алдыңан тоссун алганың.

Сүйүнүшүп кеткиле,
Сүйлөшүп үйгө жеткиле.
Ушак менен уруштан,
Узак качып өткүлө.

Ширин турмуш уланат,
Ширеси тып-тып куланат.
Оомадылуу турмушуңар,
Ошентип анан курулат.

ДЗЕРЖИНСКИЙ БУЛЬВАРЫМ

Таланттын козгоп кылдарын,
Талант бар сенде бульварым.
Туйлатат менде сезимди,
Таптаза сенин турганың.

Кылымдын катып жылдарын,
Кызыксың мага бульварым.
Туйлатып койду жүрөкту,
Түрлөнүп өткөн кыздарың.

Сулуулук сенден талашып,
Сулуулар басат жанашып,
Жигиттерге олтурган,
Жиберет көзду карашып.

Сулуулар басып өтүшөт,
Бул кызды сүйлөп кетишет
Урпактарга кийинки,
Урматың бульвар жетишет.

Өң берип жаңы баштарга,
Ортомчу болдуң жаштарга.
Сүйүнүп сага барышат,
Сүйүүсүн алгач баштаарда.

Бактардын болуп энеси,
Балдардын болуп жеңеси.
Биринчи сенде тартылат,
Билип кой сүйүү желеси.

Чырайлуу багым бульварым,
Чын совоп бардык кылганың.
Көрүнөө чындык үйлөдүң,
Көп эле улут уулдарын.

Жашоону улант жакшына,
Жакшылык келсин артыңа.
Жапжашыл болуп тура бер,
Жакшылык консун артыңа.

АҚЫЛЫМ СЕНДЕН КЕМ БЕЛЕ

Азил айтсам шердене,
Айтпадың жооп эмнеге.
Адамдык жакты алганда,
Апачык билет эл деле.

Көзүмдү кыссам шердене,
Көз кыспадың эмнеге.
Көкөлөйсүң ыргыштап,
Көзүндөн көзүм кем беле.

Көз жиберсем шердене,
Сөз айтпадың әмнеге.
Сөзүңү келди тыңшагым,
Сөзүндөн сөзүм кем беле.

Кашымы каксам шердене,
Какпадың кашың әмнеге.
Капа болдум ошондо,
Кашыңдан кашым кем беле.

Өбөм деп тоссом шердене,
Өптүрбөдүң әмнеге.
Өзүң айтчы өзгөртпөй,
Өңүндөн өңүм кем беле.

Жолотпой койчу сен беле,
Жолукпай калчу мен беле.
Эрийсиң курдаш сен деле,
Эриймин көлкүп мен деле.

ЖҮР ДЕГЕНДЕ ЖҮР ЖИГИТ

(22-сентябрь күнүн ОшМУнун 50 жылдык маарекесинин алып баруучусу Нуржигит Кадырбековгө сүктанган Көлдүк кыздын ыры)

Каракулжалық жигитсин,
 Кара сөз ырга ириксиң.
 Элиртип сөзду чабышка,
 Эрте жигит кирипсиң.
 Алып барышты аш-тойду,
 Аябай иним билипсиң.

Көзүңөн отуң чачырап,
 Көркөмү сөздүн шашылат.
 Көкөлөп учкан сүйлөмдөр,
 Көзүнө көктүн сайылат.
 Құлқунүн шары кубулжуп,
 Көкмөк бака жайылат.

Алкыштар ағып сен жакка,
 Аркасын тиктеп мен жакка.
 А, сендеңи чебердик,
 Ағып турду эл жакка.
 Таң калтырып көрүүчүлөрдү,
 Кетесиң кирип төр жакка.

Ашыкмын сенин шыгыңа,
Аз-аздан кошкон ырыңа.
Ээрчитип көлгө кетемин,
Эгер толсоң сыныма.
Көксөгөнүңө жеткирем,
Көтөрүп жүрүп жонума.

Талаанын жетпейт кулачы,
Талантың жакты ырасы.
Көлдүк кыз ким экенин,
Курдаштарына сурачы.
Көлдүк кызды бүгүн кеч
Киши бардыр сыйлачу.

Ар сахнага чыккансың,
Артылды сага суктануум.
Көзү өтүп турду көбүнчө,
Кара көз катар туштарың.
Утуру туруп ордуман,
Умтуулуп сага ыктаым.

Атың экен Нуржигит,
Алып кетем жүр жигит Көлгө,
Карегиме тик карап
Кадырыңы бил жигит,

Жұр дегенде жұр жигит,
Жүрөсүң болуп гүл жигит.

КАГЫЛАТ

Бир көзүң мага қагылат,
Бир көзүң мага жалынат.
Бир керемет айталбайм,
Бир жаның мени сагынат.
Жонуңу салба мен жака,
Жолдору жаным табылат.

Жакшы көрүү мендеги,
Жакынымдай төрдөгү.
Жалындарпай денемди,
Жаныма бас кел бери.
Бир нерсени кабарлайт,
Билинбек өндөгү.

Дабдайдын ал билинбейт,
Дабанга чыксаң көрүнбөйт.
Карманып сизди тутунуп,
Кай күнү жаным жецилдейт
Сендерги болгон ак сүйүү
Толгону-толгон төгүлбөйт.

СҮЙӨМ СЕНИ

Аппак деп жүрөм сени,
Ак дилимден сүйөм сени.
Ааламдарга макташ үчүн,
Ак жибекке түйөм сени.

Адам деген билсин дегем,
Аяп сени жүрсүн дегем.
Алатоонун кызы менен,
Ак сүйүнү толук женем.

Демек жаным денең аппак,
Демейде өткөн күнүң аппак.
Каалганды кармап алган,
Капкараңғы түнүң аппак.

Сенин басчу жолуң аппак,
Сенин сунган колуң аппак.
Мендеги ойду бузбаса экен,
Мен кептенген дагы бир ақмак.

Сенин билем оюң аппак,
Сенин болор тоюң аппак.
Ой тойлорду дагы билет,
Оюн салган дагы бир ақмак.

Эркелеймин эми сүйөм,
Эрдик менен сени сүйөм.
Эрип турам, келип турам,
Эриници тос, сени сүйөм.

САЛКЫНЫМ

Суктандырат алкымың,
Суусатпацы Салкыным.
Суу бойлодук жайлоодо,
Суу чачышып салкыным.
Эриници шимирип
Эсеби жок балкыдым.

Арчанын кармап бутагын,
Азыр дагы кусамын.
Эркиме койбай салкыным,
Эмне менен тушадың.
Кое бербей тутканда
Койнума карай кысамын.

Кайыңды карай умтулдуң,
Кайсы бир гүлдөй кулпундуң.
Мен дагы эрип көлкүлдөп,
Менин да келди кулпургум.

Кейишип кала жаздадык,
Келгенин билбей жылкыңдын.

Бүт дүйнө калат аманат,
Бұлдұркөндү аралап.
Бул дүйнөдө салкыным,
Бир эле жолу жарапат.
Көз-көз деп жүрүп жаштығың,
Көбүнөн калат кур жалак.

БУЛАК СУУ

Бир жерде бар булак суу,
Бир өзгөрбөй жылат суу.
Боор жагынан сен келдин,
Сени көрүп мен келдим.
Келип жапжаш жылгага
Келишкен сонун өң бердин.

Суу чачышып ойнодук,
Ойногонго тойбодук.
Бир түп турган жийдени,
Сен качасың айланып.
Сенин кара чачыңа,
Калбадымбы байланып.

Экөөбүз тең чече албай,
Ажырашып кете албай.
Балчыка калдық тыгылып,
Башка жака өтө албай.
Тырмактар дагы ооруду
Тырмалай берип эс албай.

Карап турду элет жер,
Карачач болуп себепкер.
Байгеге түшкөн күлүктөй,
Денелер тынбай төгөт тер.
Азыр да мени жыргатат,
Андагы өткөн әлестер.

Өзүбүз деп булакты,
Көзүбүз деп булакты.
Өкүл ата койгонбуз,
Садага тартып булакты.
Никелештирип биздейди,
Намыстуу бир топ жыл акты.

АЛТЫНЫМ

Санаамда күндү калкыдың,
Сандап өстү тартымың.
Сагынуунун көлүндө Көлгө,
Сактоочум болуп балкыдың.
Ашыктыкты ашырат,
Аппак кардай алкымың.

Саябан сунган салкыным,
Магинит сымал тартымың.
Кубалашып ойноого
Күндузу болбо салтыймын.
Апталап кирип түшүмө,
Ак төшүндө балкыдым.

Кадырлуу менин алтыным,
Каштарын серпип жалпы күн.
Каякка барам сенсиз мен,
Кыйналышп өтпөйт жарты күн.
Сен жүргөн жакка тынымсыз,
Серелейт колду талпынуум.

Ызаттуу менин жакыным,
Ызаттап келем жашырын.

Ирмебейт көзүн өрттөнүп,
Ичимдеги асылуум.
Кулагы уккан эп көрөр,
Күпташалы ақырын.

Өрттөнүп ичтер күйбөйбү,
Откөрүп күндү ийбейби.
Суу көрбөгөн сайга окшоп,
Суктанып өксүп жүрбөйлү.
Жалдыраган күн көздү
Жараткан деле билбейби.

БОЛОЮН-КОНОЮН

Сага күндө жан берген,
Сага күндө ар берген.
Тамырларың болоюн
Тамагыңа коноюн.

Мүрүндөгү асынган,
Мүнөт сайын ачылган,
Кол баштыгың болоюн.
Кол баштыка коноюн.

Мойнуңдагы байланган
Мончогундай айланган,

Оромолуң болоюн,
Оң далыңда коноюн.

Бетицизге шыбалган,
Бетицизден ыр алган,
Ырыңыздай болоюн.

Күнү-түнү сүйлөшкөн,
Колдоруну үйрөткөн,
Мұнұшкөрүң болоюн.
Мұруңұзгө коноюн.

КӨЗҮҢДӨ БАРБЫ ЧЫРАГЫҢ (классика)

Түнү басып баратам,
Түркүн ойго жанашам.
Кара кийиз жаап койгондой,
Туш тушумду карасам.

Ак чыракты агытып,
Алдыман чыктың жарытып.
Алдастап сүйүнгөндүктөн,
Астыңы койдум чаңтып.

Чаңқап өзүм турамын,
Чачыңан баштап сыладым.
Койнума кызып турам деп,
Колунду келди бурагым.

Кыргыздарда көп иш бар,
Кыргызча гана өбүш бар.
Кыргыздар кызды айлантпайт,
Кыргызча гана эриш бар.

Ошентип жүрдүк классташ,
Оттой элек куракташ.
Күнүгө келчү жылгада,
Күбө болуп турат таш...

КЫДЫРДЫМ КӨЛДҮ АЙЛАНЫП

Кыдырдым көлдү айланып,
Кылыгыңа байланып.
Кучактадым белинди,
Кубулжуп барып шайланып.
Көөндөгүдөй ошол түн
Тийди тике ай жарық.

Баамында тое балкыдык,
Балапан болуп талпынып.

Аппак таңым атканча,
Аккуу болуп калкыдык.
Экөөбүздүн ортобузда,
Өкүм сүрдү жалпылык.

Кетели дедик таң атты,
Кере аткардык талапты.
Алып келип аттарды,
Сен миндиң жаным тору атты.
Мен миндим тартып кара атты.
Эркинче ойноп күлүүгө,
Эгем бизди жаратты.

Бастырдык куунап жанашып,
Бар дүйнө турду карашып.
Көрүшпөй мени чын эле,
Көргөндөр болду сага ашык.
Капарыма албапмын
Канчасы болду дагы ашык.

Укмуштай сулуу карадың,
Үуртуңда эрип барамын.
Көөдөнүң толкутуп,
Көзүңдө оттой жанамын.
Жароокер жаным бир жолу
Жан жолдош болуп каламын.

АЛЫМДЫ КҮНДӨ СУРАРЫМ

(*Ысык-Көлгө*)

Алымды күндө сурарым,
Алдыман таяп турагын.
Өссүн деп кыргыз күн сайын
Өткөрөт жылда сынағын.
Көбөйдү суусу дегенде,
Көлкүлдөп калат ыраңым.

Ишимди айлап сурарым,
Иликтеп мени турагын.
Ийгиликтүү өткөрөт,
Ишкерлер келип сынағын.
Иштерди түрткөн жогору
Илимдүүлөр чырагым.

Улуу деп сезип адамды,
Узун таштап кадамды.
Ушул учур ушул кез,
Улуу сезип заманды.
Ыймандан көрүп турамын,
Ысык-Көл деген караанды.

Караанды катып койнума,
Калганын байлап мойнума.

Келгендер сага кап дешип,
Канышпай кетти оюнуна.
Бардыгы ушул мезгилдин
Таарынтып койду ойду да.

Салам кат келип жериме,
Сагыныч артып көлүмө.
Кайталайм кайта барышты,
Күт күтө бер келирге
Баягы жерде жашаймын,
Береке берсе өмүргө.

Экөөбүз көлүм ойнойбуз,
Элирип жээкти бойлойбуз
Балык сууда биз кумда,
Баарын туурап сойлойбуз.
Жарыктыктын кызыгына,
Жан чыкканча тойбайбуз.

ЫСЫҚ-КӨЛГӨ

Канча сулуу келишти,
Кабарларын беришти.
Кап менин көлүм болсо деп,
Каректерин төгүштү.

Каалаганча жээгинде,
Каалагандай эришти.

Ыраазы кылган тил сулуу,
Ыраазы болду миң сулуу.
Ыйманы дагы ыпсызык,
Ырандуу экен бир сулуу.
Ыранга кошо алган,
Ырасы тийген күн сулуу.

Көлгө барган эл сулуу,
Көл көтөргөн жер сулуу.
Төрт тарабын келтирген,
Төшүндөгү төр сулуу
Төр көлдүн сулуу экенин
Төбөсүнөн көр сулуу.

Боорундагы бак сулуу,
Боорукерди тап сулуу.
Бактылуу жигит менен,
Бак тилеп бас сулуу.
Болобуз биз ыраазы
Бакыт тапсак ак сулуу.

Сени жазган мен сулуу,
Сейилдейли кел сулуу.

Сени мени чакырган
Серпет кашын көл сулуу.
Сейилдөөгө себепкөр,
Сен экөөбүз тең сулуу.

КИРБЕСИН

(Ысык-Көлгө)

Кирбесин уу зат ичиңе,
Кирбесин кам эт түшүңө.
Ажалыңды укканда,
Адатым бар үшүмө.
Селейип калам муз болуп,
Сөз уксам эле кичине.

Көзүңө ийне салбасын,
Көгөрбөсүн жаш кашың.
Калыптыр деп оокаттан,
Көрүүгө кыргыз барбасын.
Көрүп кокус барганы,
Көзүңө чөп салбасын.

Кандай азыр ойдосуң,
Каныңды бууп койбосун.

Курдаштарым деп жүрүп,
Курдаштарың сойбосун.
Көздөштөрүң көзүндү,
Көралbastan ойбосун.

Бутуңа шише кирбесин,
Бутум деп ыйлап жүрбөсүн.
Бутуңан кесип жебесин,
Сулп жеринен бир кесим.
Душмандарың ушакты
Дуулдатып жүрбөсүн.

Жашылчаны байкап же,
Жаңы сууга чайкап же,
Чампып эле жутпастан,
Чыркыратып чайнап же.
Былыгынан ыргытып,
Былчыратып аймап же

Жоругу менен жулунгун,
Жолдошту иргеп урунгун.
Тунгагын берип койбосун,
Туулган жаңы кулундуң.
Ысырыктанып дайым жүр,
Ырысы тийет ырымдын.

Бардык жерде тоюп жүр,
Башыңа бычак коюп жүр,
Башыңа кәэде айлантып,
Балапан жөжө союп жүр.
Калк ичинде калтыrbай,
Карызың болсо жоюп жүр.

Бейтаанышты күтпөй жүр
Бей убак ашты ичпей жүр,
Жаныңда болсун жолдошуң
Жалғыз көлгө түшпөй жүр.
Жарыктықта адамзат,
Жаран болсоң сүттөй жүр.

Көзу бардын алдынан,
Көпкөлөй басып өтпөй жүр.
Аш бышканда атайы,
Ашты таштап кетпей жүр.
Ар ишке туш келесин,
Абийириңди чектей жүр.

Өзгөрбөй түсүң турса экен,
Жакшылық колун сунса экен.
Жамандықты қыдырлар,
Жар көчкүгө бурса экен.

Жамандыктын тилеги,
Жарасы күчөп сынса экен.

ЫСЫК - КӨЛГӨ

Сезимдерди сергиткен,
Сезон маалын эл күткөн.
Сейилдөөнүн уясы, кызы,
Кыргыздын жаны менен.
Таң бүткөн, эл күткөн,
Карагыла ак кыздар.
Аккуулар кагылам карегиңе,
Каалоо менен алыстан дарегиңе.

Ак ой менен жылыш барам,
Ак колумду сунуп барам.
Аймагында Ала-Тоонун,
Аралашпай көбөйсө экен жылуу адам.
Ай чапчыган көк көз көлүм,
Көзүн артат сага бардык аалам.

Канча көздүн кареги сенде калды,
Канча атуул жүрүшөт сен деп алды.
Канча сунуш жээгиндө өтпөй калды,

Канча сүйүү жаныңан кетпей калды.
Канча максат түбүнө жетпей калды.

Жылда барам мен момун карек издеп,
Жылуу жылуу жылытаар дарек издеп.
Даректердин бардыгын көчүрөмүн,
Добуш жок шыр этпес паанек издеп.
Жок каректи жөөлүпмүн таба албай,
Жээктерици жулмап адеп издеп.

Бир оокумда бир карек таптым-таптым,
Учуштап алыш көлүмө актым-актым.
Колумдагы карегим жуулуптур,
Топурактан ажырап туулуптур.
Бул дүйнөдө жолукпай сулуу карек,
Мага кудай карек сөөктү буюруптур.

Сөөк болсо да каректи тумар кылып,
Тагынамын моюнума тумар кылып.
Ал тумарым мен үчүн чынар болот,
Ал тумарым мен үчүн улар болот.

Ал тумарга таянып күндү өткөрөм,
Ал тумарга шер байлас түндү өткөрөм.
Ал тумардан айрылып эгер калсам,
Агып урган мүнөттү жинди өткөрөм.
Ал каректин элесин табам ырдап,

Кол чатырдын алдынан колун булгайт.
Үрларымдын желинен кенен-дем алып,
Үрахаттуу туямын жонум жыргайт.
Көңүлдөрдөн конушту тапкан окшойм,
Көргөн сайын келчи деп колун булгайт.

ЖЕҢГИМ КЕЛЕТ

Сүйгөнүмдү сүйрөбөй билдирайин,
Сүйүү менен саламат бир жүрөйүн.
Ак сүйүүнүн бөбөгүн эркелетип,
Ак чолпондой ааламга күлдүрөйүн.

Жакшы көрүү жоргосун салдырайын,
Жакшы көрүү тилегин ишке ашырып,
Жанга шерик түбөлүк жар кылайын,

Учуп жүрөк утуру көргүм келет,
Утурулап алдыңа келгим келет.
Ардактаган ак кушу болуп күндө,
Ак сүйүүнүн колуна конгум келет.

Ак тоолорду этектеп баргым келет,
Ак сүйүүнүн кыргыйын салгым келет.
Ак сүйүүнүн калтырган карегине,
Ак шам болуп бир жолу жангым келет.

АК КАРЫМ

Алиппесин ачкан актыктын,
Ак кардан чыккан тазалык.
Ак кардан чыккан улуулук,
Ак кардан келген сулуулук.
Ак кар менен таркалат,
Ааламдарга жылуулук.
Ак карга жуу кандыра,
Ак бетиң калса туурулуп.

Ак кызмат кардан бөлүнгөн,
Ажарын кара төгүлгөн.
Ак кардай болсо ичибиз,
Ак бүтөт эле ишибиз.
Ак болуп таза журмөкбүз,
Айына чөп жеп итибиз.

Ак карга акын суктанат,
Акынга ашық туштарап.
Ай жарығы ак карга,
Ашыктыктан жастанат.
Акындық өнөр ким билет,
Ак кардан балким башталат.

Акын ак кар канышат,
Аппак дилде калышат.
Адамдарга ааламга,
Ак чолпондой жанышат.
Адамдыкты актыкты,
Ар инсанга тагышат.

СҮТАГЫМ

Сүйүүгө тойбай кучагың,
Сүт дейсиң күн түн "СҮТАГЫМ".
Ак так деген үнүңдү,
Абага кошуп жутамын.
Айылыңа барып көрүүгө,
Алдастап ырас кусамын.

Ордуңдан эмне учпайсың,
Оо, СҮТАК кимди туштайсың.
Бир тамчы суранып,
Бир башкача сыйздайсың.
Бозою кайтарган келиндей,
Боор этиңе туздайсың.

Сүйүүгө мен да кусамын,
Сүйүүнү бир күн утамын.

Так тилици сорууга,
Талпынамын учамын.
Бүтүнүн билбей сүйүүнүн,
Бүгүнгө дейре ызамын.

Ак жолтой болсо сутагым,
Ак сүйүү тосор кучагын.
Боздобочу түнү ыйлап,
Боорума бооруң кысамын.
Сүйүүнүн жашыл жайына,
Суу камыш менен тушадым.

Суткалас издеп учамын,
Сүйүүгө тынбай кусамын.
Сүйүүнүн таза абасын,
Суу бойлоп күндө жутамын.

Сүйүүнүн сыйкыр шыгына,
Сүйүнүп толоор кучагым.
Изденип жетсем максатка,
Рахмат дээрсиң сутагым.

КӨЛ СУЛУУ

(*Ысык Көлгө*)

Көлүм ашкан сен сулуу,
Көрүп баскан мен сулуу.
Бакылдашып жээгинде,
Бара жаткан эл сулуу.
Басалычы айланып,
Бат бат басып кел сулуу.
Сен сулуу,
Мен сулуу,
Көл сулуу.
Дайым жашыл жер сулуу,
Дем алышкан эл сулуу.
Демек чачты сылаган,
Дымагы күчтүү жел сулуу.
Деген жерге баралы,
Кечикпестен кел сулуу.
Жер сулуу,
Эл сулуу,
Көл сулуу.
Жашыл көйнөк төр сулуу,
Жайнап туру көл сулуу.
Жакадан түшкөн булагы,

Жагат ичсек мөл сууу.
Жатсам турсам элестейт,
Жаным бирге көл сууу.
Төр сууу,
Көр сууу,
Көл сууу.
Киринели жүр сууу,
Кийиниң бат нур сууу.
Киргениңде көлүмө,
Кыткылыктап күл сууу.
Балық болуп сүзгөндө,
Баш көтөрүп жүр сууу.
Жүр сууу,
Нур сууу,

Көңүлүңө ил сууу,
Киного тартам бир сууу.
Сен деп жүрөм сербейип,
Сен эриткен тил сууу.
Көңүлүмдү тушаган,
Көл жаныңдан бир сууу.
Бил сууу,
Тил сууу,
Бир сууу.

БҮГҮН ДАЛЕ СУЛУУСУН

(Ысык Көлгө)

Канча азил калды бетинде,
Канча от жанат төшүндө.
Канча эсте так калды,
Кайталанып эфирде.
Билгендерим көргөнүм,
Бир бирден чууруйт эсимде.

Көрүнүшү калды жээгинде,
Өбүшүү турат зээнимде.
Ошолорду эстесем,
Өпкөлөп жашыйм кээ күндө.
Ээрчишип бастык көп жолу,
Ээн эркин жашыл төрүндө.

Балыктай сүздүк ичинде,
Баягы сөздөр күчүндө.
Бат-бат көрүп турамын,
Бардык ишти түшүмдө.
Эргишип баскан учурлар,
Эмгиче кетпейт эсимде.

Кумдагы сунган белектер,
Купташканга себепкер.

Жана жана караганга,
Жангансып турду карактер.
Ак кагазга чийилип,
Айылга жетти даректер.

БАЗАРДЫН ӨЗҮҢ СУЛУУСУ

Айылды карайм сагалап,
Айылга барам аралап.
Көңүлдүн күштар күшунан,
Көркөмдүү белгэ тага алат.

Өң түсүң турат бөлүнүп,
Өзүмө жакын көрүнүп.
Астыңдагы соодаца,
Ажарың турат төгүлүп.

Айтылат бир күн калганы,
Ажарыңын жанганы.
Болбойт эле арманым,
Сулуулардын далдалы.

Утуру айтып тообацы,
Уланта бер соодацы.
Алаксып мени караба,
Ак болор чоо жайы.

Аман бол деп мен кеттим,
Ажарың менен элдештим.
Ушуну гана мелжейм деп,
Убадам менен милдетим.

Мелдештин күнүн туткамын,
Мелдеште жеңип чыккамын.
Ошентип базар сулуусун,
Олжолуу жеңип уткамын.

ТАГДЫРЫМ САГА БАЙЛАНУУ

Бар болгонун алам деп,
Базардан тагдыр табам деп.
Базарчыларга балким мен,
Балбылдап көктөн жанам деп.

Базардагы ак келин,
Балким мага бап келин.
Барсам дароо түшүнөт,
Бардыгына сак келин.

Шириң сөздүү көрүнөт,
Ширеси мага төгүлөт.
Шыпыйлдаган кыймылы,
Шынаарлап жакын бөлүнөт.

Тойгузат мени карашы,
Томуктай жок талашы.
Токуштун да ичинде,
Топчудай жок карасы.

Окшош әкен ичибиз,
Оң болот дейли ишибиз.
Тұз бүтөт го буюрса,
Туз насыпти күтүңүз.

Оң келип биздин оюбуз,
Өттү жакшы тоюбуз.
Тамырласын тагдырлар,
Тамаша сөздү коюнуз.

ЭРКИНДИКТИН БЕРМЕТИ

Эркин өстү келбети,
Эркиндиктин бермети.
Көлөкөңү шимирди,
Көйрөндөгөн көл бети.

Эң туура чыгып болжолуң,
Эркин өстү колдоруң.
Ойдолотту комузду,
Оң колуң менен сол колуң.

Кара чачың кулпунат,
Калк эңсеген ыр сымак.
Жүрөгүңдү жүгүрткөн,
Жүзү менен тулкун айт.

Ак пахтадай бетин айт,
Аппак кардай этин айт.
Бардык көргөн таң калган,
Бар болгурдун эсин айт.

Баарын сезген башын айт,
Бах, пиликтей кашын айт.
Даамдуу баштар жасаган,
Даңазалуу ашын айт.

Эркиндиктин бермети,
Эх, дедирет сөөлөтү.
Бүгүн жана эртеге,
Бүт кыргыздын дөөлөтү.

БООР САТКАН КЫЗГА

Бооруңу саттың боорум деп,
Азил сөздү коюң деп.

Азилди өзүң баштадың,
Ар кыл суроо таштадың.
Боорлошуп калат болчумун,
Болгондо аттиң жаш чагым.

Карындаш жердеш экенбиз,
Каракулжалыктар чеченбиз.
Ар бирибиз өзүнчө,
Ар кандай ишке бекембиз.
Азыр ушул мезгилде,
Айыл апа эсенбиз.

Ақынмын өзүм карындаш,
Азырынча көңүл жаш.
Карылыкка өтө эле,
Кайратым зор багынбас.
Карылыктын тумарын,
Карап жүр азыр тагынбас.

Сөзүң болсо әзип кал,
Эки сөз менен әзип кал.

Кеңири билем десен әгер,
Киоскадан гезит ал.
Бетинен мени көрөсүң,
Бел кылышп балким жүрөсүң.

Кыштакта баккан коюм көп,
Кыздарга айтчу оюм көп.
Айланайын кыргыз кыз,
Ой санаа тартам саргарып.
Өтсө экен аппак тоюң деп.

ЖИБЕК КОЛ ЖЕҢЕ

*(Ош жибек комбинатынын
70 жылдыгына)*

Жибектей ишиң супсулуу жеңе,
Жибектей сөзүң жыпжылуу жеңе.
Жүрөккө сактап салтыңды бекем,
Жүрөсүз сыйлап калкымды жеңе.
Кадырлуу жеңе
Сабырдуу жеңе.
Жүрөктөй согот машинаң жеңе,
Жүрөктөш ким ашинаң жеңе.
Жүзүндү көрүп жибектей болгон,

Желкенди минтип кашынам жеңе.
Каерде калды машинаң жеңе,
Каерлик экен ашинаң жеңе.
Жибекке окшоп басасыз жеңе,
Каерде көңүл ачасыз жеңе.
Коендой илип кетерде жеңе,
Калтырып мени качасыз жеңе.
Качпаңы жеңе
Шашпаңы жеңе.
Жибегиң менен барайын жеңе,
Жылдыздай болуп жанайын жеңе,
Жаныңда бирге окуучу болуп,
Жибекчи болуп калайын жеңе.

Окуучу болуп
Токуучу болуп
Калайын жеңе.

КЫЗЫСЫҢ ТАТТУУ СОВЕТТИН

Кызысың Наркан Советтин,
Кызгалдагындай белестин.
Суу чачышып булакта,
Суктана турган келет күн.

Эмне үчүн шириң кыздары,
Эң алышкы әллеттин.

Суусарысыңбы белестин,
Суксуктаар сени келет күн.
Жаныңда турам жалынып,
Жалбырагыңдай теректин.
Бөйрөк майдай сен турсаң,
Кереги жок бөлөктүн.

Ал күн эмес мен элем,
Ашық кылган сен элең.
Караганда мен жакка,
Карегиңе бөлөнөм.
Жамалыңды көргөндө,
Жалын чачат төбөмөн.

Бетице жанат жалының,
Бери кел дейт мени ақылың.
Сары күлдөй саргартты,
Саар кеч сени сагынуум.
Абышка сага көрүнсөм,
Ала берсин жаңы муун.

Эмне кылам эми мен,
Элге салам сени мен.

Эмшиңдеп карап сен жакты,
Эригеним эриген.
Тутуп кетсе шум ажал,
Туруп келем көрүмөн.

Жакшы көрдүм сени мен,
Жабыша берем эми мен.
Түрлүү жүрүп Нарканым,
Туш тушуцан көрүнөм.
Алтынды берген кишицен,
Алып тынам сени мен.

Каалаган кийим кие бер,
Каршы эмесмин тие бер.
Кандайын Наке кааласаң,
Каратып туруп сүйө бер.
Караңгыда жарыкта,
Каалагандай жүрө бер.

БЕКИНИП

Кашааңан аша секирип,
Кашааңда турдум бекинип.
Жаңы орунда сүйлөштүк,
Эски орунду өчүрүп.

Жаңы орун берип жаңылық,
Жагоону турдум тагынып.
Жагоонун тұсұ койнума,
Жамғырдай турду ағылып.

Мен дагы сага ыктадым,
Сен дагы мага ыктадың.
Ықтаганыңды биринчи,
Ысырық менен суктадым.

Корооң жаңы сен жаңы,
Короздой болгон мен жаңы.
Эәрчиткен бизди көрүнбөй,
Эргүүсү күчтүү бер жагы.

СҮЙӨМҮН

Сүйөмүн эрдигинди,
Сүйөмүн әлдигинди,
Кастарлап катарамын
Кармалап белдигинди.
Билдирбей жүргөнүң менен,
Биласиң сендигимди.

Сүйөмүн келбетинди,
Сүйөмүн оң бетинди.

Запаска коюп койгон,
Сором деп сол бетинди.
Кээ күндө жыттагылайм,
Келишкен көл бетинди.

Сүйөмүн турушуңду,
Сүйөмүн сунушуңду.
Бир сүйүү азап чексе,
Бир сүйүү улутунду.
Сүйүүлөр сүйрөсө әкен,
Сүйрөлгөн ырысымды.

Сүйөмүн кылышыңды,
Сүйөмүн турумуңду.
Сүйөм деп сүйлөбөгөн,
Сүйөмүн ырымыңды.
Сүйө албай әлге окшоп,
Сүйрөлүп курудумбу.

Сүйөмүн өпкөнүңду,
Сүйөмүн эттериңди.
Сүйрөлтпөй чын кармаган,
Сүйөмүн кептериңди.
Сүйдүмбү калдым билбей,
Сукулдап чөккөнүңду.

СУЛУУГА СУЛУУ КӨРҮНӨМ

Сулуулар чыгат жеринен,
Сулуу көрсөм берилем.
Сулуунун сулуу жүзүнө,
Суктанып карап төгүлөм.
Кучактасам канаке,
Камчы саптай белинен.

Сулуулар сулуу туулат,
Суктанганда кубулат.
Сулууну көрсө көрбөгөн,
Суналып жумшак жыгылат.
Сулуунун сулуу өңүнөн,
Суранып жатып сугунат.

Сулууга сулуу көрүнөт,
Сойлоп кирем жеенинен.
Как төшүнөн жай алыш,
Кан тамырга бөлүнөм.
Айыбыңды жууийун деп,
Ак жаан болуп төгүлөм.

КАНАТЫМА КАТАЙЫН

Кулпталуу сырды ачайын,
Кыялап сага басайын.
Кабылдасаң сунушту,
Канатыма катайын.

Таянып сага жашайын,
Тандап жолду басайын.
Санактап каткан белек бар,
Сага деген атайын.

Айрыкча көңүл бөлөмүн,
Ашыкча сени көрөмүн.
Акыры бир күн болосун,
Ардактуу менин өнөгүм.

Мактап келем энеци,
Тактап келем жеңеци.
Баары бир кимдик болосун,
Бүлдүркөн көз сен эми.

Чырайыңа таянам,
Чырагыңан аянам.
Карап койсоң жылмайып,
Карегинден жай алам.

КӨЗ МЕНЕН САГА ЖӨЛӨНӨМ

Ирмесе сүйүн көз менен,
Имерип алам сөз менен.
Ички тышкы сезимин,
Ийгилик гана көздөгөн.

Ийгилик гана жаратам,
Ирчиң болот арашан.
Ирмемде эрип турасың,
Ич дүйнөндө жанашам.

Көз менен сага жөлөнөм,
Көмүскө иchte бөлөнөм.
Көзүңү ачып карап тур,
Көз менен гана сүйөнөм.

Көз менен жакын алгырым,
Көрүп турат ал бүгүн.
Жакшылыкка жеткирер,
Жанып турган тагдырым.

Көзүмөн сүйүү агылган,
Көзүмү көп сагынган.
Көзүңөн айланайын деп,
Көзүмө көп кыз жалынган.

АРГАСЫЗ КЕТТИЦ АГЫЛЫП

(Жубайыма)

Ажалга эрте кабылып,
Аргасыз кеттиц агылып.
Адамзат улук жазышка,
Аргасыз калат багынып.
Эшикке чыksam деп элең,
Эргиткен мени сен элең.
Арманым бүтпөйт айтылып,
Асманда жерде бел элең.
Ар убак көөнүм ток эле,
Айкүмүш өткөн шок эле.
Сапарга чыksam алыска,
Сарсаная менде жок эле.
Билинбейт эле кемдигим,
Билинет эле эрдигим.
Байкаганга билинчү –
Бир кишиге тендигим.
Дайын эле басканың,
Даамдуу болчу аштарың,
Ашкере элде айтылчу,
Алдыда келчү дастаным.

БАТКЕНДИК ӨРҮК САТКАН КЕЛИНГЕ

Кантип жүрүп бак кылдың,
Кантип туруп как кылдың.
Каалаган курт-күмүрскадан,
Качан карап сак кылдың.
Каерлерге сактадың,
Кайтарганда какшадың.
Айланайын келиним,
Азық болсун тапканың.
Таза оюунду күтөйүн,
Таразаңа түшөйүн.
Кош колуңдан бир куюм,
Кара чайың ичейин.
Өрүгүң менен тартылам,
Өрүктүн билем салтынан
Таразаңы көтөрүп
Такай жүрөм артыңан.
Ээрчисем дээрсиң бир деме,
Адатым бар сүрдөмө.
Алдымда өзүң турганда
Артықбаш адам жүр дебе.

АК БАРАКТАЙ АКТАЙ КАЛДЫМ

Эрийт көзүң кылгырып,
Эки бетти тундуруп
Кирпиктериң бийлесе
Болом карап бир кызык.

Кара кашың бириндеп,
Каректериң дирилдеп.
Бетиндең жалғыз кал,
Бери кел дейт күлүңдөп.

Чачың желге желпилдейт,
Жанып көзүң мөлтүлдөйт.
Жан дүйнөнү жалынтып,
Жаратылыш көрсүн дейт.

Кийимицин жарапканы,
Кирпик какпай каратканы,
Карегими үзүп кетти,
Кыя тиктеп баратканы.

Кемселицин бычылганы,
Кара туфлиң бутундагы.
Алчыланты көздөрүмдү,
Ак көйнөгүң учурдагы.

Кел дегени периштени
Келбетицин келишкени
Бул өмүрдө унуталбайм,
Бута бойду әриткени.

Бурулгуча таппай калдым,
Бул дүйнөгө батпай калдым.
Айтаарымды айта албай,
Ак барактай актай калдым.

ЖҮРӨККӨ КАЙРЫЛУУ

Айланат жер да огунда,
Ажалым сенин колунда.
Алып барам жүз жашка,
Ак тилек турсун жолунда.

Сапарым сага багынган,
Сагалап чыкпайт жанындан.
Адамга күн-түн ал берген,
Айланам, жүрөк, алындан.

Үлүшүм сага байланган,
Үйүндөй көрүп айланган.
Көрүнүп күндө бакыбат,
Көңүлүм толо жайланган.

Торунда турат тагдырым,
Токтон да күчтүү ал бүгүн.
Турмушка өзүң кабарла,
Тытпасын эрте калбырын...

Аяба жайда жамгырды,
Аяба айыл тагдырды.
Алып келбей кое тур,
Ажал деген салбырды.

Мүргүтпө эрте бутуму,
Мүчүтпө түшчү кутуму.
Сенделтчү кесел жибербе,
Суранам сенден ушуну.

Түшүрбө тишти күрүчтөй,
Калбасын ишим жүрүшпөй.
Тирүүлүкту, жаштыкты,
Өтөйүн жашап бүрүшпөй.

Өөнөбө этин бетимдин
Өөнөбө сырын эсимдин.
Өрнөктүү адам болууга,
Өрдү карай чечиндим.

Түшүрбө кыроо чачыма,
Түшпөсүн чымын ашыма.

Тұруңдұ бузбай иштесен,
Тириүлүк түнөйт башыма.

Карыса жүрөк токтосун,
Кармашка кыйын ноктосун.
Жаш жүрөктүн алдынан,
Жаны жок ажал тоспосун!

ЖАШООМ – ҮР

Үр десем көңүл ачылат,
Саптары дилден чачырап.
Изденгин Токуш изден деп,
Колдорум желке кашынат.
Жан дүйнөм ырдан бүткөнсүп,
Жакама илхам асылат.
Чыйрак бол акын дегенсип,
Көөндөндөн ойлор чачырап.
Катуу сел нугу тынгансып,
Айтылаар сөздөр басылат.
Жазыла турган ыр саптар,
Жазғырып мени жашынат.
Үрдү мен ошол себептен
Үроолоп келем асырап.

КЛАССТАШТАРГА

Бириң таттуу балдайсың,
Бириң он беш айдайсың.
Бириң кечке уктайсың,
Бириң ишке мыктайсың.
Бириң шайыр керексиң,
Бириң мырза терексиң.
Бириң жердин кутундай,
Бириң гүлзар жытындай.
Бириң бийик чынарсың,
Бириң тоодо уларсың.
Бириң аткан таңдайсың,
Бириң жанган шамдайсың.
Бириң менен уулусуң,
Бириң күндөй жылуусуң.
Бириң оңбос алтынсың,
Бириң жеткен "болтунсуң".
Бириң аба күндөйсүң,
Бириң жайкы гүлдөйсүң.
Бириң суусу мүрөктүн,
Бириң күчү жүрөктүн.
Бириң тоонун балындай,
Бириң ширин жанымдай,
Бириң түлөк кыргыйсың,

Бириң аппак туйгунсун,
Ажырасам силерден,
Анда жашоом курусун.

ЭНЕ ТИЛИМ

Уузунду тилим әмгемин,
Убайыңды көргөмүн.
Которуп өзүң турасың,
Көпүрө болуп әлдемин.

Ачкансың алгач көзүндү
Апамдай көрөм өзүндү.
Алып бердиң мага сен,
Ай чапчыган сезимди.

Ойлонбоппуз бирибиз,
Орусча сүйлөп мицибиз.
Ойлосом эми чынында,
Оорлошкон экен күнүбүз.

Ардактуу тилим басынып,
Ар жерде кыргыз кашынып.
Аймактан алды конушту,
Ар кыл сөздөр ташылып.

Көп сөздөр келип киришти,
Каалагандай жүрүштү.
Эч ким колго алган жок,
Эң керектүү бул ишти.

Сулуу болбой тилибиз,
Сupsак өттү күнүбүз.
Бакырган жокпуз кыйкырып,
Баш көтөрүп бирибиз.

Башаты жанып дилимин,
Багы ачылышп тилимин.
Эгедер болгон укукка,
Элдердин эми биримин.

Ата-журттай караанын
Ачылсын тилим кабагың,
Өз тилим менен мактанып,
Ой-тоого эркин барамын.

Эне тилим корунба,
Эркин турат жолунда.
Эне тилде сүйлөсөң,
Эл ичинде сонун да.

АК ЖОЛТОЙ АЙЫМ ИЮЛУМ (2001-ЖЫЛГА)

Ак жолтой болдуң июлум,
Ак жолтой өттү жыйымың.
Тебөм көктү өпкөнсүп,
Толкундап турат туюмум.
Алкышым сага арналды,
Кут сунган мезгил сыймыгым.

Тилегиңдин ағынан,
Сүйкүмсүз айдын баарынан.
Календарь жылдын жылдызын,
Тааныйм аткан тацынан.
Каркыра өндүү жол салдың,
Кайыр кош айтып айылдан.

Жалпы жамаат макташты,
Жолдуу деп жондон тапташты.
Ак ниет той болуп айылда,
Жаш жубай сенден бак тапты.
Отуз бир күн дегенди,
Оюна баары сакташты.

Көздөн кайым сен болдуң,
Көз арткан акын мен болдум.

Көрүнбөй сен калганда,
Сууган күн, түн чал болдум.
Эки жаш сүзүп ойногон
Ээн жердеги көл болдум.

КУБАНАМ КЫРГЫЗДАРЫМА

Байыр алып тоонун кырына,
Кут жараткан кутман жылымы.
Мейман келсе мээримин төккөн,
Кубанамын кыргыздарыма.

Жетсем сөздүн чынына,
Оокатын сатпай пулуна.
Ооматы ашып ташыган,
Кубанам кыргыздарыма.

Таланттуу кыргыз шыгына,
Таңыркайт дүйнө бурула.
Уланы уста кызы уз,
Кубанам кыргыздарыма.

КЫШТА ДҮЙНӨ ЖАСАНАТ

Ақынсың деп колдогон,
Ардактуу менин жолдомом.
Аттанганда сапарга,
Актыгыңды колдоном.
Үрга айлантып бере көр,
Үрыска бай олжоңон.

Алиппеңи келем жаза албай,
Айтылчу оюм тазарбай,
Азып барам өңүмөн.
Алтынын сөздүн каза албай.
Айбыгам кәэде арданып,
Адамсыз калган базардай.

Жалындуу сөздү таба албай,
Жаза ок жеген маралдай.
Сенделип калам кун учуп,
Сен алган жетип аралдай.
Алсыздык кылып турамын,
Ардактуу орун алалбай.

Калыстык сөзгө тил албай,
Калыстыгын биле албай.

Сүңгүп кыштын ичине,
Сурдөп жүрдүм кире албай.
Кыйла көпкө ойлоном,
Кыш түндүгүн түрө албай.

Кабылдоом кышты өзгөрүп,
Канаттуу мага сөз келип.
Кышымы жаза баштадым,
Катарым жетип кез келип.
Кыргыздын кышы дары деп,
Кыргызга турам ЭСКЕРИП.

Кыш берген бизге чакалап,
Кыярбас-оңбос МАХАБАТ.
Кышты сүйсөм экен деп,
Кыйла кыздар жаш алат.
Кыз-жигит сугун түшүрүп,
Кышта дүйнө жасанат.

ТАЛАСТЫК СУЛУУГА

Эфирден көрүп сени мен,
Эртеден кечке эригем.
Жасаты жакшы экен деп,
Жалын чачкан сөөгүмөн.

Боздотот тура сулуулар,
Болбосом дагы теңи мен.

Комуз менен ырдадың,
Көзгөдуң жүрөк кылдарын.
Обого күштай учурдуң,
Обондуу ырдын ыргагын.
Үч жолу кирди түшүмө,
Үстөлдө "конуп" турганың.

Боз жибектен көйнөгүң,
Болк этет сулуу бөйрөгүң.
Алкымыңдын актыгы,
Алайтты көздүн чөйчөгүн.
Сулууну кудай көбөйт деп,
Сүтак болду ой бөлүүм.

Обонун өпту жылдызды,
Оо дедиртти кыргызды.
Кылайтып аң-таң каратты,
Кырандан ашкан кундузду.
Ким тууду экен сурайлы,
Кыргызга таандык бул кызды.

Канча көз учту Таласка,
Канча көз түштү талашка.

Көз салды кыздар Таластык,
Канча көз учуп баратса.
Колундан келбейт эчтеке,
Көңүлгө көңүл жарапса.

Чыгасың качан эфирге,
Чырымың калды эсимде.
Чыгат деп күтүп мен жүрөм,
Кубулжуп чыккан обонун.
Күштарлық сунду сезимге.

БӨБӨКТӨР

Бөбөктүн карап басканын,
Бою эрийт асканын.
Аскадан ашып эрийсиң,
Бөбөктүн көрсөң шашканын.
Аларды аңдып турганбы,
Ачылды бүркөк асманым.

Бөбөктүн тиктеп жүргөнүн,
Бөбөктөй күлөт гүлдөрүм.
Бөтөнчө таттуу жаратты,
Бөбөктөрдүн тилдерин.
Ырыма сүртөр кез келет,
Бөбөктөрдүн күлгөнүн.

Күн карап жүргөн бөбөкту,
Күлкүсүн сүйүп жөнөттү.
Ким шириң мынча жаратты,
Кыргыз деген әлетти.
Күп жараашат бөбөккө,
Баса, колуна кармап желекти.

Сулуу байкап бөбөкту,
Сулуулугун жөнөттү.
Сунду бөбөк колуна,
Сумка толо белекти.
Сором барып бетинен,
Сулуусу көп әлетти.

Эң шириң ана бөбөктөр,
Эңкейип оозун өөп көр.
Айлана карайт сүйүнүп,
Артынан барып жөлөп көр.
Алгачкы "А", "Э" дегенге,
Агай-эжей себепкөр.

ЖАШАГЫМ КЕЛЕТ СИЗ МЕНЕН

Жакшылар чанда жүздөгөн,
Жанаша жашайт биз менен.
Жашоому сизге багыштап,
Жашагым келет сиз менен.

Жакшылар деп изденем,
Жакшыны табаар издеген.
Жан төшүнө жөлөнүп,
Жашагым келет сиз менен.

Жашоонун көркү күз менен,
Жанашсам деймин жүз менен.
Жайрашып бирге олтуруп,
Жашагым келет сиз менен.

Турмушка туура түздөнөм,
Турмуштан ак жол изденем.
Жан кейитпей бир дагы,
Жашагым келет сиз менен.

Жакшылар менен жүр деген,
Жашоосун жаттап бил деген.
Жашыrbайт журөк дил менен,
Жашагым келет сиз менен.

Жакшы үмүттү изденем,
Жаша дейт жакшы биз менен,
Жакшыларга теңелип,
Жашагым келет сиз менен.

Жакшыны көрүп тизмеден,
Жазылсам дейм сиз менен.
Жан бооруму батырып,
Жашагым келет сиз менен.

Жол алыш жакшы из менен,
Жолуккум келет сиз менен.
Жалгаштырып дүйнөмдү,
Жашагым келет сиз менен.

Жашасам эгер сиз менен,
Жашоонун гүлүн изденем.
Жашоонун гүлүн оронуп,
Жашагым келет сиз менен.

БУЛБУЛДУН ҮРҮ

Үнүмө ашык уккандар,
Үндү уулап чыккандар.
Үйүн таштап чыгышат,
Үнүнө ашык күштарлар.

Үнүмү угат жигиттер,
Үнүмө болуп үмүткөр.
Үнүмүн таттуу эженин,
Үгүттуу күкүк сүйүп көр.

Үнүмө чаңкайт ақындар,
Үнүмү баалайт жакындар.
Үнүмү үндөй улаган,
Улагалаш ақын бар.

Бар күштар угуп үнүмү,
Бүтүндөй колдоп ириги.
Сойлошуп келип жыландар,
Сорсом дешет тилими.

Соргула келип тилими,
Соралбайсың үнүмү.
Жакшылыкка арнаймын,
Жашоодогу күнүмү.

Өтсө да өмүр күнүбүз,
Өчпөйт жашайт үнүбүз.
Аттиң ай булбул үнү деп,
Арманда (Айгүл) гүлүбүз.

ЖЕТИНЧИ НОЯБРЬ

Калемгерге сөз бердим,
Кадыр түндөй кез бердим.
Күштар сага жазмакер,
Күрүчүндөй Өзгөндүн.

Акындарга шық бердиң.
Ак кыяндай ык бердиң,
Болгонун как ырга деп.
Болот учту мык бердиң.

Таланттарды таптадың,
Такай иштеп каттарын.
Тааныттың әлге учуруп,
Талаптуунун аттарын.

Жазуучулар сүйгөн күн,
Жалпы эсине түйгөн күн.
Жалаң күлкү ээрчитип,
Жадырашып жүргөн күн.

Сөз сүйлөмдөр майрамдап,
Сүйүнүшөт жайдандап.
Үтүр менен чекиттер,
Учурашат тайрандап.

Калем сап менен сыялар,
Канча ойду туялар.
Канаттуулар сыйктуу,
Канча жерди уялар.

Эргүүлөргө себепчи,
Эң жакшы күн демекчи.
Аргументтүү фактыга,
Ар күн болот көмөкчү.

СУУ АЛАСЫҢ БУЛАКТАН

Суу аласың булактан,
Суктанамын ыраактан.
Өөрчүйт күндө ышкылар,
Өтсөм дагы курактан.

Акмалап бардым жанына,
Аябай толкуп барыма.
Арымы ырас тутуп,
Артылгым келет далыңа.

Челекти алып жаныңан,
Чымчыдым жумшак санынан.
Батпай турдум дүйнөгө,
Баканың алып далыңан.

Жылмайып жылуу карадың,
Жүзүңө сүзүп барамын.
Жүрөкту турду жыргатып,
Жүрөкту эзген карааның.

Толгонуп карап каректи,
Толтурдуң сууга челеекти.
Болсок эгер санаалаш,
Болорсун булак себепчи.

Баканды илдиң челеke,
Бак берсин сага береке.
Басып кеттиң, мен калдым,
Баскансып сасык көлөкө.

Айталбай жардам кеңешти,
Ашып кеттиң белести.
Аттиң деп чаап жанымды,
Азыр да әстейм әлести.

Май булак сага келгим жок,
Май булак сени көргүм жок.
Калгамын сага душмандай,
Калтырган бизге белгинц жок.

КАМОКТОГУ СУКТАНУУ

Сүлөөсүндөй турганың,
Суктандырды ыйманың.
Сугум артты сен жакка,
Суусундай болуп жылганың.

Арак куйган оң колунц,
Аңдып турду сол колунц.
Айтайын сырды жашыrbай,
Ар кандай жерде оң жолум.

Кирсиз мага карашың,
Кирсиз тунук жанасың.
Карап мени кылгырып,
Көп ойлорго саласың.

Аба деп сунган шарабың,
Аппак кыз ишке жарагын.
Айтууга сунуш жаңысын,

Айтууга бүгүн бар акым.
Кулагыңдагы имерик

Кубануу турду жиберип,
Колдогонсүйт оюмду.
Колундагы билерик.

Суурулган аппак билегинц,
Сүйүүнүн чачты үрөөнүн.
Сүйүнүп жүрсөм дагы эле,
Сүйрөйт мени тилегим.

Сары гүл чачкан көйнөгүнц,
Сун колду дейт бәйрөгүнц.
Суналбай калдым колумду,
Тардыгы болуп чөйрөнүн.

Башыңды эмне чайкадынц,
Көзүңдү кыстың байкадым.
Көрсүн даана дедиңби,
Көкүрөктү жайкадынц.

Көзүмдө калды сүрөтүнц,
Көөнүңө толду иретинц.

Каректе калды сакталып,
Камоктогу мұнөтүң.

Мойнуңдагы чынжырың,
Койнуңдагы чын дилиң.
Кала берди катылып,
Көрүнбөй ичте бир сырың.

Камоктон аман эс алыш,
Камокчу қыздан беш алыш.
Калган жок эсте әч нерсе,
Каякка кеттик бет алыш.

ШАРҚЫРАТМА

Алдыңа келдим аттаныш,
Ақындық өнөр тапталыш.
Таң калтырган айланы,
Турду мени башкарыш.

Тамчынын турдум кармалап,
Тилим менен жалмалап.
Талантымы көп қылыш,
Таңданыш турду чар тарап.

Эшитип мукам үнүңү,
Коштум мен да үнүмү.

Жүрөктө жаттым кайталап
Жанга жакын күүңү.

Сугум артып шаңкайдым,
Сууң менен кетти бар кайгым.
Сулуулук каптап мени да,
Суу ташындай манкайдым.

Көйрөндөнүп турамын,
Көкүлүнөн сыладым.
Уартаганыма утуру,
Денеде күчөйт чыңалуум.

Күүгө окшоп дабышың,
Кубандым учуп ал үчүн.
Шар этет дүйнөм ар убак,
Шаркыратма бар үчүн.

Угайын айт сырның,
Улайын жазып ырымы.
Анткени сага "Ш" тамга,
Айтайын күйүп чынымы.

Кыялым учуп шер болом,
Мен шарына тең болом.

Шаанисине келтирген,
Элесиң өпкөн жел болом.

Көгүчкөн мисал белиң бар,
Көңүл толор жөнүң бар.
Алаксыткан көздөрдү,
Ак мөңгүдөй өңүң бар.

Ишти билген жагың бар,
Илберицки затың бар.
Ар ким болмок ыраазы,
Сендей болсо айымдар.

Билимдүү бизде делесиң,
Бир кызматта келесиң.
Жаз пейлице салгансың,
Жигиттердин элесин.

Атанын кызы демекмин,
Айысың айыл-эллеттин.
Арманга салып өмүрдү,
Сүйгөнү болдуң бөлөктүн.

Эненин кызы демекмин,
Эстүүсү сенсиң эллеттин.

Жұғурғөн жанга буюrbай,
Жубайы болдуң бөлөктүн.

Үшүбө жүрөк демекмин,
Үзүрүн берәэр келет күн.
Чынары болуп жүрө бер,
Көркөмдүү таза элеттин.

Көп эле сага талабым
Көргөндө кошо жанамын.
Элесиңди эстесем,
Эх, дүйнө деп каламын.

ТРАКТОРИСТ ЖИГИТКЕ

Бүгүнкү күндүн сулуусу,
Бүгүн тийет жылуусу.
Бийикте паста болбосун,
Бир сөзүңө туруучу.

Эртеңки күндүн сулуусу,
Эркинде жанат жылуусу.
Эгемендик мезгилде,
Эл тарапта туруучу.

Келерки айдын сулуусу,
Кебетесинде жылуусу.

Кебетесинен жалындайт,
Кебинде жазбай туруучу.

Айылдын абийир сулуусу,
Арында аңкыйт жылуусу.
Ардактуу айыл кулуну,
Айтканына туруучу.

Аңыз жеп турат сагынып,
Атайлап түсү жаңырып.
Айына әмес ар күнү,
Адамдар келет кагылып.

Жери турат багылып,
Эли турат сагынып.
Эр жигиттиги ушунда,
Әч жакка кетпейт таарынып.

Атайын орто билими,
Алыстан тааныйт үнүңү.
Көргөнү келет көп келин,
Короо до әккен гүлүңү.

Сагынат минген күлүгү,
Сагынат сулуу түрүнү.

Жума сайын, күн сайын,
Жуугусу бар кирини.

Качан эми кел дейсиң,
Качан колду бер дейсиң,
Кеп сөзүн жок унчукпай,
Качан барсам тердейсиң.

Өмүр деген бычмачы,
Өзөкту эзип кыспачы.
Тутамын качан бурумда,
Турмуштун тунук устасы.

КАРООЛЧУҢ БОЛУП

Көзүңүн карасына,
Чачыңын арасына.
Күзөтчу болсом гана,
Бетицин талаасына.

Киши эмес сага чымынды,
Коет әлем жолотпой.
Сулуулукту жараткан,
Берген экен коротпой.

Тазалыгың белгилеп,
Таалайыма келди деп.

Карамакмын күн-түнү,
Кандай кудай берди деп.

Тарамакмын чачыңы,
Жөлөмөкмүн башыңы.
Осмого боеп турмакмын,
Он мүнөттө кашыңы.

Колуңа суу куймакмын,
Максатыңды туймакмын.
Тартынбастан уялбай,
Төшөгүңү жыйимакмын.

Кол чачыгың болмокмун,
Көз толтоң толмокмун.
Коруп суук көздөрдөн,
Карегине конмокмун.

Туз болмокмун ашыңа,
Туу болмокмун кашыңа.
Жашамакмын жепжецил,
Жаш кошулуп жашыма.

Бетмайың болуп бетиңе,
Беш маал келип эсиме.

Гүл болуп өнүп калмакмын,
Айына чыгып төшүнө.

Упаң болуп катылган,
Ууздай сүйүү ашырган.
Упайымды көбөйтүп,
Утуру мага ташынган.

Жашайт элем сүйүнүп,
Жалпыга жашоом билинип.
Өтө жецил өтө сак,
Өтөт беле тирилик.

Кароолчуң болуп бир жагы,
Карыбайт элем бир дагы.
Колдойт беле акын деп,
Коромдогу гүл дагы.

АК ЖАМГЫР

Төкчү көңүл әргитип,
Төрт тараапты сергитип.
Төлгө кылыш турушат,
Төгүшүңду әл күтүп.

Шыбыр-шыбыр үнүңөн,
Шыдыр ырды терчүдөй,

Шайы кийген бийкечтей
Шайыр басып келчүдөй.

Күтүп жүрөм мен дагы,
Кубандырып кел дагы.
Төгүлүп бер жоргодой
Туйлап алсын бул жаным.

Жаан астында турайын,
Жаным болуп ылайым.
Ар тамчындан бирден ой,
Адамдарга сунайын.

ТАЛАНТКА ТАЗИМ

(*Касиет Төрөбаевага*)

Табият жарық көргөндө,
Таң сөгүлду жер-жерлерде.
Өзгөчө алган экенсисң,
Өнөрдү әлге бөлгөндө.

Эргүүнү берген чамасы,
Эч кимдин жок талашы.
Калкыган булут үстүндө,
Касиет барат карачы.

Кыялдын бардай жоргосу,
Кылгырат көздүн толтосу.
Кыя барып тосчудай,
Кызгалдак кезим болсоочу.

Алайып жаным суктанат,
Эң кызык болуп туш тарап.
Залдан чыккан аванын,
Зиредей мага жыттанат.

Талантка турам байланып,
Талпынууга шайланаип.
Ууртунаң чыккан үнүнө,
Учамын кайра айланып.

Тутам деп чыккан үнүңү,
Короттум далай күнүмү,
Салыштырдым ак кууга,
Сахнада турган түрүнү.

Тамган таза чырагым,
Талантка таазим каламын.
Эххе деп ырдай баштасан,
Эрип турду ыраңын.

Мен болсо Каке карыдым,
 Сен болсо айдай жарыгым.
 Киши эмес гүлдөр суктанган,
 Китеpte калат тарыхын.

КЫРГЫЗ БУЛАГЫ

Ташты тээп чыгасың,
 Тамашаны угасың.
 Айтып салам элине,
 Ак колуну сунасың.

Тескейде жыргап агасың,
 Текши үйдө жанасың.
 Демек айтчы жолуңу,
 Деги кайда барасың?

Күнгөйдөн күлүп чыгасың,
 Күкүктүн доошун угасың.
 Күкүктөн ашык үнүң бар,
 Күүлөнүп айтам ырасын.

Колотту тепчиp агасың,
 Көңүлдү буруп аласың.
 Канча күн айылчылайсың,
 Канча катмар арасын.

Кочуштап жутат көргөндөр,
Көңүлүн барып бөлгөндөр.
Арманы жоктур азели,
Ағымын шылдыр көргөндө.

Мас болот көргөн ажайып,
Булактын мукам үнүнө.
Ак тамчысын белектейт,
Ар күнү өтчү күнүнө.

Ага бер тунук булагым,
Ар качан сенде кулагым.
Ой бөлүшкөн күнүгө,
Оо дедилген ынагым.

Роза булақ үнүңөр,
Ачылат бирдей гүлүңөр.
Ашық кылган көздөрдү,
Ар качан таттуу тилиңер.

ЖАЗ ЖЫТЫ

Жаз жыты буркурады,
Жаз доошу чуркурады.
Ачылат гүлдөргө окшоп,
Адамдар ынтымагы.

Жаз жыты кырда болду,
Жаңылық ырда болду.
Жакшына жетишкендик,
Жаңылбай жылда болду.

Жаз жыты аста өптү,
Жамгыры төктү-төктү.
Жамгырдын шурулары,
Жалт этип көктү өптү.

Жаз жыты бийик келди,
Жандууну сүйүп келди.
Жаңылық белектерин,
Жаңылбай түйүп келди.

Жаз жыты шыркырады,
Жаман жыт ыркырады.
Жаң ушак көрүшкөндө,
Жаз колун булкуп алды.

Жаз жыты бака келди,
Жер эне тапка келди.
Жаз ырын ырдайбыз деп,
Жаз күштар сапка келди.

Жаз жыты келди жел менен,
Жабыла тосту әл деген.
Жанды сөздөр кыпкызыл,
Жаныбызга кел деген.

Жаз жыты келди таң менен,
Жайнады көктөм шаң менен.
Жаман жыттар үргүлжү,
Жалпы кетти кар менен.

Жаз жытын сулуу жыттады,
Жай алыш жаңы уктады.
Эшиктен келген эркеги,
Ээрининен жыттады.

КЫРГЫЗ АБАСЫ

Демек көп жыл шайланып,
Дүнүйө жүзүн айланып.
Дем алып көрдүм байма-бай,
Дүң жибине байланып.

Кан-тамырым кысылып,
Каякадыр учуруп.
Адам болдум арандан,
Алдыма жагып ысырык.

Аман келдим жериме,
Ала-Тоолук элиме.
Кубарган өңүм кызырып,
Кубанып кыргыз тегине.

Абаны менчик жутканда,
Ал күч кирди буттарга.
Толук бүгүн даярмын,
Тоолорду тепчиp учканга.

Тоолорумун абасы,
Токчулукка арачы.
Тоолуктардын өндөрү,
Токтой жанат карачы.

Кыргыз аба табыпсың,
Кыйла өлкөгө барыпсың.
Көп-көп алыш сыйлыкты,
Кызыл чоктой жаныпсың.

Кыргыз аба врачсың,
Кыргыз үчүн кубатсың.
Каласың кызык тарыхта,
Көбүн жеңип сынактын.

Кыргыздардын өңүсүң,
Калат эсте жеңишиң.
Кызматың калат тарыхта,
Каратоолук эл үчүн.

Баркың ашып күнүгө,
Баратасың ириде.
Кереметтүү түсү бар,
Келатат тоолук тигине.

Күч берип турат башымы,
Көрк кошуп турат кашымы.
Кошуулуп сууга таза аба,
Кубат кошот ашымы.

Кардары көп жылына,
Көркөмдүк сүрөт ырыма.
Мейкиндикке көз салып,
Мен ыраазы мунума.

Баштыкка бууп сатабыз,
Мардайып жыргап жатабыз.
Абабыз болду акча деп,
Асман челип басабыз.

КЫРГЫЗ СУУСУ

Алкыш жагоо мойнунда,
Алтыны бар койнунда.
Абат кылыш дүйнөнү,
Агат жыргап ойдуңда.

Күн жагоосу мойнунда,
Күмүшү бар койнунда.
Күкүк экөө үндөшөт,
Күндө чыгып жолуна.

Чырагы бар шарында,
Чындыгы бар арында.
Чатагы жок келатат,
Чабаар аттай табында

Суум тууралуу мактанам,
Сулуулар көп жактаган.
Сулуулугуң мыйзамдуу,
Сөзсүз бузбай сактаган.

Салтын, наркын кармаган,
Сабатына таң калам.
Санат менен мүнөзүн,
Сакчылыкка арнаган.

Тунуктугун сактаган,
Туура сөзгө мактанам.
Таза бышам дегенсип,
Ташка боюн таштаган.

Кыргыз суусу ага бер,
Кыргыз үйдө жана бер.
Кыргыздарга кыярбас,
Кыргыз тынчтык ала кел!

КЫРГЫЗ ЖАМГЫРЫ

Башталсаң үйдөн чыгамын,
Бар үнүндү угамын.
Басылганча алдында,
Балык болуп турамын.

Шыбырыңа жөлөнүп,
Шыбырыңа теңелип.
Эргийт толкуп жүрөгүм,
Элегиңе эленип.

Үшүбөйт денем бир дагы,
Үлгүдөй сезем бир жагы.
Үлбүрөп турган короомдо,
Үлгүлүү өсөт гүл жаны.

Ар бир тамчың жыргатат,
Арасында сыр жатат.
Ашык кылган артисти,
Аппак болуп ыр жатат.

Суу болгон сайын шүмтүрөп,
Сулдуу жангандын өң тиреп.
Тутумунда жамгырдын,
Турган жоктур менчилип.

Улай бер жамгыр жолуңду,
Утуру кармайм колуңду.
Жамгырдан гана көрөмүн,
Жан жыргаткан сонунду.

Баратам дале суу болуп,
Бардык денем буу болуп.
Баратып күзгү карасам,
Баратам Кызыл туу болуп.

Ыракат алыш жамгырдан,
Ынанат боюм албырган.
Сүйүнөм табиятыма,
Сүйүнү сага бар кылган.

Жамгырга сүйүүм машталган,
Жалгыздыкка баштангам.
Жанымга туруп эркелейт,
Жаркылдаган баш тамган.

КЫРГЫЗ ТООСУ

Байлыкты катып ичине,
Баалуу карап кишиге.
Бак өңөргөн тоолорум,
Бат-бат кирет түшүмө.

Кыргыздын тоолор көргөнү,
Кылымдар бою коргоду.
Таянып келет тоолорго,
Кыргыз кыргыз болгону.

Тұнұ оцой күйгөн тоо,
Тәбесү көктү чийген тоо.
Кыргыздын тилеп бактысын,
Кыргыз үчүн күйгөн тоо.

Жалаң мөңгү баштары,
Жалаң арча чачтары,
Жылдыздар жерге түшкөнсүйт.
Жанса миздүү таштары.

Кәэ таштары бычактай,
Кайыңын калам кучактай.
Таңыркасам кырларын,
Таң ашырган учактай.

Кийиги толо бетинде,
Карап турам четинде.
Кармасаң каны чыр этет,
Карагаты төшүндө.

Дары чөп өсөт миндеген,
Дарман берем жүр деген.
Дарысынан сакайып,
Даңгал доор сүр деген.

Тоолорум толгон байлыгым,
Толкуват мени жай күнүм.
Тоолорду ырдайм толтура,
Тоолорум жангандай айдыңым.

СУЛУУ КӨРҮП

Сулуу көрүп үйүнөн,
Сулуун эрип тилинен.
Сулууларга суктанып,
Сүйрөлгөндүн бири мен.

Сулуу чыкса тушуман,
Тулку боюм ысыгап.
Өтө кызык боломун,
Өрт чыккандай бутуман.

Сулуу көрсөм жыйындан,
Сурап калам кыйындан.
Сулууну алат турбайбы,
Суктануу эмес буюрган.

Сулуу көрсөм айылдан,
Сук кыялым жайылган.
Суурулуп жүрөк ийнеси,
Сулуу изине сайылган.

Сулуу деп келем үн кошуп,
Өңүнө өндүү гүл кошуп.
Өндүүлөргө табийгат,
Өзү турат түр кошуп.

Сулууну такай талашам,
Сулууларга жанашам.
Сулууларды көргөндө,
Сууган аттай таң ашам.

СУЛУУЛАР ДЕГИ КАНЧА БАР

Сулууга менмин жар салар,
Чок салат тура көздөргө.
Чогулуп келип жанса алар,
Бир тойгон көрдүм сулууну.

Бир тойдо болдум жакында,
Июль айдын башында.
Оймок сулуу отурду,
Ортонку жигит кашында.

Карайлатат көз деген,
Карады кара көз менен.
Калың отургандардан,
Калбады киши сезбеген.

Улам мени карады.
Уланып көздүн барагы,
Учурдагы замандай.
Учуп турду кабагы.

Мүчөлөрү келишет,
Мүчөлөрүмү эритет.
Мен эмес баары отурган,
Мээримин ага төгүшөт.

Анткени көздөр талашат,
Ар бири ага жанашат.
Ал эми байкуш мен дагы,
Ага салам сарасап.

Жазмыш сени зерикпей,
Жасаган экен эрикпей.
Тулку боюн карачы,
Толгосу жеткен эликтей.

Көз менен гана купташтык,
Кеп учу менен жытташтык.
Көбүнөн әлдин мукурап,
Көздөшпөдүк учурал.

Карачы жүзү мөңгүдөй,
Кантип турам эргибей.
Жеринен таап жеңишти,
Жетсем болду мүргүбөй.

Көзүнүн карасына,
Чачынын арасына.
Күзөтчү болсом гана,
Бетинин талаасына.

Киши әмес сага чымынды,
Коет элем жолотпой.
Сулуулукту жараткан,
Берген экен коротпой.

Тазалыгың белгилеп,
Таалайыма келди деп.
Карамакмын күн-түнү,
Кандай кудай берди деп.

Тарамакмын чачыңы,
Жөлөмөкмүн башыңы.
Осмого боеп турмакмын,
Он мунөттө кашыңы.

Колуңа суу куймакмын,
Максатыңды туймакмын.
Тартынбастан уялбай,
Төшөгүңү жыймакмын.

Кол чачыгың болмокмун,
Көз толтоң толмокмун.
Коруп суук көздөрдөн,
Карегиңе конмокмун.

Туз болмокмун ашыңа,
Туу болмокмун кашыңа.
Жашамакмын жепжөңил,
Жаш кошулуп жашыма.

Бетмайың болуп бетиңе,
Беш маал келип эсиме.
Гүл болуп өнүп калмакмын,
Айына чыгып төшүнө.

Упаң болуп катылган,
Уздай сүйүү ашырган.
Упайымды көбөйтүп,
Утуру мага ташынган.

Жашайт элем сүйүнүп,
Жалпыга жашоом билинип.
Өтө жецил өтө сак,
Өтөт беле тирилик.

Кароолчуң болуп бир жагы,
Карыбайт элем бир дагы.
Колдойт беле акын деп,
Короомдогу гүл дагы.

ИЛИКТИР

Айдай сулуу иликтири,
Ар бир үйдө күйүп тур.
Адам улук экенин,
Ар saatына билип тур.
Ак бетинден өбөйүн,
Ар бөлмөдө күйүп тур.

Күйүп тур!
Күйүп тур!
Күйүп тур.

Күндөй сулуу иликтири,
Күндө өчпөй күйүп тур.
Көңүл күшүн качырбай.
Күндөгүдөн бийик тур!
Күндө туулган бөбөктүн,
Күт бетинен сүйүп тур.

Сүйүп тур!
Сүйүп тур!
Сүйүп тур.

Баардыгынан улуусун,
Баардыгынан жылуусун.
Баардыгыбыз сүйөбүз,

Баардыгынан сулуусунц.
Эч ким тартып ала албайт,
Иликтирдин жылуусун.

Сулуусун!
Сулуусун!
Сулуусун!

Өзүбүздүн иликтири,
Өзүбүзгө тийип тур,
Ар намысты бек тутуп,
Арабызда түзүк тур.
Өксүбөсүн кыргызым,
Өмүр бою күйүп тур.

Түзүк тур!
Түзүк тур!
Түзүк тур!

Жүзүсүн сулуу кыргыздын,
Жүзүсүн кыргыз жылдыздын.
Өңү сенде жашынган,
Оштук сулуу бир кыздын.
Окшобойт өңү ал кызга,
Орто азиялык миң кыздын.

КҮЗ СУЛУУ

Эгемендүү күз сулуу,
Ээрчип келет жүз сулуу.
Ээрчигендер ичинен,
Эжигейдей түс сулуу.

Талаа сулуу таң сулуу,
Талаада жүргөн жан сулуу.
Ары оозунан куюлган,
Анаке кара бал сулуу.

Баргыла барктап бак сулуу,
Башында мөмө как сулуу.
Түсү алтындай сезилет,
Түшкөн бариктер нак сулуу.

Күз караган көз сулуу,
Кубалашат жуп сулуу.
Түн жамынып бекинбей,
Жүр ойнойлу чык сулуу.

Күздүн кечи супсулуу,
Күрөң тону куп сулуу.
Бет сылаган шамалы,
Бейнеге тийсе жыпжылуу.

Күздө өткөн той сулуу,
Күздү тарткан ой сулуу.
Күзгө түсү опокшош,
Күн суктанган бой сулуу.

Күздө түшкөн нур сулуу,
Күз жазылган ыр сулуу.
Күбүрөшүп кызыктай,
Күздө айтылган сыр сулуу.

Алланын айы күз деген,
Акындар жакын күз менен.
Жан әритип жайрашып,
Жашаса болду биз менен.

КЫШ АЙЫ

Келе жаткан биз жакка жолуң аппак,
Келиштирип кийинген тонуң аппак.
Келе берсин токочтуу берекелер,
Кебезге окшоп былбылдап колуң аппак.

Бөбөктөргө арнаган чанасы аппак,
Балпаңдатып ээрчиткен баласы аппак.

Бардык сулуу көздөрдү чакыргансыйт,
Бак аягы көз жеткис талаасы аппак.

Мезгилдерден мен сүйгөн ынагымсың,
Мен мен деп төш урган убагым чын.
Келген сайын ыр менен тоссом дагы,
Келе жатат түгөнбөй уламышым.

Эргүү менен акындар кышты тостук,
Эки тилдүү ушакка мушту тостук.
Берекенди бере бер улуу элге,
Бак артынган ак пейил Кутту тостук.

САГЫНЫП КАЛГАН ЭКЕНМИН

(Appak karaga)

Келерици уккамын,
Кубанып үйдөн чыккамын.
Барсыңбы деп сүйүнүп,
Барбалаңдал жыттадым.

Көремет болуп көрүштүм,
Кайра-кайра өбүштүм.
Көп сагынган экенмин,
Кучакташып эриштим.

Карым өптү бетимен,
Мен дагы өптүм бетинен.
Сүйүү оту жангансыйт,
Сүрөттүү сулуу төшүнөн.

Өбүшүү бүтүп сураштык,
Өзгөртпөйт өңүн ырастык.
Катуу сагынгандыктан,
Колубузду бураштык.

Көрүшүү жиби байланып,
Көпкө бастык айланып.
Чакырса бара беребиз,
Чакчайган сулуу кай багыт.

Жаздык черди чайқадык,
Чакыргансыйт туш тарап.
Айраң калды таң калып,
Асмандан сызган күш карап.

Ойнодук узак кубушуп,
Оозубуздан буу учуп.
Ал эми менин ууртуман,
Айланды аппак ыр учуп.

Откөрүп күнду чарчадык,
Өмүрүбүз калчанып.
Тырп этпей жатып калыппыз,
Тырышсак дагы канчалык.

Экөөбүз тең ырдадык,
Эч кимге зыян кылбадык.
Экөөбүз көпкө айланып,
Эч нерсени туйбадык.

Сагынычты таркаттык,
Сүйүнүчтөн бал таттык.
Арыбаган экөөбүз,
Асман жерден ал таптык.

КАРДАЙ БОЛСУН

Куп жыргадык дейли биз,
Күндө куйрук жейли биз.
Канткенде дагы оо адам,
Кардай болсун пейлибиз.

Көбәйүп күндө күчүбүз,
Көтөрсүн тоноп ишибиз.
Кап дедирбей көңүлдү,
Кардай болсун ичибиз.

Болсо болсун боюбуз,
Болбосун кара оюбуз.
Байлык күндө көбөйүп,
Толуп турсун тоюбуз.

Болсун март колубуз,
Болбосун тоскон орубуз.
Болчу ишке аттансак,
Болсун кардай жолубуз.

Араздашпай токтойлу,
Аппак карга окшойлу.
Алга бара жатканбы,
Аппак жолун тоспойлу.

АППАК КЫШТЫН СУЛУУСУ

Ак кайыңдай тонуң ак,
Аппак сүттөй оюң ак.
Адамдарга арнаган,
Аппак кыштын оюн айт.

Аппак көңүл кечин ак,
Аппак мага эсин ң ак.
Ак колдогу ак куудай,
Аппак кышым боюң ак.

Кыймылдарың бүтүн ак,
Кыйыңдыгың үчүн ак.
Карагыла бүт туруп,
Карым сага ичим ак.

Келгендериң баарың ак,
Көргөндөрүң дагы ак.
Тазалыкты дүйнөгө,
Бергендериң дагы ак.

КЫШ СУЛУУ

Кыш сулуу ардагымсың,
Кыш сүйүп калганым чын.
Көңүлүм түшүп калып,
Корооңо барганым чын.

Кыш сулуу суктанамын,
Кызыктай туш тарабың.
Кышка арнап сайрагансыйт,
Кыйтуулап күштары анын.

Сен мени ақын дейсиң,
Сезимге жакын дейсиң.
Жалындуу ырлар жазып,
Жакшылык ашыр дейсиң.

Келебиз мактанышып,
Келебиз актанышып.
Жүрөктөр биригишип,
Жүрөлү ак чачышып.

Үгүттүү күн өткөрүп,
Үмүттүү түн өткөрүп.
Үлгүлүү жашайлычы,
Үлпөттүү бир өткөрүп.

Бир сөзгө так туралы,
Бир күндү жаптыралы.
Түбөлүк сүйүшүүгө,
Тик туруп шарт кылалы.

КЫРГЫЗ КАРЫ

Өңүңө актык сүртүп,
Өзүңөн суукту бүркүп.
Бир кызык келаткансыйт,
Бакытты бизге түртүп.

Актыкты көктөн чачат,
Акшагы кайда шашат.
Алардын сүйүнүчү,
Ааламды бирдей басат.

Шекери чачылышат,
Ак шаман асылышат.
Адамга болсун дешип.
Ак сүйүү ташынышат.

Аппак кар шекер болуп,
Алынса бекер болуп.
Ак сүйүү бөлүнгөнсүйт,
Алардан нөшөр болуп.

Бар болсун кыргыз кары,
Бар болсун кыргыз ары.
Байма-бай болушсун ээ,
Бакыйып кыргыз баары.

ООНАП, ООНАП КАРЫМА

Оонап, оонап карыма,
Оо тообо дейм барыма.
Таң калып сулуулугуна,
Таазим этем ағына.

Бир далай кызып сойлодум,
Балача кызып ойнодум.

Сүйүлөр дарбып денемди,
Сүйүгө эч бир тойбодум.

Жалынып карга аймагым,
Жадырадым жайнадым.
Биринчи болуп ооз тийдим,
Биринчи кардын каймагын.

Алыштым көпкө кар менен,
Антташкандай жар менен.
Аймагым келет утуру,
Асман кускан бал белең.

Асмандан кызып түшкөнү,
Ал турмуштун күткөнү.
Айрыкча быйыл оцолот.
Адамдын көрчү түштөрү.

Ак жибек болуп чабыттап,
Акыйып карайм арыштап.
Көргөнүмө сүйүнсөм,
Көрбөгөн жагы табышмак.

Илешпейт колго жибегинц,
Илешсем деген тилегим.

Аткарылабы калабы,
Аны билбей жүрөмүн.

Кардан көрөм жибекти,
Ал жибек табат түнөкту.
Оролсом ага арман жок,
Ортомчу кылып жүрөкту.

ТОО СУЛУУ

Бийиктен кара тоо сулуу,
Бийлегиң келет оо сулуу.
Суналып жатат тоо сулуу,
Суктана бербе оо сулуу.
Буралат бою тоо сулуу,
Бурула кетчи оо сулуу.

Жакындан тикте тоо сулуу,
Жанына барып оо сулуу.
Жайкалышп жашыл тоо сулуу,
Жарашат сага оо сулуу.
Жобурашсаң тоо сулуу,
Жолуга кел оо сулуу.

Жыттарга бай тоо сулуу,
Жытташып кайт оо сулуу.

Куттары көп тоо сулуу,
 Күпташкыла оо сулуу.
 Сүйүүгө кең тоо сулуу,
 Сүйлөшө бер оо сулуу.

Түбөлүктүү тоо сулуу,
 Түшүңө ойно оо сулуу.
 Кереметтүү тоо сулуу,
 Кебине ына оо сулуу.
 Өң жагынан тоо сулуу,
 Өңүнөн талаш оо сулуу.

Кыяллы кызык тоо сулуу,
 Кызыгын көр оо сулуу.
 Уларлуу бийик тоо сулуу,
 Ууртунаң сор оо сулуу.
 Болгонду башта тоо сулуу,
 Боюңду ташта оо сулуу.

ТООЛУК КЫЗГА АШЫКМЫН

Баарыбыз барып көрөйлү,
 Байгеден алат мөөрөйдү.
 Калбырга салып кыздарды,
 Калтыrbай баарын ээлейли.

Тоолук кызды көңүлгө,
Тумар кылып бөлөйлү.

Кийиши билет кийимди,
Көрчүдөй тутат үйүндү.
Карап эле түшүнөт,
Карабы акпы ичинди.
Каалаганга жетпейсиң,
Кашкайткан менен тишинди.

Басканы жерден салмактуу,
Баамы элге ардақтуу.
Башка заман болгондо,
Бардык жерден алмак туу.
Калыстык тобу келишсө,
Каерге болсун бармак бу.

Атанын сөзүн бек тутуп,
Эненин сөзүн эп тутуп.
Кыздардын айланасында,
Келет бирдей чек тутуп.
Арын келет кучактап,
Ата-энесин пеш тутуп.

Толгонуп тоодо басыпмын,
Тоолук сырды катыпмын.

Үйманы суук кыздардан,
Үрас эле качыпмын.
Тоого окшош ырацы,
Тоолук кызга ашыкмын.

СУЛУУ ТООЛОР

Кышта аппак кийинет,
Кыр-кырларда жүгүрөт.
Кызыгына белчеден,
Кийиктер кызык сүйүнөт.
Кыштын бели ноодадай,
Кыл курттай болуп ийилет.

Жазда жашыл жамынат,
Жашыл мончок тагынат.
Жашыл чачы сууларда,
Жалпы төмөн агылат.
Жан дүйнөсүн акындын,
Жана-жана сагынат.

Жайды кандай кийгенин,
Жаным курбан билбеймин.
Жанына барсам тоолордун,
Жаман кээде сүрдөймүн.

Жапайысың Токуш деп,
Жаман-жаман тил жеймин.

Күздө күрөң кийими,
Гүлгө толо ийини.
Гүлдүү тоолор туйгула,
Гүл жыттанган сүйүүнү.
Күндө берем гүл эгип,
Гүлгө айлантам түрүңү.

Сулуу тоолор суктанам,
Суктануудан шыкты алам.
Түрткүлөсөм болбойсун,
Түбөлүккө уктаган.
Ыйманыңды ыпсысык,
Ыр кылууга шыктанам.

СУЛУУЛАР ТООДО ТӨРӨЛӨТ

Суктануу тоого жөлөнөт,
Кусалык тоого бөлөнөт.
Тоо сулуу калат тоодо деп,
Тоо сүрү катуу ээленет.
Бороон келсе атам деп
Борчукта мерген мээленет.

Сулуулар тоодо өсүшөт,
Сынектан тоодо өтүшөт.
Сулуулар сулуу төрөткө,
Бүт шарият жеришет.
Сулуу сууну суйкайтып,
Сулуулар гана кечишет.

Сулуулар тоодо жетилет,
Сулуулугу чечилет.
Сулууларды чогултуп,
Сулуу сууну кечирет.
Сулуулугу турсун деп сулуу суудан
иҷирет.

Сулуулар тоодо тотугат,
Сулуулар тоодо отурат.
Сулуулугуна сулуулук,
Суу аккандай кошулат.
Сук киргизбей сулууга,
Суу дөөлөрү кайтарат.

Жигиттер шаардык барышат,
Жибек жол менен агышат.
Сулуулардын мойнуна,
Сулуу мончок тагышат.

Сулуулардын элинде,
Суктанышып калышат.

АК ТАНДАР

Кетесиңер кылчайып,
Адамдарга ыр чайып.
Ашасыңар тоолорду,
Аскаларга сыр чайып.

Кетесиңер кырды ашып,
Келесиңер кырды ачып.
Жаны болуп тиругүнүн,
Жашайсыңар сырдашып.

Сапарың тынбай улаган,
Тандар бар өмүр улаган.
Тагдырга аппак атса да,
Тазалық дайым суранам.

БАР ДҮЙНӨ ЖАҢЫЛАНСЫН

Бар дүйнө жаңылансын,
Бар адам багын алсын.
Жаштарым жаңы жылдан,
Жакшылық жагын алсын.

Бар дүйнө жаңылансын,
Бардыгы сагына алсын.
Жаратты жаран үчүн,
Жаш канат саунасын.

Бар дүйнө жаңылансын,
Бардык Эл кабыл алсын.
Кеңешип үйлөнгөндөр,
Керемет жагын алсын.

Бар дүйнө жаңылансын,
Барлыктын жагын алсын.
Турунда тубасалар,
Таланттуу жалын алсын.

Бар дүйнө жаңылансын,
Баатырлар арын алсын.
Бар тонун бул турмуштун,
Бак менен жамына алсын.

Жаңыны туйуналы,
Жаңыча жыйыналы.
Жаңы жыл атырынан,
Жалындап куюналы.

Жаңыны туюналы,
Эскиден кутулалы.
Кел досум шапа - шупа,
Шашлыкты бышыралы.

Элүүдөн күйчү досум,
Экөөбүз учуралы.
Жаңы жыл салтын улап.
Сак келип учурады,

БЕРЕКЕ

Кайда элең башта билбейбиз,
Каймактай азыр биздесин.
Дапдаана болуп ойноктоп,
Даркан талаа түздөсүн.

Эшикте үйдө турасың,
Элиме колду сунасың.

Азыр мен ачсам эшикти,
Ар үйдөн күлүп чыгасың.

Аты жакшы береке,
Адамда болчу энеке.
Ат жалындай төгүлчү,
Адашпай кетип бөлөккө.

ЖАҢЫ КҮҮЛӨНҮҮМ

Жаңы жыл жаңы күүлөнүүм,
Жаңы жыл жаңы күүлөрүм.
Эргүү коштоп ыр жазам,
Элеси келип дүйнөмүн.

Жаңы ой берет сөздөрүм,
Жаңыча көрүп көздөрүм.
Жаңылык менен жанашып,
Кол булгап калат өткөн күн.

Жаңыча тема коюлат,
Сезимимде жаңы ой улап.
Камчылап акыл эсти да,
Келечектерге бой урат.

Жаңы мазмун табылат,
Жаңы ырды ақын сагынат.
Жаз ақын окуп күнү түн,
Жаңылық бир күн багынат.

Калемге көрүп камылга,
Жаңы ойдун баары табылга.
Жаңы ырлар арбын жазылсын,
Жаңырган ырдын таңында.

ЭЛ МЕНЕН БОЛ!

Көп түкүрсө көл болот,
Көптүн сөзү бел болот.
Жаңылыкты жараткан,
Жаңылбасам эл болот.

Элдин кебин ала жүр,
Эс ақылга сала жүр.
Көпчүлүктүн артынан,
Көктүк кылбай бара жүр.

Акыйкат сөз угасың,
Адам болуп чыгасың.
Адамдардын нугуна,
Акылдыңды бурасың.

АЯЛ ТУУРАЛУУ ҮР

Адамдарды аял багат бешикте,
Аалам сыйлайт аял үнү эшитсе.
Чынында эле бир немедей болосун,
Чыгып эле бир азга эле кечиксе.

Тириүлүктүн тил эриткен ширини,
Жамандыкка жаба албайбыз бирине.
Ааламдашуу маселесин бириктейт,
Аялдардын бүгүн мына билими.

Жашоодогу ар мүнөттүн туткасы,
Жаңы жаңы келчү күндүн устасы.
Алчылантып алга карай сүрөгөн,
Аял биздин жүрөгүбүз кыскасы.

Күнүмдүктүн күн караткан өкүлү,
Күүлөп турат күндө жаңы эсици.
Ар намысты алыш келет талашып,
Ар аялдын ар күн жазган чечими.

Көр оокаттын аркагы да эриши,
Аял менен көркүү нарктуу эл ичи.
Энелерге көз каранды деп келем,
Элди карай оомадынын келиши.

Аял сөзүн укпаган бир киши жок,
Адам әмес аял менен иши жок.
Маани бербей келе берсе аялга,
Мамлекет өзү дагы күчү жок.

Баарыбыздын балдан таттуу энебиз,
Баарыбыз тең әмне десе көнөбүз.
Жашырбастан ашырбастан айталы,
Жарыктыкты эне аркылуу көрөбүз.

КЫРГЫЗ БУЛУТУ

Чокуларга чөккөн булут,
Чокуларды өпкөн булут.
Чокулардын сынағынан,
Чалынбастан өткөн булут.

Дениздерди кучактаган,
Демек кыргыз ызаттаган.
Деген оюн так аткарып,
Душманына тушатпаган.

Көлгө консо коноктогон,
Кирпигин да коротпогон.

Көлдөр менин жакыным деп,
Кумурсканы жолотпогон.

Чөлгө барып чөккөндө,
Чолок жашын төккөндө.
Чөлдүн бети жық толот,
Чатыраган көктөмгө.

Гүлкайырга гул тагат,
Гүлкайырлар үн салат.
Гүлкайырлар сагынып,
Келсе деп булат күн санайт.

Булуттан гүлдөр ачылышат,
Көркөмдүкту тамшанышат.
Булат менен учебыз деп,
Буттарына асылышат.

Кел кел булат келип тур,
Көңүлүңү бөлүп тур.
Жалдыраттай дыйканды,
Жамғырыңан төгүп тур.

ЧЫГЫШТАН ЧЫККАН АЙДАЙЫМ,

Чиркин Сенин турганың.

Чын ыклас бурганмын,

Чырактарын тамызат,

Чыгармамын ыргагын.

Чиркин сенин маанайың,

Чырмооктой ар дайым.

Чыгыштан чыккан Айдайым,

Чын эле тапчы жагдайын.

Чиркин Сенин көзүңөн,

Карагат турат төгүлүп.

Чиркин Сенин өзүңөн,

Чыгармам турат көрүнүп.

Чиркин Сенин кабагын,

Чын эле кошо агамын.

Кабагыңан бир күнү,

Кадыр түндү табамын.

Чиркин Сенин калыңды,

Чын эле көзүм сагынды.

Алып мени койнуңа,

Ачсаң экен багымы.

Чиркин Сенин сыныңыз,
Чырмап алды сугуму.
Бар дүйнөгө капырай,
Батыра албайм бугуму.

Чиркин Сенин далыңыз,
Чырмап алды арымы.
Жұғұр мага дегенсийт,
Жұректөгү канымы.

Чиркин Сенин турушуң,
Жыргал әэлдейт жыл ичин.
Тийгизгим келбей мен сага,
Тикенек әмес кыл учун.

Чиркин Сенин актығыңыз,
Чын әле келчү жакшы күн.
Чынжыры сенде болбосун,
Чынардай сулуу бактымын.

Чиркин Сенин көрүнүшүң,
Чымынча жок Эл үчүн.
Чыгыштан жанган чолпонсүң,
Чын түшүнсөң мен үчүн.

ЖАҢЫ-ТАЛАА КЫШТАГЫМА

Суктанамын күнүгө кыштагыма,
Суктанамын учушкан күштарына.
Суук көздөрдү караткым такыр келбейт,
Сулдуулукту жамынган түштарына.

Суктанамын ай өтпөй кыштагыма,
Суктанууну жолотпойм ич жагына.
Көркөмдүкту тецирим төгүп койгон,
Көз уялткан жапжашыл бурчтарына.

Жат жолоочу байкасам киргизбеймин,
Жалғыз өзүм көчөгө жүргүзбөймүн.
Жат унааны көргөндө жылбай туруп,
Жарым метр ичине жүргүзбөймүн.

Кыштагымы ар убак сактай алам,
Кыштагымын тургунун актай алам.
Кыштагымы көргөну мен келгенде,
Күн кур эмес абадан айтам салам.

Кыштагымын бүт бою мен дегенде,
Катуу согот жүрөгү Эл дегенде.
Калтырамын эстелик дайым келип,
Кыштагымдын шамалы кел дегенде.

Кыштагымдан гүл ачкан сезимдерим,
Кыштагымын бүгүн да өзүндөмүн.
Санаасы жок дагы эле күн өткөрүп,
Сактап турган балээден көңүлдөрүм.

Кыштагымын өсүшүн тилеп келем,
Кыштагымы дилимде сүрөп келем.
Келе берет ырдагым келе берет,
Келиширип saat сайын илеп менен.

АКЧАБЫЗ БОЛСУН БАКТЫБЫЗ,

Жеңе билип башчыбыз.
Жеңиштүү болуп астыбыз,
Бирдемени буткөрсөк.
Биз ошондо жакшыбыз.

Байсалдуу болуп жолубуз,
Бар болсун үстү тонубуз.
Жок дегенди тебелеп,
Жогору турсун колубуз.

Сүкөндө болуп даныбыз,
Сүйүнүп турсун жаныбыз.
Демек турсун кемибей,
Денедеги каныбыз.

Жогору болуп түшүбүз,
Жүрүшүп кетсин ишибиз.
Жомоктогудой айтылсын,
Бийик болуп күчүбүз.

Алып кел бизге байлыкты,
Алалы айда айлыкты.
Эртерәэк сени чыгарбай,
Эс акылдан тайдыкбы?.

Кошпой туруп башканы,
Кое бердик акчаны.
Колду жууп кармайлы,
Куп дегиле жаш кары.

ЫРДАГАМ

Мен энемдин ичинде эле ырдагам,
Ошондо эле оюн салып туйлагам.
Таңкы желден ырга айланткан
саптарды,
Тамырыма сүйлөмдөрүн жыйнагам.

Өткөн күндү ошондо эле санагам,
Оош-кыйышты ошондо эле жамагам.

Ушул дүйнө жааралгансып сезилет,
Ошондогу мен ойлогон чамадан.

Эне ичинде мен түйүлдүк кезимде,
Ыр түрмөгү келе берчү тезинде.
Оо, окурман мен тууралуу билип кой,
Ойнок талант так жааралган өзүмдө.

Жүрүп, жүрүп мен энеден бөлүндүм,
Бүткөн боюм бүт ыр болуп төгүлдүм.
Токуш деген атты койгон Сопуга,
Тондук кылып орой айтып сөгүндүм.

Эмне үчүн Ырбек деп койбодуңар
атымды,
Ат коюуга анда неге шашылды.
Эстегенде Ырбек болгонумду,
Эми деле эзем кармап башымды.

Ырбегим деп чакырат беле Сүйүнбай,
Жазат белем ырларымды ыйынбай.
Ырларыма берет беле табийгат,
Дуу - дуу деген дүрмөттүү күч куюндай,

ЖАШТАР ЖЫЛЫ ТУУРАЛУ ҮР

Жылдыз кирпик жолборс мүнөз
жаштарбыз,

Жаңы ишти жанды үрөп баштайбыз.

Жаштар үчүн бүт тагылган милдетти,
Жумуштарда, жүрүштөрдө сактайбыз.

Айтканыбыз аткарылат бузулбай,
Ата-Журттун ыйык таттуу тузундай.
Адам болсок айткан сөздөн тайыбас,
Аталардын төп күткөнү ушундай.

Жаштар ишин жалатабыз алтынга,
Жаның чаап күбө болор калкым да.
Жаштар жылы жамгыр менен көгөрүп,
Жалпы журттун сахнасында жаркылда.

Кайрыма:-

Жаталбайбыз тынч алыш,
Жаштар жылым курчанып.
Жаңы кабар жаштарды,
Жалындатты ушунчалык.
Жаңылайбыз өзүбүздү,
Жаңылыкты табабыз
Жаз, Ата-Журт сөзүбүздү.

КАРА-КУЛЖАЛЫК СУЛУУЛАР

Эмне үчүн сулуу Советте,
Эртеңки сулуу элете.
Давамы дагы уланып,
Дагы эле сулуу келет де.
Карагулжага сулууну,
Карагулжалык берет де.

Канча көздү талдырган,
Канча өчүрүп жандырган.
Карар бекен мени деп,
Канча жигит жоргосун,
Камчы алдына салдырган.
Канча белек алдырган.

Канча максат аксады,
Канча тилек какшады,
Түшүрөм деп тузакка,
Туура жолду баштады.
Билгиликтуу сулуулар,
Биринен да качпады.

Канчасы айтып үзүрдү,
Канча план түзүлдү.

Каалаганга жеталбай,
Канча план үзүлдү.
Кайтышты кур артына,
Калп эле угуп сизинди...

Канчасы самап кийикти,
Канчасы ойлоп бийикти.
Каракулжалық сулууга,
Канчасы жетпей күйүкту.
Ээрчитип салды эсине,
Эчаккы унут күйүттү.

Сүйөм дешип шашылды,
Күтөм дешип басылды.
Сүйбөйм сөздү укканы,
Сарайына асылды.
Каракулжалық кара көз,
Кайра гүлдөй ачылды.

Каерде болсо кеп жүрүп,
Каракулжалық деп жүрүп.
Канча бозой боздоду,
Калп эле оозун көптүрүп.
Кетирди көбүн сулуулар,
Кеттиң деп чукул эскирип.

Эч жеталбай калганы,
Ичинде калды арманы.
Түгөнүп айта албаймын,
Түшүнүктүү ар жагы.
Кайталап ырдап беремин,
Каралдым болсун калганы.

Өзүбүздүн сулуулар,
Өзүбүздүн улуулар.
Өзүбүзгө чачылсын,
Өзүңөрдүн нуруңар.
Өзүбүздүн уулдарга,
Өпкөсүн каккан болбосун,
Өзгөчө көңүл буруңар.

КАКТАНАТ

Жүрөгү менен ырдаса,
Жүзүмдө эргүү жыргаса.
Ак жашоодо ак журуп,
Адам адамга зыян кылбаса.
Арбыйт күндө таланты,
Аппак даана ырдаса.

Көркөм сөздүн ынагы,
Көзүнөн жанса чырагы.

Ичи океан болгондо,
Сөзсүз колдойт жыл аны.
Үйманы менен көрүнсө,
Үрдүн болуп булагы.

Ак жамғырдан тәгүлсө,
Ақылы жактан көрүнсө.
Айтышканда ырларды,
Адамдын баары жеңилсө.
Ал адам эл ичинде,
Ақын болот менимче.

Окурманды ырдатса,
Оо, дедирип жыргатса.
Окурман менен ошол ыр,
Ойдогудай жыргашса.
Ошол ақын деп билем,
Ойлору сөзу сыр катса.

Анда ақын бак табат,
Ақындык парз сакталат.
Айылда шаарда атагы,
Ақындығы таш жарат.
Аптабына ырлардын,
Ак сүртүнүп кактанат.

КИМ?

Турмуштан сөз гүлдөрүн издеген ким?
Турмуштун жумушкери биз деген ким?

Жылдыз болуп түн ичи чачылган ким?
Ак максатка утуру шашылган ким?

Таттуу уйкуну чакчайып качырган
ким?

Бажырайып гүл менен ачылган ким?

Асмандағы ак айга суктанган ким?
Ак түшүңө алаамат чукталган ким?

Ашыкча жүк жүрөккө жүктөгөн ким?
Актай барак алдында түтпөгөн ким?

Ак таңдардын атканын андыган ким?
Ак дилинен адашпай таң кууган ким?

Булбул үнүн ырында туураган ким?
Бүгүнкүнүн күүсүндө дуулаган ким?

Ак жаан болуп кагазга көшүлгөн ким?
Ак тилекке оролуп әшилген ким?

Бороон менен кошулуп жол алган ким?
Боло турган ырлардан сол алган ким?

Жаңырыкка биригип жаңырган ким?
Жолу татаал түйшүккө кабылган ким?

Күн нурунан күмүштөй ыр алган ким?
Күз оқтолуп жыландай чыңалган ким?

Чокулардан чочубай бой урган ким?
Чымын учпас жерлерден ой урган ким?

Аскалардын бийигин эңсеген ким?
Ата жүрттун сыймыгын көксөгөн ким?

Арчалардын көкүлүн сылаган ким?
Аязына таланттын чыдаган ким?

Шуудураган камышты тыңшаган ким?
Шумдукутуудай ойлорду курчангандын ким?

Көк шиберге ақактай тизилген ким?
Жемиш менен жарышып үзүлгөн ким?

Жеңиштерге суктанып тамшангандын ким?
Эл әрдигин әлине жар салган ким?

Арпа буудай аралап бараткан ким?
Анык сонун чыгарма жараткан ким?

Окурманды ээрчитип жөнөгөн ким?
Ой улутун бешикке бөлөгөн ким?

Ар күнүнө бир жаңы түлөгөн ким?
Ақ кайракка калемин бүлөгөн ким?

Бакты бактай бакыйтып ыр кылган
ким?

Барды бардай бапестеп сыр кылган
ким?

Жансыздарды жандуудай ырдаган ким?
Бөлмөсүндө жапжалғыз түйлаган ким?

Улуу тоонун сырларын туйгандар ким?
Улуу сөздү, сүйлөмдү жыйигандар ким?

Булут учса булутча жүгүргөн ким?
Булутту ээрчиp ажайып бүрүлгөн ким?

Бийик-бийик даванды көксөгөн ким?
Бир ажайып тескейди беттеген ким?

Жерде жашап жылдызга кол сунган
ким?

Жети кабат асманга тор сунган ким?

Эрте жазда гүл болуп ачылган ким?
Көркөмдүкту аарыдай ташынган ким?

Эрте күздү эң сонун ырдаган ким?
Эң чокусун тоолордун кырдаган ким?

Бүркүт болуп зоокада шаңшыган ким?
Бүт сөзүндө түбөлүк таңшыган ким?

Идеяны туугандай көргөндөр ким?
Идеяга көркөмдүк бөлгөндөр ким?

Кыйын кездин абийрин сактаган ким?
Кыйындарга өлбөстүк таштаган ким?

Кыйын кезди чындыкка дос кылган
ким?

Кыйын кезди чындыктан кош кылган
ким?

Эне жерди эң кызык сүйлөткөн ким?
Эркин ушул жазууга үйрөткөн ким?

Ағын сууну алышка байлаган ким?
Ал суу менен талаада кайнаган ким?

Табиятты тагдырга багынткан ким?
Таттуулукту турмушка сагынткан ким?

Кругозордун кулагын чойдурган ким?
Сөз үйүнө радио койдурган ким?

Дүйнө жүзүн заматта кыдырган ким?
Демек, гүлдөн ырларды сыйырган ким?

Калем кармап кайдадыр октолгон ким?
Каны, башым жалындан от болгон ким?

Кагаз менен үңүлүп сүйлөшкөн ким?
Сүйлөм менен сүйүүнү бийлешкен ким?

Үстөлүндө түн катып отурган ким?
Үмүтүнө утуру чот урган ким?

Сөөгү бүтүн ыр болуп кайнаган ким?
Сүрөтү суук өлүмдөн тайбаган ким?

Өлсө дагы ыр менен жүргөндөр ким?
Өмүр, өлүм датасын билгендер ким?

Аппак жашап дүйнөдө бараткан ким?
Ак ырдайм деп жүрөгүн канаткан ким?

Сөз жоргосун сапарга мингендер ким?
Сөз зергери өндөнүп жүргөндөр ким?

Эки дүйнө жашоосунда тирик ким?
Эки дүйнө байгесинде күлүк ким?

Мазмуну

АТАЖУРТ.....	5
ҮЧ ИНСАН ТУУРАЛУУ ҮР.....	6
ШАРИП АБАМА.....	8
ГЕНЕРАЛ МЫРЗААЛЫ АБАМА.....	9
ТОКТОМАМЕТ ТАГАМА.....	10
АБДЫКАДЫР АБАМА.....	11
АЛЫКУЛ ТУУРАЛУУ ҮР.....	13
ЖОЛОН.....	18
«АК ЖОЛ» ЭЛДИК САЯСИЙ ПАРТИЯНЫН МУЧӨСҮ ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН ДЕПУТАТТЫНА КАНДИДАТ	
АТАМБАЕВ НУРПАЗЫЛГА.....	39
СООРОНБАЙ МЫРЗАГА.....	48
КУРМАНБЕК МЫРЗАГА.....	54
ЖУСУПБЕК МЫРЗАГА.....	57
КАДЫШ МЫРЗАГА.....	59
МАМЕТИБРАИМ МЫРЗАГА.....	64
ЗУЛПУКАР МЫРЗАГА.....	66
АБДУБАЙТ МЫРЗАГА.....	69
КУБАНЫЧ МЫРЗАГА.....	72
САГЫН МЫРЗАГА.....	74
АНАРКАН АЙЫМГА.....	76
РЕСПУБЛИКАЛЫК ТУРИЗМ АГЕНТТИГИНИН ГЕНЕРАЛДЫК ДИРЕКТОРУ	
ТУРУСБЕК МАМАШЕВГЕ.....	80
ЖУСУ МЫРЗАГА.....	85
ЖАМШИТТИН УУЛУ ЖАНЫБАЙ.....	87
БОЛОТБЕК МЫРЗАГА.....	89
МАМБЕТКАСЫМ МЫРЗАГА.....	92
ЖОЛДОШАЛИЕВ АБДЫЛДАГА.....	95
ТОКСОНБАЕВ ИСМАИЛГА.....	98
УРМАТТУУ УУЛУ ТАСМАНЫН.....	102
АСАН МЫРЗАГА.....	106
АЙГАНЫШ.....	108

ЭШЕНАЛИЕВ КАЛИЛГЕ.....	110
БАКТЫГУЛ КЫЗЫМА.....	112
ЧЫНАРЫМ.....	114
НУРГУЛ АЙЫМГА.....	116
МЕДЕРБЕК МЫРЗАГА.....	119
МАМЕТИСА МЫРЗАГА.....	122
АКУН МЫРЗАГА.....	128
ОШТУК ГУЛНАРАГА.....	130
ДИЛБАРКАН АЙЫМГА.....	133
ШЕРМАТ МЫРЗАГА.....	135
ИСА МЫРЗАГА.....	137
САДЫК МЫРЗАГА.....	139
КЕЛИНДЕРДИН АСТЫСЫН.....	142
КЫЗЫМ АЛТЫНДЫН ҮРҮ.....	146
АСЫЛБЕК МЫРЗАГА.....	148
САЯК МЫРЗА ТУУРАЛУ.....	154
АКБАРЫМ.....	158
СООРОНБАЙ МЫРЗАГА.....	161
ИБРАИМ МЫРЗАГА.....	165
СУЛУУ КИТЕЛ МЕН КЫЛДЫМ.....	168
КАРМАЙ АЛБАЙ КОЛУНДУ.....	170
АЙЫЛДАШЫМ АЛЫМКАНЫМ.....	171
АЛТЫН КҮРӨК КЫШТАГЫМ.....	173
КИМ БОЛДУ.....	175
БИЙИКТЕГИ ШАРҚЫРАТМА.....	178
МАГА БЕРГЕН – САГА БЕРГЕН.....	181
АК КАНАТЫМ КЕЛГЕН ЖОК.....	183
ЧЫНДЫККА ОЮМ АЙЛАНСА.....	186
ЭРКЕЛЕЙМИН.....	187
КАЙБЕРЕН.....	188
КАРООЛЧУ БОЛУП КАЛЫНА.....	190
КАРЕГИМЕ – КАЛЕМИМЕ.....	191
СОТКАҢ БОЛУП.....	193
ЭЭРЧИП КЕЛЕМ.....	194
ОШТО БОЛУП.....	197
КҮҮЛӨР.....	198

МУЗЫКАНЫН САНДАЛИН.....	199
АЙ ТАПАНЫМ АШЫГЫМ.....	200
АК ТАМАК.....	202
АТА ЖУРТ.....	204
КЫЯЛЫҢДА ЖАШАЙЫН.....	224
ЛИРИКА.....	225
МАХМУТТУ БИЛЕМ ЖИГИТ ДЕП.....	226
АЯСАҢ БОЛО СЕН МЕНИ.....	228
АК ТАҢЫН СҮЙӨМ ТАСМАНЫН.....	230
ТРОЛЛЕЙБУС АЙДАГАН КЫЗГА.....	231
ДЗЕРЖИНСКИЙ БУЛЬВАРЫМ.....	232
АҚЫЛЫМ СЕНДЕН КЕМ БЕЛЕ.....	233
ЖУР ДЕГЕНДЕ ЖУР ЖИГИТ.....	234
КАГЫЛАТ.....	237
СҮЙӨМ СЕНИ.....	238
САЛҚЫНЫМ.....	239
БУЛАК СУУ.....	240
АЛТЫНЫМ.....	242
БОЛОЮН-КОНОЮН.....	243
КӨЗҮНДӨ БАРБЫ ЧЫРАГЫҢ.....	244
КЫДЫРДЫМ КӨДҮ АЙЛАНЫП.....	245
АЛЫМДЫ КҮНДӨ СУРАРЫМ.....	247
ЫСЫҚ-КӨЛГӨ.....	248
КИРБЕСИН.....	250
ЫСЫҚ-КӨЛГӨ.....	253
ЖЕҢГИМ КЕЛЕТ.....	255
АК КАРЫМ.....	256
СУТАГЫМ.....	257
КӨЛ СУЛУУ.....	259
БҮГҮН ДЕЛЕ СУЛУУСУҢ.....	261
БАЗАРДАН ӨЗҮҢ СУЛУУСУ.....	262
ТАГДЫРЫМ САГА БАЙЛАНУУ.....	263
ЭРКИНДИКТИН БЕРМЕТИ.....	264
БООР САТКАН КЫЗГА.....	266
ЖИБЕК КОЛ ЖЕҢЕ.....	267
КЫЗЫСЫҢ ТАТТУУ СОВЕТТИН.....	268

БЕКИНИП.....	270
СҮЙӨМҮН.....	271
СУЛУУГА СУЛУУ КӨРҮНӨМ.....	273
КАНАТЫМА КАТАЙЫН.....	274
КӨЗ МЕНЕН САГА ЖӨЛӨНӨМ.....	275
АРГАСЫЗ КЕТТИЦ АГЫЛЫП.....	276
БАТКЕНДИК ӨРҮК САТКАН КЕЛИНГЕ.....	277
АК БАРАКТАЙ АКТАЙ КАЛДЫМ.....	278
ЖУРӨККӨ КАЙРЫЛУУ.....	279
ЖАШООМ – ЫР.....	281
КЛАССТАШТАРГА.....	282
ЭНЕ ТИЛИМ.....	283
АК ЖОЛТОЙ АЙЫМ ИЮЛУМ.....	285
КУВАНАМ КЫРГЫЗДАРЫМА.....	286
КЫШТА ДҮЙНӨ ЖАСАНАТ.....	287
ТАЛАСТАҮК СУЛУУГА.....	288
БӨБӨКТӨР.....	290
ЖАШАГЫМ КЕЛЕТ СИЗ МЕНЕН.....	292
БУЛБУЛДУН ЫРЫ.....	294
ЖЕТИНЧИ НОЯБРЬ.....	295
СУУ АЛАСЫҢ БУЛАКТАН.....	296
КАМОКТОГУ СУКТАНУУ.....	298
ШАРҚЫРАТМА.....	300
ТРАКТОРИСТ ЖИГИТКЕ.....	303
КАРООЛЧУҢ БОЛУП.....	305
АК ЖАМГЫР.....	307
ТАЛАНТКА ТААЗИМ.....	308
КЫРГЫЗ БУЛАГЫ.....	310
ЖАЗ ЖЫТЫ.....	312
КЫРГЫЗ АБАСЫ.....	314
КЫРГЫЗ СУУСУ.....	316
КЫРГЫЗ ЖАМГЫРЫ.....	318
КЫРГЫЗ ТООСУ.....	320
СУЛУУ КӨРҮП.....	321
СУЛУУЛАР ДЕГЕН КАНЧА БАР.....	322

ИЛИКТИР.....	327
КҮЗ СУЛУУ.....	329
КЫШ АЙЫ.....	330
САГЫНЫП КАЛГАН ЭКЕНМИН.....	331
КАРДАЙ БОЛСУН.....	333
АППАК КЫШТАЫН СУЛУУСУ.....	334
КЫШ СУЛУУ.....	335
КЫРГЫЗ КАРЫ.....	336
ООНАП, ООНАП ҚАРЫМА.....	337
ТОО СУЛУУ.....	339
ТООЛУК КЫЗГА АШЫКМЫН.....	340
СУЛУУ ТООЛОР.....	342
СУЛУУЛАР ТООДО ТӨРӨЛӨТ.....	343
АҚ ТАҢДАР.....	345
БАР ДҮЙНӨ ЖАҢЫЛАНСЫН.....	346
БЕРЕКЕ.....	347
ЖАҢЫ КҮҮЛӨНҮҮМ.....	348
ЭЛ МЕНЕН БОЛ!.....	349
АЯЛ ТУУРАЛУУ ҮР.....	350
КЫРГЫЗ БУЛУТУ.....	351
ЧЫГЫШТАН ЧЫККАН АЙДАЙЫМ.....	353
ЖАҢЫ-ТАЛАА КЫШТАГЫМА.....	355
АКЧАБЫЗ БОЛСУН БАКТЫБЫЗ.....	356
ҮРДАГАМ.....	357
ЖАШТАР ЖЫЛЫ ТУУРАЛУ ҮР.....	359
КАРА-КУЛЖАЛЫК СУЛУУЛАР.....	360
КАКТАНАТ.....	362
КИМ?.....	364

Көркөм-адабий басылма

ТОКУШ ЧОЛПОНБАЕВ

АТА ЖУРТ, АДАМ, МАХАБАТ

Редактору *T. Жороев*

Корректору *D. Карыбаева*

Сүрөт редактору *M. С. Кадыров*

Компьютердик калыпка салган *M. A. Кадыров*

Басууга 24.12.2009-ж. кол коюлду. Офсет кагазы.
Кагаздын форматы 60x84¹/₃₂. 23,5 физ. басма табак.
Нускасы 1000. Заказ № 370.

«Бийиктик» басмасы.
Ю.Абдрахманов көчөсү, 170 А.
Тел.: 66-17-25.